NADACE
UNIVERSITAS



EDICE
OSOBNOSTI

ALICE KOPEČKOVÁ





ALICE KOPEČKOVÁ

JAROSLAV MALINA
JIŘÍ HLUŠIČKA
VÁCLAV MALINA

NADACE UNIVERSITAS
AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM
BRNO 2019

O vydání této knihy se zasloužily laskavou podporou:

NADACE UNIVERSITAS

AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM

Text a ilustrace © Tomáš Bím, Jan Filipský, Michal Halva, Jiří Hlušička, Zdena Höhmová, Kamila Hoja, Alice Kopečková, Jaroslav Malina, Václav Malina, Alois Mikulka, Jana Mikysková, Mistr Zvěrokruhu, Jiří Neuwirt, Miroslava Nová, Ivana Olšanová, Václav Soukup, Jiřina Strýčková, Jan Svoboda, Jaroslav Svoboda, Karel Syka, Miroslav Štěpánek, Pavel Tasovský, 2019
Grafická a typografická úprava © Jaroslav Malina – Tomáš Mořkovský, 2019
Sazba © Tomáš Mořkovský, 2019
Fotografie © Archiv Alice Kopečkové, Archiv Nadace Universitas, Alice Kopečková, Karolína Kopečková, Kateřina Kopečková, Vladimír Křivka, 2019
Translation © Jan Filipský, 2019
Recenzenti: PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D., PhDr. Jaroslav Štěpaník, 2019
Vydaly © Nadace Universitas, Brno, Akademické nakladatelství CERM®, s.r.o., Brno, 2019; 1. vydání
Tisk: Tiskárna Didot, spol. s r.o., Brno

ISBN 978-80-7623-020-0

Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení vydavatele.

OBSAH

Slovo editora / *Jaroslav Malina* 10

ŽIVOTABĚH / *Václav Soukup* 12

MALÍŘKA / *Jiří Hlušička* 16

PYRRHA / *Jaroslav Malina* 20

DIALOG / *Václav Malina* 26

V POHLEDU KOLEGŮ A PŘÁTEL 31

Alice / *Miroslava Nová* 32
Mee too :-) / *Karel Syka* 34
Přítelkyně z domu a krajiny / *Kamila Hoja* 36
Kateřina / *Václav Malina* 38

Štír Váze / *Tomáš Bím* 40
Beran Váze / *Michal Halva* 41
Váha Váze / *Zdena Höhmová* 42
Lev Váze / *Alois Mikulka* 43
Váha Váze / *Jana Mikysková* 44
Hadonoš Libře / *Mistr Zvěrokruhu* 45
Ryba Váze / *Jiří Neuwirt* 48
Kozorožka Váze / *Ivana Olšanová* 49
Střelkyně Váze / *Jiřina Strýčková* 50
Blíženec Váze / *Jan Svoboda* 51
Vodnář Váze / *Jaroslav Svoboda* 52
Kozoroh Váze / *Miroslav Štěpánek* 53
Štír Váze / *Pavel Tasovský* 54

A+G v ML / *Jaroslav Malina* 55

ŽIVOTOPISNÁ DATA 62

OBRAZOVÁ ČÁST 73

DOKUMENTACE DÍLA 148

Samostatné výstavy 148
Kolektivní výstavy 148
Ilustrace v knihách 149

LITERATURA A PRAMENY 150

AUTOŘI KNIHY 151

Autoři fotografií 157

SUMMARY 158

SLOVO EDITORA

Monografie Jaroslava Maliny, Jiřího Hlušičky, Václava Maliny a dalších autorů, věnovaná životu a dílu malířky Alice Kopečkové (Benetkové), sleduje dráhu umělkyně od let její mladosti; ta jsou spjatá s jejím rodištěm Plzní a s Prahou. V Praze vystudovala Střední průmyslovou školu grafickou, v Plzni Pedagogickou fakultu Západočeské univerzity. Dlouhodobě vyučuje na Základní umělecké škole v Plzni, je členkou plzeňské Unie výtvarných umělců.

Příběh jejího života a umělecké tvorby představuje souznění introvertní osobní intimity a výtvarné imprese – je uměním dialogu pohybu, barvy a linie oddělující statickou hmotu od výbuchu emocí a touhy překonat bariéry a konvence na cestě za vzácnou Čapkovou Modrou chryzantémou:

Mlčenlivá jak skulptura Leaeny, antické lvice,
z rodu Nelli, Toyen, Kahlo nebo němé Kláry,
její enigmatické obrazy promlouvají o to více.

Snad drží ji nad vodou touha dospět k úpatí neortodoxní duhy,
a bližním i sobě poskytnout tolik potřebné záchranné kruhy…

Od mládí je totiž svým založením sportovec a ví, že „nic není zadarmo". Prostřednictvím vlastního usilování na běžecké dráze objevila krásu pohybu, rychlosti i chvíle, kdy lidské tělo znehybní ve vítězné katarzi. Možná právě díky této zkušenosti vzniklo důležité téma její výtvarné tvorby – „nekonečná nehybnost dynamiky / konečná dynamika nehybnosti" elegantního ženského těla… Taková paradoxní slovní spojení by možná užil zakladatel futurismu Filippo Tommaso Marinetti (1876–1944), jenž ve svém *Manifesto del futurismo* (Manifest futurismu, 1909) kromě jiného uvádí: „… nádhera světa se obohatila o novou krásu: krásu rychlosti…" a římský básník a filozof Titus Lucretius Carus (kolem 97–55 př. n. l.) by možná dodal: „… přiznej, že času o sobě nevnímá nikdo, bez souvislosti s klidem a pohybem věcí." Na malířčiných obrazech představuje ženské tělo znak rozčleněný do fázového pohybu, jenž se zhušťuje, násobí a jeví jako nekonečný…

Jiným důležitým zdrojem její inspirace je živá a neživá příroda, násobená takřka odbornou přírodovědnou erudicí v oblasti geologie, botaniky a zoologie a vlastními pěstitelskými počiny. Na svých plátnech antropomorfizací přírodních útvarů jako by hledá cesty k obnovení rovnovážného poměru mezi kulturními a přírodními zájmy. Tušíme, že se vrací až ke kořenům, kdy došlo k porušení rovnováhy, do doby vydělování městského člověka z přírody, jak je zobrazuje například slavný babylonský *Epos o Gilgamešovi* [*Ša nagba imuru*, doslova *Toho, jenž vše zřel*], kolem roku 2000 př. n. l.).

Její tvorba se zračí nejen v malbě, ale také v souboru linorytů a aradekorů, vyznačujících se smyslem pro rytmizaci plochy, jakož i citem pro volbu specifických grafických prostředků. Charakterizuje ji neiluzivní pojetí obrazového prostoru založené na relacích teplých a chladných barev. Ve svých komorně laděných plátnech dává přednost nehlubokému obrazovému prostoru; plošné projekci objemů se však vyhýbá, a zdůrazňuje reliéfní modelaci. Počítá při tom s imaginárním světlem, které na objemy nedopadá, nýbrž jako by z nich vyzařovalo. Při vytváření plasticity malířských hmot se nezanedbatelným způsobem uplatňuje dělený štětcový rukopis navozující představu jemného, sotva znatelného chvění živoucího organismu. A právě tato nevtíravá, leč sugestivní vibrace umožňuje vytušit vlastní pohnutku malířčiny kreativity – pohnutku zběžnému pohledu utajenou pod příkrovem malířského tvaru: prozrazuje autorčinu touhu dobrat se životní harmonie a nalézt pro ni adekvátní malířský i grafický výraz.

V cyklickém řazení různých variantních řešení figurálního tématu lze nalézt zázemí jejího umění. Její moderní malířská řeč osciluje mezi figurativním a abstraktním výtvarným názorem. Ve svých malířských realizacích se dovede uvarovat popisnosti stejně jako literárního přístupu zřejmě u vědomí, že fantazijní představy, které jí táhnou hlavou, nelze vystihnout slovem, nýbrž jedině obrazem. Jakkoliv převládajícím tématem malířčiny tvorby je ženské tělo, jež ji zajímá v jeho mnohotvárných a také mnohoznačných metamorfózách, nelze přehlédnout, že i její figurální kompozice v sobě zahrnují obsáhlejší pohled na svět. Křivky a objemy ženského korpusu mohou díky její metaforické optice navodit představu krajiny stejně tak jako v různých tělesných zákoutích odhalit jakási svérázná, veskrze intimní zátiší. O sklonu k integraci různých malířských žánrů vypovídají též díla vysloveně krajinářská nebo ta, která se inspirovala motivy přírodními a popřípadě i architektonickými, jejichž morfologie nemůže utajit člověčí tělesnost. Fascinují zvláštním tajemstvím, vztahem skladebných dominant vnuknou dialog lidských bytostí.

Malířčino vidění světa se vymyká zmatení hodnot, jež charakterizuje dnešní dosti chaotickou výtvarnou produkci; její antropomorfní sklon projevující se v prolínání žánrů představuje přínos současné výtvarné kultuře.

Jaroslav Malina, 19. 5. 2019

ŽIVOTABĚH

Václav Soukup

Alice je ztělesněním ženské energie uzavřené do introvertní skořápky taktně se prolínajících barevných tónů, intimní kresebné linie a dynamiky zastaveného času. Příběh jejího života a umělecké tvorby představuje křehké souznění osobní intimity a výtvarné imprese. Je uměním dialogu pohybu, barvy a linie, která odděluje statickou hmotu od výbuchu emocí a touhy překonat překážky, které člověka oddělují od vysněného cíle.

Zkusme se na okamžik zastavit a přenést v čase do doby, kdy jako malá holka doprovázela svého tatínka, milujícího sport a atletiku, na jeho tréninky. Zkusme si ji představit, jak mu tleskala ve chvíli, kdy nad svými soupeři vítězil. Zkusme si i ji představit, jak poté běží v jeho stopách. Je to už mladá, krásná a úspěšná atletka, běžkyně, která „chce chytit vítr…“ Možná právě v této době se zrodila její pokora, disciplína a touha po transcendenci. Alice je svým srdcem sportovec a ví, že „nic není zadarmo“. Prostřednictvím utrpení na běžecké dráze objevila krásu pohybu i chvíle, kdy lidské tělo znehybní ve vítězné katarzi. Možná právě díky této zkušenosti se zrodilo důležité téma její výtvarné tvorby – dynamika elegantního ženského těla, které dává na odiv svoji nehybnost.

Nebyl to ale jenom sport, který ovlivnil Alicin pohyb v čase. Tak, jako se Alenka ocitla v říši divů, i Alice objevila již v útlém věku svět umění. Lásku k fyzickému pohybu totiž paralelně doprovázela její láska ke kresbě a k malbě. Již v dětském věku na „lidušce“ a poté v průběhu svých studií na střední grafické škole se osudově a navždy zatoulala do světa umění. Postupně se rodila její nová „disciplína“ – umění vyjadřovat své pocity dynamikou tvarů a barev. V tomto období již o svém směřování nepochybovala. Pokud zrovna nevítězila (nebo neprohrávala) na běžecké dráze, zběsile kreslila a malovala.

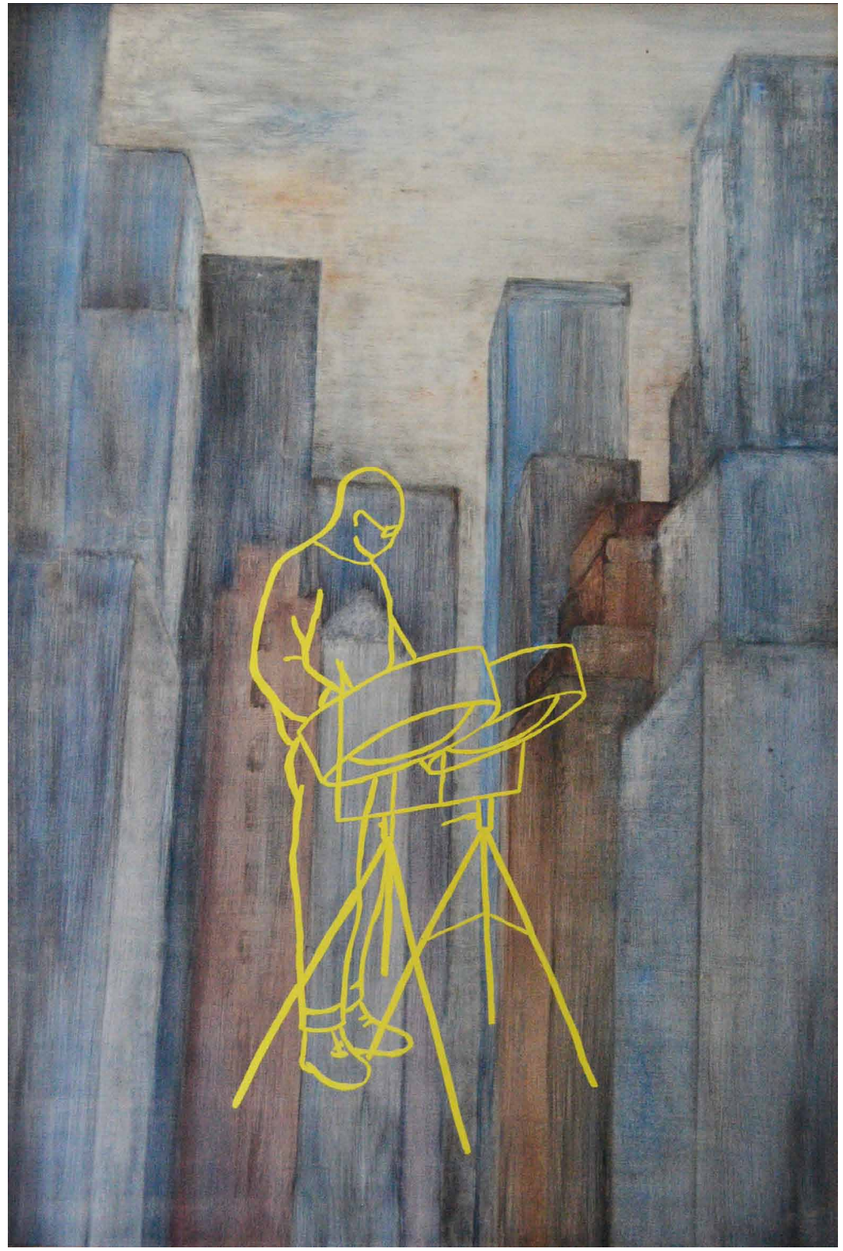
Jak sama přiznává, základní „databázi“ v oblasti dějin výtvarného umění i osvojení si výtvarných technik, získala již na Základní umělecké škole v rodné Plzni a pak na pražské Střední průmyslové škole grafické. Pak zahájila studia výtvarné výchovy a bohemistiky na plzeňské Pedagogické fakultě. V polovině vysokoškolského studia však usoudila, že by bylo fajn „žít v New Yorku“. Jak usoudila, tak také učinila. Více než rok se toulala městem, které „není Amerika“, kladla si otázky, jež by si v Evropě nikdy nepoložila, malovala černochy, chodila na alternativní koncerty a možná právě zde pochopila, že její obrazy jsou „zrcadlem jejích emocí“. To nejdůležitější ale bylo, že získala odstup od svého sevřeného středoevropského života. Okusila chuť kosmopolitismu a naučila se říkat „ničeho nelituju“. Nepochybuju ale o tom, že stejně jako hrdina slavného filmu *Maratonec*, i ona běhávala Centrálním parkem a její touha „chtít chytit vítr“ ji neopouštěla. Alici život za zrcadlem emancipoval jako ženu, i jako umělkyni. Byla poprvé ve svém životě plně nezávislá. Navíc se ocitla v „kolébce“ umění svezeného z celého světa. V Metropolitním muzeu umění a mnoha dalších newyorských muzeích a galeriích obdivovala obrazy starých mistrů i zakladatelů a tvůrců moderního výtvarného umění. Zapůsobily na ni také sbírky věnované exotickým mimoevropským kulturám a především pestrobarevný způsob života obyvatel New Yorku. Jak sama přiznává, nenudila se. Nuda je totiž Alicin životní nepřítel. Proto se dodnes ráda toulá světem „za zrcadlem“, a co více, prostřednictvím svých děl jej i vytváří.

Nabízí se samozřejmě otázka: „Proč?“ Odpověď je podle mého názoru prostá. Je prostě taková. Je totiž zrozená ve znamení vah a odmítá mechanicky přijímat nabízené životní alternativy. Tak jako na běžecké trati se ve svém osobním ani profesním životě nikdy nevzdává. A když trpí, jde a namaluje obraz. A když miluje, jde a namaluje obraz. Nesnáší být „vlažná“. Je buď horká, nebo studená aneb, jak říká staré španělské přísloví: „o todo o nada“.

Vášeň k životu jí pravděpodobně vdechl její oblíbený malíř Vincent van Gogh. Alice je vtělená energie a barva jejích obrazů, byť taktně a elegantně ztlumená, to potvrzuje. Nepopírá ani svůj pozitivní vztah k Paulu Gauguinovi. Neumím si sice představit jejich společný život na Tahiti, ale vím, že by je spojovala jejich láska k barevné ploše. Alice neodmítla ani námluvy Paula Cézanna, konkrétně jeho směřování k redukci objektů na geometrické struktury. Samozřejmě se nevnořila do šlépějí kubistů, ale zadíváme-li se na její akty ženských těl nebo na „příběhy“ schodů, nalezneme často sofistikovaný geometrický úhel. V neposlední řadě jsou její díla charakteristická pozoruhodně křehkou kresebnou linií, kterou by ocenil i další zdroj její inspirace – Amedeo Modigliani. Alice se nevztahuje ke starým mistrům, přestože si dokázala osvojit jejich techniku olejomalby. Necítí se ale být ani součástí postmoderního umění. Má ráda modernu první poloviny 20. století. Nesnáší ale výtvarnou „prvoplánovost“ a uměleckou hru „na efekt“. Tak, jako byla vždy poctivá na běžecké trati, i na svých plátnech autenticky vypráví nadčasový příběh na téma lidských vítězství i proher.

Po svém návratu z New Yorku a dokončení vysokoškolského studia na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity postupně vyzrál Alicin osobitý malířský rukopis, jehož charakteristickým rysem je křehký lyrismus vystupující v podobě harmonických barevných tónů něžně modelujících strukturu ženských těl nebo geometrických objektů inspirovaných krajinou. Hlavním hrdinou jejích olejových pláten se stal „zastavený čas". Alice je fascinována kouzlem okamžiku, který na svých obrazech zachycuje prostřednictvím melancholicky „strnulé" polohy ženských těl nebo geometrických tvarů přírodních objektů. Její malířská díla jsou projekcí jejích emocí na téma žena a příroda. Alice vnímá ženské tělo jako jev „sui generis", barevným spektrem ozvláštněný objekt, který si žije svůj vlastní život vyprávějící nekonečný příběh o půvabu, něze a kráse. Podobným způsobem přistupuje k přírodním útvarům, jimž její barevná paleta vtiskuje magickou přitažlivost a punc tajemna. Zvláštní místo zaujímá v Alicině tvorbě motiv schodů, které v jejím vnímání světa vyprávějí osudový existenciální příběh na téma vzestupů a pádů.

Zamyslíme-li se nad dílem Alice Kopečkové jako nad komplexním celkem, snad pochopíme, co měl na mysli osvícenský irský filozof a teolog George Berkeley (1685–1753) slavným výrokem – *esse est percipi* („být je být vnímán"), popírajícím absolutně platnou existenci (nemyslících) věcí. Aby podle Berkeleyho vůbec něco mohlo existovat, musí to být vnímáno námi, popřípadě Bohem jako poslední instancí (*Treatise Concerning the Principles of Human Knowledge* [Pojednání o základech lidského poznání], 1710, česky *Pojednání o základech lidského poznání, kde se zkoumají hlavní příčiny omylu a nesnází ve vědách, spolu s důvody skepticismu, ateismu a bezbožnosti*. Praha: Laichter, 1938).



1 *5th Avenue, Manhattan, New York*, 1993, olej, sololit, 100x70 cm.
1 *5th Avenue, Manhattan, New York*, 1993, oil, hardboard, 100x70 cm.

MALÍŘKA

Jiří Hlušička

První dojem – lhostejno zda máme na mysli setkání s člověkem nebo třeba s uměleckým dílem – může být pro následné hodnocení směrodatný. Je to poznatek, který jsem si ověřil, když jsem shodou okolností měl příležitost nahlédnout do souboru reprodukcí obrazů až do té doby mně neznámé malířky Alice Kopečkové. Už tehdy mě zaujala posedlostí člověčinou, která prolíná obsahovým vyzněním jejích olejomaleb. Tato intence mně byla sympatická hned napoprvé. A to mimo jiné proto, že se tím malířčino vidění světa vymyká zmatení hodnot, jež charakterizuje dnešní dosti chaotickou výtvarnou produkci.

V naznačeném poznání jsem se ujistil záhy poté, co jsem zhlédl a důkladněji se obeznámil se souborem jejích originálních olejomaleb a linorytů posledních osmi let. Nicméně ani nyní si netroufám přijít se zevrubným hodnocením malířčina tvůrčího přínosu. Předpokládám, že tak učiní jiní, kteří měli příležitost se s výtvarnicí a s jejími životními osudy seznámit, a to nejen s jejími aktivitami uměleckými, ale též pedagogickými, popřípadě se zálibami, jimž se věnuje. Snad ale můj handicap může v jistém smyslu posloužit jako přednost: byl jsem totiž odkázán na to podstatné, totiž na to, co mně pověděly její obrazy. Pokusím se tedy alespoň o úhrnnou charakteristiku malířčiny tvůrčí typologie nebo přesněji řečeno o formulaci několika postřehů, které mně tváří v tvář jejímu dílu přišly na mysl.

Na malířčiných kompozicích oceňuji především stylovou důslednost, s níž své zaujetí transponuje v moderní tvar. Její výtvarná kázeň se zračí nejen v malbě, ale zvláště v souboru černobílých a barevných linorytů, vyznačujících se smyslem pro rytmizaci plochy, jakož i citem pro volbu specifických grafických prostředků. V cyklickém řazení různých variantních řešení figurálního tématu zde nacházím zázemí jejího umění.

Ve svých malířských realizacích se dovede uvarovat popisnosti stejně jako literárního přístupu: zřejmě ví, že fantazijní představy, které jí táhnou hlavou, nelze vystihnout slovem, nýbrž jedině obrazem. Autorské názvy mají tudíž význam toliko orientační. Její malířská mluva počítá s náznakem a nápovědí. Výtvarnice totiž důvěřuje, že si vnímatel naznačenou výpověď dotvoří v souladu s jeho vlastními životními

a estetickými zkušenostmi a cestu ke vzájemnému dialogu si tak nalezne sám. Proto se při zobrazení zvoleného tématu může spokojit s torzálním záběrem (*Strach*, 2013; *Lyra*, 2016 aj.). Možná si ani neuvědomuje, že tak činí vlastně v duchu zásady *pars pro toto*, kterou poetika označuje jako druh synekdochy, jíž lze částí vyjádřit smysl celku, v našem případě širší smysl tématu. A právě na významovém přesahu je založeno její tvůrčí úsilí, které ji někdy přivádí až na hranici symbolické výpovědi.

Jakkoliv převládajícím tématem malířčiny tvorby je ženské tělo, jež ji zajímá v jeho mnohotvárných a také mnohoznačných metamorfózách, nelze přehlédnout, že i její figurální kompozice v sobě zahrnují obsáhlejší pohled na svět. Křivky a objemy ženského korpusu mohou díky její metaforické optice navodit představu krajiny stejně tak jako v různých tělesných zákoutích odhalit jakási svérázná, veskrze intimní zátiší.

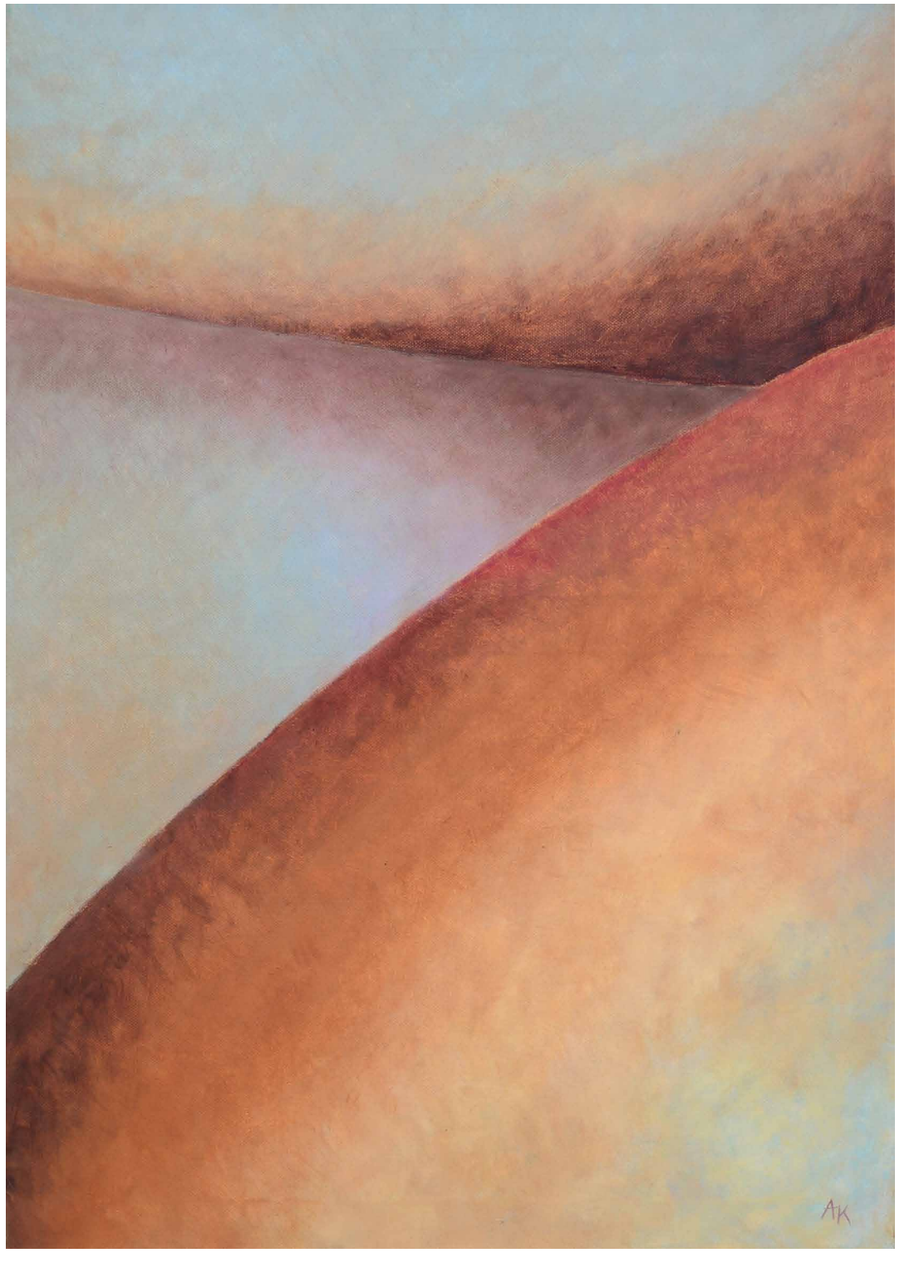
V tomto ohledu považuji za pomyslný klíč k hájemství autorčiny imaginace takové olejomalby, jako jsou například *Krajina ženy* (2017), *V letu* (2014) nebo *Strach* (2013). O sklonu k integraci různých malířských žánrů vypovídají též plátna vysloveně krajinářská nebo ta, která se inspirovala motivy přírodními a popřípadě i architektonickými, jejichž morfologie nemůže utajit člověčí tělesnost. Za všechny ostatní bych uvedl obraz *Kam?* (2015), jenž mě fascinoval zvláštním tajemstvím, nebo krajinomalbu *V Českém ráji I* (2012), která mně zase vztahem dvou skladebných dominant připomněla dialog lidských bytostí. Připouštím, že má interpretace může leckomu připadnout příliš subjektivní; cožpak ale je možné vnímat umělecké dílo jinak, než na základě prožitku čistě osobního? V prolínání žánrů nalézám projev antropomorfního sklonu malířky, jenž mně byl hned zpočátku blízký a jejž považuji za přínos současné výtvarné kultuře.

Naznačenému zaměření odpovídá i její moderní malířská řeč, která osciluje mezi figurativním a abstraktním výtvarným názorem. Charakterizuje ji neiluzivní pojetí obrazového prostoru založené na relacích teplých a chladných barev. Tím se její koloristicky výrazné olejomalby nemohly vyhnout kontrastům, vyhroceným zvláště například v obrazech *Kříž I* (2015), *Kříž II* (2015), *Lyra* (2016) či *Rapsodie v modré* (2018), v nichž se většinou uplatňuje protiklad tyrkysové či modré a oranžové, jenž bývá zpravidla smiřován tónovým odstupňováním a jemnými přechody. Jinak ale v jejím malířském díle hraje hlavní roli princip harmonický, ať už se malířka spoléhá na čistou barvu nebo na barevnost tlumenou, v podstatě staromistrovskou.

Chromatika ovšem umělkyni neslouží jen při budování obrazového prostoru, ale podstatným způsobem rovněž přispívá k významovému

vyznění díla. Ačkoliv se malířka protikladným barevným vztahům nebránila, většinou se vyvarovala dramatických situací, a to ve prospěch lyricko-poetického účinu díla.

Ve svých komorně laděných dílech dává přednost nehlubokému obrazovému prostoru; plošné projekci objemů se však vyhýbá, a zdůrazňuje reliéfní modelaci. Počítá přitom s imaginárním světlem, které na objemy nedopadá, nýbrž jako by z nich vyzařovalo. Při vytváření plasticity malířských hmot se nezanedbatelným způsobem uplatňuje dělený štětcový rukopis navozující představu jemného, sotva znatelného chvění živoucího organismu. A právě tato nevtíravá, leč sugestivní vibrace umožňuje vytušit vlastní pohnutku malířčiny kreativity – pohnutku zběžnému pohledu utajenou pod příkrovem malířského tvaru: prozrazuje autorčinu touhu dobrat se životní harmonie a nalézt pro ni adekvátní malířský i grafický výraz.



2 *Krajina ženy*, 2017, olej, plátno, 70x50 cm.
2 *Female Landscape*, 2017, oil, canvas, 70x50 cm.

PYRRHA

Jaroslav Malina

Jiří Hlušička, významný historik umění, znamenitě interpretoval filozofický, estetický a technický půdorys malířského díla AK a přiblížil je nám – laikům. Velkoryse však ponechal místo pro imprese i „nekunsthistorikům“. Třeba mě, jehož zaujal cyklus obrazů, který sám pro sebe nazývám *Skály* nebo *Kameny*, a který umělkyně sama pojmenovala *Antropomorfizace a metamorfózy kamene* (například *Srdce v kameni*, 2010, *Kamenná tvář*, 2013, *Modrá*, 2016, *V letu*, 2014; a pro tento cyklus emblematický obraz *Znamení kamene v nás [I]*, 2019). Jde o soubor obrazů, které mi připomněly moji ranou petroarcheologickou éru, věnovanou předivu vztahů mezi člověkem a kamenem: Kámen, kterým paleolitičtí lovci před milionem let ulovili zvíře, zajistil potravu. Nasytili se a bylo jim dobře. Kámen se stal předmětem, který tento libý pocit způsobil. Uvědomili si jeho funkci, ocenili ji. Osvědčil se a použili ho znovu. Získali ke kameni vztah. Pak se jim začal líbit i jeho tvar, barva, struktura. Oceňovali jeho tvrdost a pevnost, představoval pro ně věčné trvání. Probouzely se v nich estetické představy, estetické vnímání, estetické cítění. Rozvíjela se jejich fantazie. V různých situacích, při různých činnostech. Upevňoval v nich pocit, že nejsou bezbranní, vzbuzoval sebevědomí. Když se pak stalo, že se uzdravili z nemoci, zcela přirozeně věřili, že od trýzně pomohl kámen, který vlastnili, jeho kouzelná moc…

Kámen se stal pro člověka nepostradatelným společníkem. Nosil ho stále při sobě jako nástroj, amulet a šperk nebo ho měl na očích v podobě sochy.

A hle, zde se stal kámen materiálem malířským. Předivo vztahů dokonce nahradilo prolnutí lidského a přírodního, anorganického a organického. Někdy se mi totiž zdá, že na jejích obrazech vidím pouze „svá skaliska“ složená ze žuly, ruly, amfibolitu, pískovce nebo vápence, Teplické a Adršpašské skály, Moravský kras, pohoří Himálaje s bájným Kailásem… Jindy na stejných obrazech zřím Cheopsovu pyramidu v Gíze nebo mayské monumenty v mexickém Palenque, obelisk v Karnaku nebo ten, co stojí v newyorském Centrálním parku, megalitický monument ve Stonehenge, menhiry v Bretani, gotické katedrály… Nebo dokonce

incké pevnosti v oblačných výškách peruánských And se zdmi z přesně na sebe ukládaných a dokonale opracovaných obrovitých andezitových kamenů, které se mnohdy vyznačují velkým počtem stěn, složitým tvarem a komplikovanou geometrií spojů. Přitom téměř vzduchotěsně přiléhají k sousedním kamenům jako Blíženci a milenci.

Při té myšlence najednou začínají z obrazů vystupovat oživlé antropomorfní a zoomorfní tvary zprostředkovávající průhledy do estetických, mentálních a bipolárních vztahů (muž – žena, člověk – zvíře, příroda – kultura…). S překvapením rozpoznávám milence, palenqueského vládce Pacala nebo portrét faraona Chufua. Někdy vídám i koně, kteří se, pronásledováni paleolitickými lovci, řítí z převisu brněnské Stránské skály nebo ze skalní stěny u francouzského Solutré, aby se stali jejich loveckou kořistí.

Z některých kompozic se dokonce odvíjejí celé mytologické příběhy. Například *Znamení kamene v nás (I)* (2019) zachycuje vyústění mýtu o Deukaliónovi a Pyrrze, vrhajících za sebe kameny, aby se zrodilo nové pokolení: Bůh bohů Zeus se totiž rozhodl vyhubit hříšné lidstvo potopou. Prométheus se postaral, aby zachránil alespoň svého syna Deukalióna a jeho manželku Pyrrhu. Přes zármutek nad záhubou lidského pokolení oba přinesli Diovi děkovnou oběť za svou záchranu. Zeus to ocenil a rozhodl se splnit jim přání. Protože chtěli zalidnit svět, vyzval je, aby šli kupředu, neohlíželi se a za sebe házeli „kosti matky Země“. Správně pochopili, že jimi jsou kameny. Z kamenů vržených Deukaliónem vznikli muži, z kamenů hozených Pyrrhou povstaly ženy. Vznikl nový lidský rod: spravedlivější a mírnější, jak si Zeus přál. Každý člověk v sobě proto symbolicky nese něco z tvrdosti kamene: špatný zatvrzelé srdce, dobrý „srdce na dlani“ a nezdolnou houževnatost, která mu pomáhá zmáhat překážky.

Jako vědec-antropolog nemohu, ani na okamžik!, připustit myšlenku, že AK je postmoderní reinkarnací autorky, která vytvářela malby, rytiny, petroglyfy, petrosomatoglyfy a piktogramy v hlubinách jeskyně Lascaux, na vrcholcích hor (Mont Bego, Francie), na úpatí pohoří (horské údolí Val Camonica, Itálie), pod převisy (Austrálie, severní Skandinávie) i v zemědělsky využitelné krajině (jižní Skandinávie).

I když…, *Who knows?*

Jako antropolog odhaluji druhou silnou linii malířčiny tvorby. Je tvořena kompozicemi prolínajících se částí mužských a ženských těl řazených do cyklu *Duše a tělo (Orfismus)* (například *Nevinnost*,

2015, *Proč?*, 2016, *Květ*, 2016, *Dech*, 2017, *Krajina ženy*, 2017, *Mezi II*, 2017, *Srdeční*, 2017, *Slova*, 2017, *Sangvinik*, 2018; a pro tento cyklus emblematické obrazy *Souznění*, 2012, *Rozpolcenost*, 2017 a *Znamení v nás*, 2019). Sám tuto linii nazývám podle výměru Platónova *Anthrópos (Člověk)*: „Toto jméno *anthrópos* znamená, že zatímco ostatní živí tvorové žádnou z věcí, které vidí, neprohlížejí, ani o ní neuvažují, ani ji nezkoumají, člověk jakmile něco uvidí, hned to také zkoumá *(anathrei)* a uvažuje o tom, co viděl *(opópen)*. Proto byl člověk jako jediný ze všech živočichů správně pojmenován *anthrópos*, zkoumající, co uviděl *(anathrón ha opópe)*." Malířka v tomto duchu zkoumá dualismus života a světa lidí, v němž se neustále prolíná nedokonalost i usilování o absolutní hodnoty. Názory na základní lidské hodnoty a ctnosti sděluje podobně, jako to činil Platón (427–347 př. n. l.) ve svých dialozích. K jejich proslulosti přispěl nejen jejich obsah, ale hlavně Platónův nesporný básnický talent, pro nějž bývají označovány také jako dramata v próze. Častým námětem jeho úvah je problematika krásy. Krása s dobrem a moudrostí jsou považovány za boží vlastnosti, jimiž se povznáší lidská duše. Krásu Platón hledal v pravidelnosti, jednoduchosti a umírněnosti, které jsou základem klasické teorie *(kalokagathie)*. Krásné jsou dobré a užitečné věci a vlastnosti. Cestou, jak se člověk může přiblížit k absolutní a věčné kráse a připojit k ní něco ze sebe, je pro Platóna láska. Různé podoby krásy motivují lásku, jež je jednou z původních božských vlastností, a ovládá tak lidský svět. Názor klasické řecké společnosti na lásku představují i úvahy tvořící obsah Platónova snad nejproslulejšího dialogu *Symposion* (= společné popíjení, do češtiny přeloženo pod názvem *Hostina*).

Zmíněný malířčin cyklus mi nejvíc připomíná řeč Aristofanovu, jemuž Platón klade do úst i zvláštní zkazku o vzniku odlišného pohlaví lidí a jejich vzájemné příchylnosti od původních bytostí, které byly pro svou zpupnost Diem rozetnuty na dvě poloviny. Nedokonalí lidé tak prostřednictvím lásky hledají svůj ideální protějšek podle toho, zda vznikli z původního pokolení žen, mužů nebo takzvaných androgynů:

„Konečně Zeus rozmysliv se pravil: ‚Zdá se mi, že jsem nalezl prostředek, jak by lidé zůstali a přece odložili svou nevázanost, a to tak, že by se stali slabšími. Nyní totiž rozetnu každého z nich ve dvé a hned budou jednak slabší, jednak nám užitečnější, protože se zvětší jejich počet; a budou chodit rovně po dvou nohách. A jestliže se ještě budou zdát příliš bujní a nebudou chtít žíti v pokoji, opět je rozetnu ve dvé, takže budou choditi poskakujíce jen na jedné noze.' Po této řeči rozkrajoval lidi ve dvé, jako se rozkrajují oskeruše k nakládání nebo jako se krájejí vejce vlasem; a koho rozkrojil, kázal Apollónovi otočiti každému obličej a zbylou polovici šíje na stranu řezu, aby byl člověk skromnější dívaje se na své rozpůlení, a také jinak všechno léčiti. A ten každému otáčel obličej a stahuje odevšad kůži na tu část těla, která se nyní jmenuje břicho, jako se dělá se sdrhovacími vaky, svazoval ji v jediný uzel, kterému říkají pupek. A četné vrásky většinou uhladil a také hruď upravil nějakým takovým nástrojem, jakým obuvníci uhlazují na kopytě záhyby kůží; jen něco málo jich nechal, ty, které jsou právě na břiše kolem pupku, na památku toho, co se kdysi dávno s člověkem stalo.

Když tedy původní těla byla rozťata na dvé, toužila každá polovice po své polovici, scházely se, objímaly se rukama i splétaly se k sobě vespolek, toužíce spolu srůsti, a při tom umíraly hladem i jinými následky nečinnosti, poněvadž neměly chuti k žádné práci jedna bez druhé. A kdykoli některá z polovic zemřela a druhá zůstala na živu, ta, která zůstala, hledala jinou polovici a k té se přivíjela, ať nalezla polovici původní celé ženy – kterou nyní nazýváme ženou – ať muže; a tak hynuly. Tu Zeus smilovav se nad nimi pomůže jim jiným způsobem a přeloží jejich pohlavní ústroje dopředu – neboť až dotud i ty měli vně a semene nevkládali do svých těl vespolek, ani z nich nerodili, nýbrž do země, jako cikády – přeložil tedy jejich pohlavní ústroje takto dopředu a zařídil skrze ně rozplozování v lidech navzájem, skrze ústroj mužský v ženském, za tím účelem, aby při spojení muže s ženou plodili a vznikalo tak potomstvo; pakli by se setkal muž s mužem, aby aspoň nastávalo nasycení z toho styku a uklidnění a aby se obraceli ke svým pracím a starali se též o ostatní potřeby života. Jest tedy již od tak dávné doby lidem vrozena láska, spojovatelka staré přirozenosti, která se snaží učinit jedno ze dvou a lidskou přirozenost uzdravit. (…)

Kdo je přiveden na cestě lásky až sem a dívá se postupně a správně na zjevy krásna, ten blíže se již vrcholu erotického zasvěcení náhle uvidí krásno podivuhodné podstaty, to krásno, Sókrate, pro které byly podstupovány všechny dřívější námahy, které je především věčné a ani nevzniká ani nezaniká, ani se nezvětšuje, ani ho neubývá, dále krásno, které není z jedné strany krásné a z druhé ošklivé, ani hned krásné a hned zase ne, ani v jednom poměru krásné a v druhém ošklivé, které není zde krásné a tam zase ošklivé, jedněm lidem krásné a jiným ošklivé. A nebude se mu to krásno jevit jako nějaká tvář nebo ruce nebo něco jiného, co náleží tělu, ani jako některá řeč nebo některé vědění ani něco, co by bylo někde na něčem druhém, na příklad na živočichu nebo na zemi nebo na nebi nebo na čemkoli jiném, nýbrž bude to něco, co je věčně samo o sobě a se sebou a jednotné; všechny ostatní krásné věci jsou toho účastny, a to tak, že když ostatní vznikají a zanikají, tohoto přitom ani

nepřibývá ani neubývá a vůbec nic se s tím neděje. Kdykoli tedy někdo náležitým milováním postupuje od těchto věcí zde a počíná viděti ono krásno, dosahuje téměř vrcholu zasvěcení. A tak ten správně jde nebo od jiného je veden po cestě lásky, kdo počínaje od zdejších krásných věcí vystupuje pro dosažení onoho krásna stále vzhůru jako po stupních, od jednoho ke dvěma a od dvou ke všem krásným tělům a od krásných těl ke krásným činnostem a od činností ke kráse naukových poznatků a od poznatků dostoupí konečně k onomu poznání, jehož předmětem není nic jiného než právě ono krásno samo, a tak nakonec pozná podstatu krásna“ (*Symposion* [1947]. Laichterova filosofická knihovna. Přeložil František Novotný. Praha: Jan Laichter, s. 22–65 [ukázky jsou vybrány z celého dialogu]).

Vysvětlivky

androgyn (z řeckého *anér [andros]-gyné*, „muž-žena“), hypotetická oboupohlavní postava antických mýtů o vzniku člověka. Podle Platóna (427–347 př. n. l.) oboupohlavní bytost existující na počátku lidského rodu. Androgyni se vzbouřili proti bohům a jejich vzdor potrestal Zeus tím, že je rozťal na dvě poloviny různého pohlaví. Obě části původních androgynů od té doby neustále hledají chybějící polovinu, aby se s ní spojily (Platónův dialog *Symposion* – O lásce; česky: *Symposion*. Praha: Jan Laichter, 1915). Tímto mýtem je vysvětlena lidská sexualita jako motiv puzení po původní jednotě. V různé podobě se androgyn objevuje i v dalších starověkých mytologiích, motiv androgyna byl rovněž základní součástí renesanční alchymistické symboliky.
Lascaux (jeskyně u vesnice Montignac, departement Dordogne, jihozápadní Francie), archeologická lokalita; na jeskynních stěnách bylo roku 1940 objeveno několik set maleb a rytin (převážně postavy zvířat, výjimečně schematická postava muže, symboly mužského a ženského pohlaví aj.) vytvořených v mladém paleolitu, v období 15 000–13 000 let př. n. l., lovci kultury staršího magdalénienu. Od roku 1963 je pro veřejnost uzavřena, zpřístupněna je však replika této jeskyně. Lascaux obsahuje snad nejpůsobivější soubor mladopaleolitických maleb. Hned za vstupní částí jeskyně se otevírá nejvelkolepější prostora, pojmenovaná v moderní době Velký sál nebo Sál býků, dlouhá 17 m, široká 7 m a vysoká 6 m. Z něho vybíhá doleva úzká chodba, nazývaná Galerie, a doprava pak vede z Velkého sálu jiná chodba (Průchod), která se po několika metrech rozšiřuje do oválné Apsidy, na niž navazuje Chrámová loď, která směřuje k Síni lvic. Doprava z Apsidy vybíhá takzvaná Šachta, kde byla provedena lovecká scéna, znázorňující velkého rozzuřeného býka, který se zřejmě chystá rozdupat lovce, jenž do něho předtím vrazil oštěp. Nejdokonalejší malířská díla však byla vytvořena ve Velkém sálu; vynikají mistrným zvládnutím křivky zvířecího těla, využitím reliéfu skály i překrýváním obrazů k zdůraznění dynamického pohybu (což obzvláště vynikne při srovnání s poměrně statickým provedením zvířat v jeskyni Altamira), zvládnutím velké plochy (jedno ze zvířat je dlouhé přes pět metrů) i působivým kombinováním různých odstínů červené, žluté a černé barvy. Právě tato část jeskyně s dynamickou kompozicí, připomínající kompozici Michelangelovu v Sixtinské kapli, přispěla k metaforickému označení Lascaux jako „Sixtinské kaple pravěku“.
petroarcheologie (z řeckého *petros*, „kámen“, *arché*, „počátek, původ, starobylost“ a *logos*, „věda, nauka“), obor zabývající se petrografickým výzkumem surovin kamenných artefaktů, což umožňuje sledovat výběr surovin, mapovat jejich zdroje v krajině a sledovat jejich osudy od místa těžby přes transport až po využití na sídlišti.

Vedle hlavního kritéria, kterým je dostupnost zdroje a jeho vzdálenost od sídliště, vystupují další: kvalita či zbarvení kamene. Za pohyby kamene se skrývají vztahy populace k zdrojům (například vlastnické vztahy), periodické pohyby lidských skupin (výpravy za surovinami), ale i vztahy mezi těmito skupinami navzájem (dary, výměna a tedy snad i počátky obchodu). V našem prostředí začal být tento výzkumný směr pěstován na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně (srov. Štelcl, Jindřich – Malina, Jaroslav, *Anwendung der Petrographie in der Archäologie*. Brno: Univerzita J. E. Purkyně, 1970; Štelcl, Jindřich – Malina, Jaroslav, *Základy petroarcheologie*, Brno: Univerzita J. E. Purkyně, 1975).
petroglyf (z řeckého *petros*, „kámen“ a *glyphein*, „rýt“; v češtině se užívá i termín skalní rytina), obraz na skalní stěně nebo na volném kamenném bloku vytvořený technikami rytí, vytloukání, sekání, broušení a vrtání (přímým působením zahroceným kamenem do skalního povrchu nebo použitím kamenného dláta jako prostředníku a kamenného kladiva), případně zvýrazněný barevnou výplní nebo leštěním. Petroglyfy se vyskytují na všech kontinentech kromě Antarktidy. Největšími koncentracemi vyniká Skandinávie (Alta, Bohuslän aj.), alpská oblast (Val Camonica aj.), Sibiř, jihovýchod Severní Ameriky a Austrálie. Nejstarší petroglyfy jsou známy z paleolitu Iberského poloostrova (Foz Coa aj.) a Austrálie, kde se uvažuje u některých jihoaustralských petroglyfů o stáří až 40 000 let. Obecně však bývají datovány přibližně na přelom mezolitu a neolitu, do období před 10 000–12 000 lety.
petrosomatoglyf (z řeckého *petros*, „kámen“, *soma*, „tělo“ a *glyphein*, „rýt“), obraz části lidského nebo zvířecího těla na skalní stěně nebo na volném kamenném bloku vytvořený technikami rytí, vytloukání, sekání, broušení a vrtání (přímým působením zahroceným kamenem do skalního povrchu nebo použitím kamenného dláta jako prostředníku a kamenného kladiva), případně zvýrazněný barevnou výplní nebo leštěním. Tímto způsobem byly zachyceny například otisky rukou a nohou, vyobrazeny bývají rovněž oči, kolena, mužské a ženské genitálie aj. Petrosomatoglyfy jsou vytvářeny od doby kamenné dodnes a jsou rozšířeny transkulturně. V minulosti byly zřejmě využívány k rituálním a ceremoniálním účelům. Pozdější legendy některé z nich spojily se svatými nebo s folklorními hrdiny (například s králem Artušem).
piktogram (též piktograf) (z řeckého *picto*, „obraz“ a *gramma*, „psaný záznam; slovo“), 1. termín používaný pro označení skalních maleb vzniklých nanesením barevného pigmentu na povrch skalní stěny nebo volného kamenného bloku. Piktogramy se obvykle dochovaly pod skalními převisy nebo v jeskyních. Oblasti s největším počtem piktogramů se nachází ve Skandinávii, na Sibiři, v Africe, Severní Americe a v Austrálii často v kontextu s výskyty petroglyfů. Nejstarší objevené skalní malby (nikoli jeskynní) spadají do doby před 7 000–9 000 lety. Piktogramy byly tvořeny prsty namočenými v barvě, použitím uhlíků nebo pomocí štětců ze zvířecí srsti, z lidských vlasů apod. Užíváno bylo také přiložení ruky na skalní povrch s následným nanesením barvy rozprašované ústy, čímž vzniklo autentické negativní vyobrazení končetiny; výjimkou nejsou ani pozitivní otisky rukou; 2. zjednodušené a různě stylizované původní obrazy konkrétních předmětů, případně nejjednodušších symbolů; zpravidla jsou prvním stadiem vzniku a rozvoje písma.
skalní umění, termín užívaný k označení prehistorických, historických i současných obrazů a symbolů vytvořených na skalních stěnách nebo na volných kamenných blocích, případně na megalitických stavbách. Skalní umění lze rozdělit do tří základních kategorií: petroglyfy, petrosomatoglyfy a piktogramy.
Val Camonica (údolí na jižním svahu Alp u vesnice Capo di Ponte asi 80 km severně od Brescie, Itálie), oblast, kde se nachází asi 20 000 skalních rytin vytvářených od konce neolitu až do 1. století př. n. l.; zachyceny jsou výjevy ze života včetně erotických scén, tajemné bytosti nebo různé symbolické znaky.

DIALOG

Václav Malina

Alice Kopečková se věnuje výtvarné pedagogické práci od roku 1995, kdy začala učit na Základní umělecké škole v Plzni v Jagellonské ulici. Ačkoliv je založením introvert a její prožitky, emoce a myšlení se více odrážejí ve vlastní výtvarné tvorbě, než aby je dávala najevo při komunikaci s lidmi, přesto svoje tvořivé postupy a zkušenosti dovede citlivě předávat i svým žákům, samozřejmě s ohledem na jejich věk. V jejím případě nikdy nejde o pouhé napodobování nějakého vzoru, kterým se učitel chtě-nechtě stává, ale snaží se o nasměrování dětského uvažování k osobitému výtvarnému projevu a k hledání adekvátních výrazových prostředků v plošném i prostorovém vyjadřování. Interakci mezi učitelem a žákem bychom v jejím případě mohli označit jako „tichý dialog", jehož výstupem je široké spektrum výrazu s formálním důrazem na ryzí výtvarné kvality v tradičních postupech kresby a malby i v novém využití nejrůznějších materiálů při práci s hmotou a prostorem. Specifikou její práce ve vlastní tvorbě i při vedení žáků je malba a grafika. Výborných výsledků dosahuje zejména v technice vícebarevného linorytu – osobní zkušenost je v tomto případě nenahraditelná a projevuje se nejenom schopností předávat technické dovednosti, ale především přenosem zápalu pro tuto činnost. To platí především pro její práci s dětmi starších věkových kategorií, u těch nejmenších samozřejmě převládá spontánní zacházení s linií, barvou a tvarem bez větších intervencí učitele.

Jako málokterý pedagog dokáže děti nenásilně vést, aniž by potlačovala jejich přirozený projev. Jejím základním povahovým rysem je totiž mírnost a laskavost, schopnost vytvořit vhodnou atmosféru a společně se s dětmi radovat z výsledků. Sám ze své zkušenosti vím, že to vůbec není snadné, neboť v průběhu vyučování je třeba neustále odstraňovat nějaké překážky vnější i vnitřní, aby nebyla narušena pohoda a křehká rovnováha mezi učitelem a žákem. Je nutné být stále ve střehu a nepolevit v zájmu o všechno, co děti dělají. K tomu je třeba víc než znalost metodických příruček, je to především citová záležitost a ženy v tomto směru jsou zpravidla obdařeny větší mírou empatie než jejich mužské protějšky. Na druhou stranu tato náročná a někdy vysilující výtvarně-pedagogická činnost může přinášet i obohacení pro vlastní tvorbu



3 Pestrý týden – malování s žáky plzeňské Základní umělecké školy u kostela sv. Jiří v Plzni 13. července 2018.

3 Colourful Week – painting with the pupils of Pilsen Elementary Art School by the St George church in Pilsen, 13 July 2018.

učitele, který je zároveň umělcem. Bezpochyby to platí i v případě Alice. V její rozsáhlé malířské a grafické tvorbě najdeme řadu témat, která zpracovávala společně se svými žáky a také se svými dcerami (které jsou též jejími žačkami). Sami žáci se mohli stát námětem figurálních kompozic a její dcery jí dokonce pózovaly jako model. I když nemůžeme mluvit o portrétech v tradičním slova smyslu, dcery se staly součástí matčiných obrazů. Tematické zaměření na člověka je charakteristické nejen pro její pedagogickou práci – s oblibou se s dětmi zaměřuje na mytologické příběhy, pověsti nebo bajky různých národů, reflektuje ale i každodenní běh života, rodinu, společnost, přírodu atd. Některá tato témata se zároveň uplatňují i v její vlastní tvorbě a tvoří spojující článek mezi oběma činnostmi – pedagogickou a uměleckou.

Samozřejmě, že učitelská činnost musí být do určité míry podřízena požadavkům školních osnov a plánů a reagovat i na aktuální události, soutěže, výstavy a podobně. Vždy ale poskytuje i možnost uplatnění vlastní invence a osobního přístupu. Také v oblasti veřejné prezentace prokázala Alice Kopečková velkou úspěšnost a práce jejích žáků jsou pravidelně oceňovány na přehlídkách výtvarných oborů základních

uměleckých škol, soutěžích jako například Alšova země, Evropa ve škole nebo Lidice, dvakrát do roka jsou vystavovány v Knihovně města Plzně a mohli bychom ve výčtu pokračovat. Jako dlouholetý kolega jsem měl možnost sledovat výsledky její práce s dětmi všech věkových kategorií. Obdivoval jsem její schopnost vést žáky a i ve zcela zaplněných skupinách uplatňovat individuální přístup, což se projevovalo v rozmanitosti výsledků, které nikdy nebyly nudné, naopak vždy překvapovaly nápaditostí a svěžestí. Každým týdnem při příchodu do našeho společného školního ateliéru jsem si to mohl uvědomovat a čerpat poučení i pro sebe. Ne vždy platí zásada dobrý umělec, dobrý pedagog. V případě Alice je toto krédo naplněno vrchovatou měrou.

Z děkovného dopisu editora Václavu Malinovi:

VPP, děkuji Vám za „tichý dialog“,
podnítil mě k produkci několika slok:

Je AK vůbec bytost z masa a kostí složená?
Soudě z Vašeho textu – nevyrovná se jí žádná žena!

Její postava,
zmítá se ve větru jako vyplašená labuť,
nádherný květ podzimní chryzantémy,
sotva zřetelná, ach, jako sněhové vločky ve větru…

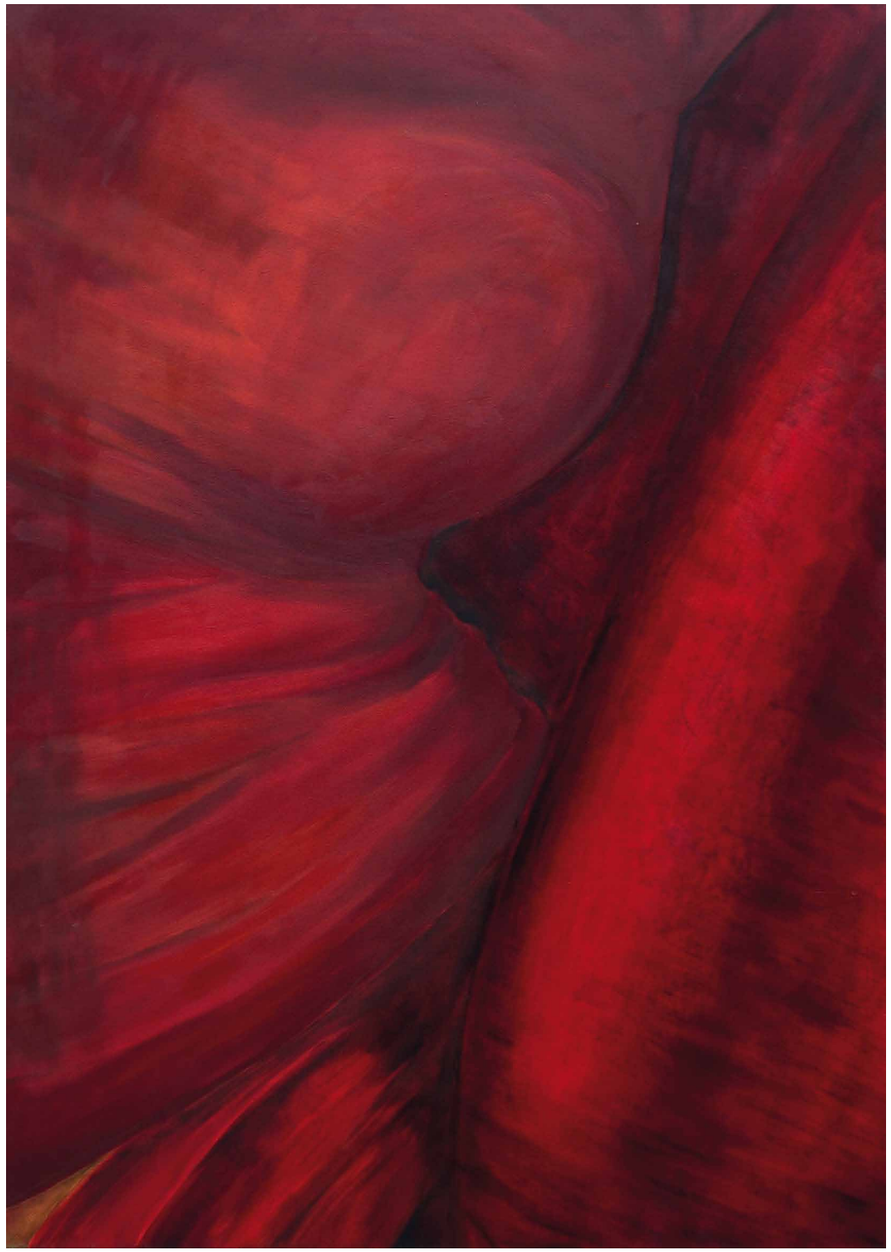
Muži se za ní otáčejí,
obdivujíce krásu jejích boků a úzkého pasu,
jakož i *„nožky úspěšné pedagožky“.

Koho obšťastní úsměvem,
cítí se první mezi všemi.

A když se jenom jednou podívá,
zvedají se v něm bílé vlny…

A když, introvertka, promluví, mluví sladce,
bez zbytečných slov…
Každý za ní až na Kailás stoupá
každý, kdo jednou ji zhlíd…,
ač ctitel upanišad, kašle na krkolomný pád!

Vysvětlivky
Kailás, též Kailáš (novoindický tvar sanskrtského *Kailása*), nejvyšší hora v pásu Transhimálaje (6 714 m), na území Tibetu nedaleko jezera Mánasaróvar, posvátná jak pro vyznavače hinduismu, tak buddhismu, džinismu i bönismu. Symetrický čtyřboký vrchol Kailásu uprostřed prameniště čtyř velkých asijských řek Sindhu, Satladže, Karnáli a Cangpy (Brahmaputry). Je opředená bezpočtem legend a uctívaná jako sídlo bönistického božstva Tiselhacän. V hinduistické mytologii je považována za legendární sídlo boha pokladů Kubéry a nebeský ráj boha Šivy, představující duchovní střed světa; pro tantrické buddhisty je příbytkem božského Čakrasanvary (tibetsky *Demčhog*), ztělesněním nejvyšší blaženosti; podle džinistů na jejím vrcholku dosáhl zakladatel nauky Ádinátha (Ršabhadéva) nirvány. Vstoupit na svahy svaté hory je podle dávné tradice vážný hřích, avšak pěší pouť kolem ní (asi 52 km) představuje posvátný rituál přinášející zdar. Svou majestátní pozicí budí oprávněnou představu, že je jakousi „osou světa“ *(axis mundi)* či „hřídelí vesmíru“. Nejčastějšími metaforickými tibetskými přízvisky Kailásu jsou Gangrinpočhe *(gangs-rin-po-čhe)*, doslova „Velevzácný ledovec“ či Tisegangri *(ti-se-gangs-ri)*, doslova „Tise, ledovcová hora“.
upanišady (ze sanskrtského *upa+ni+šad*, „přisednutí [k nohám učitele]“), soubor sanskrtských textů, obsahujících mystické a filozofické nauky. Spolu s ostatními díly védské literatury (védy) tvoří součást posvátného božského zjevení, označovaného pojmem *šruti* („to, co bylo slyšeno“), a protože mezi védskými písmy tvoří jakýsi časový a myšlenkový závěr či vyvrcholení, jsou někdy souhrnně nazývány *védánta* („konec véd“). Nejstarší z nich pocházejí zhruba z let 800 až 600 př. n. l., avšak řada textů pod tímto jménem vznikala i mnohem později, některé až v moderním období. Základem učení *upanišad* je představa o jednotě individuální duše *(átman)* a nadsmyslové, věčné božské podstaty vesmíru *(brahma)*, jejichž totožnost zakrývá závoj iluze *(májá)* a nevědění *(avidja)*; teprve poznání identity vnitřního já a duchovní podstaty všehomíra přetrhne neúprosný koloběh znovuzrozování *(sansára)* a povede k vysvobození *(mókša)*.
VPP (zkratka vytvořená pro korespondenci s Václavem Malinou), Vážený Pane Příjmenovče.
***citace** z průvodního dopisu autora *Tichého dialogu*; citovat je třeba, ne že ne, jinak člověka etická komise nemine.



4 *Kateřina*, 2013, olej, plátno, 100x70 cm.
4 *Catherine*, 2013, oil, canvas, 100x70 cm.

V POHLEDU KOLEGŮ A PŘÁTEL

Kapitola „V pohledu kolegů a přátel“ je standardní součásti monografií Edice Osobnosti. Zpravidla jde o osobně laděné vzpomínky blízkých, kteří se s danou osobností sblížili umělecky a lidsky a dotvářejí tak její „antropologický profil“… Nejinak je tomu i v případě AK, kde se vyslovují její plzeňští pedagogičtí a umělečtí kolegové (Kamila Hoja, Václav Malina, Mirka Nová, Karel Syka). Poprvé se však vedle zmíněných statí objevují výtvarná díla vytvořená pro AK malíři a sochaři (Tomáš Bím, Michal Halva, Zdena Höhmová, Alois Mikulka, Jana Mikysková, Mistr Zvěrokruhu, Jiří Neuwirt, Ivana Olšanová, Jiřina Strýčková, Jan Svoboda, Jaroslav Svoboda, Miroslav Štěpánek, Pavel Tasovský), s nimiž se jako spoluautorka „potkala“ ve třech knihách Jaroslava Maliny: *Ctnosti a Neřesti, Radosti a Strast*i, 2016, *ÚVOD DO CAPUTOLOGIE: Hlava I – mírné ∞ (Cyklus charakterizující v básnické a výtvarné nadsázce intelektuální, a/sociální a profesní rysy člověka)*, 2019 a zejména v poslední knize *HVĚZDOPRAVNÉ NEBE ZVĚROKRUHU NAD NÁMI, provázené slovy, malbami a sochami*, 2019. Kapitolu uzavírá vzpomínka na loňskou vernisáž výstavy *Tanec životem* v Marienbadu (Mariánských Lázních), která si svým obsahem nezadá s dramaticko-mysteriózně-romantickým filmem *L'Année dernière à Marienbad* (Loni v Marienbadu).

Alice

Miroslava Nová

V paměti si vybavuji obrázek malé pětileté Alice, která chodila ke mně do Lidové školy umění v honosné budově plzeňského Hamburku. Alice, kudrnatá tmavovlasá holčička, tichá, při malování jako by přešla do jiného světa. Její obrázky byly jedinečné, výjimečné. Dlouho byly v deskách až do stěhování celé Lidové školy umění do skromnějšího městského domu v centru Plzně.

Tam plynuly další roky, kdy Alice vynikala v malbě i grafice.

Pak jako dospívající dívka v mém ateliéru stála modelem pro větší portrétní sochu.

Výtvarné studium absolvovala na Střední průmyslové škole grafické v Praze a na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni.

Potřeba výtvarně se vyjadřovat Alici neopustilo a nyní spolu často vedeme rozhovory o tom, čím se právě v kumštu zabýváme.

Alice je umělkyně nekonfliktní, přemýšlivá, snášenlivá. I její tvorba by se mohla zdát nenápadná. Ale shromáždění jejích obrazů na několika výstavách vylučuje pocit, že by její tvorba byla neobjevná, nenápadná. Naopak. Pozorně jsem sledovala její vývoj před několika lety. Už tehdy v něm převažovala práce s lidským tělem v malbě i v grafice. Vytvořené detaily těla byly sdělitelné, nikoli polopatické, spíše zašifrované. Tyto detaily (noha, krk, rameno, ňadro atd.) jsem vždy chápala jako navození celistvosti těla. To jsem pociťovala i v souborech malovaných kamenů, které tvořily příběhy, jež pak navodily určité soustavy – kamenná schodiště nebo tajemná roubení studní. Taková skladebnost kamenných detailů dává možnost přemýšlet o „cestách kamenů“.

Také malovaná větvoví navozovala představu obrazu celého stromu.

Výtvarná tvorba bude dále provázet život Alice i jejích nadaných dcer Karolíny a Kateřiny. Bude přinášet radost jim, ale i všem, kteří Aliččiny výsledky uvidí na výstavách.



5 Vernisáž výstavy *Setkání* v Českém rozhlase v Plzni 8. prosince 2015; Václav Malina, Mirka Nová, Alice Kopečková, busta Alice od Miroslavy Nové.

5 Opening Day of the Exhibition *Setkání / Reunion* in the Czech Radio in Pilsen 8 December 2015; Václav Malina, Mirka Nová, Alice Kopečková, bust Alice by Miroslava Nová.

Mee too :-)

Karel Syka

Mám již léta na to, abych se rozvzpomenul a přiznal, jak jsem byl celý život „obtěžován“. Ano byl jsem „obtěžován“ krásou dívek a žen. Zneužívaly svůj šarm a krásu a stávajíce se mi múzami a inspirací v kumštu, připravovaly mi bezesné noci u malířského stojanu, pohledy na dno vinné sklenky a další hrůzy. Byl jsem „nucen“ je fotit, malovat a všelicos s nimi prožívat. Bacha, nemluvím ani o sexu, natož o násilí. Jen o té „újmě“, jak se mi zavrtávaly do myšlení a života.

I stalo se, že na školu (ZUŠ, Plzeň, Jagellonská) jsme přijali před dvaceti pěti lety novou mladou učitelku. A náhle se po škole začala vznášet taková éterická bytost vynikající nejen nepřehlédnutelnou černou hřívou vlasů, ale i pružností pohybů, energií a elánem. Podstatné ovšem bylo, že měla plný ateliér dětí, které si ji velmi oblíbily. A bylo znát, že to s nimi umí a vůbec že umí, protože kvalitní výsledky její pedagogické práce se brzy dostavily.

Mě se zdála tak trochu uzavřená, tajemná a nepřístupná. Tož na nějaké „MeeToování“ to nevypadalo. Ale ouha. Začal jsem se seznamovat s její výtvarnou tvorbou. O to intenzivněji, když mě Alice požádala, zda bych nebyl jejím garantem pro přijetí do Unie výtvarných umělců. No a ten ženský svět tu byl zase. Velmi zajímavé detaily figury, se kterou je dále nakládáno tak, že je možné si motiv pracovně nazvat „krajina z figury“. V malbě převážně valérové, barevně uměřené, ve formátu kompozičně promyšleném. V jiné poloze razantnější využití akordů komplementárních barev.

Jednu oblast tvorby bychom neměli opomenout. Tou je grafika. A domnívám se, že postupně může být vedle malby další nosnou oblastí její tvorby. Na jednotlivých dílech i na výstavních souborech můžeme hodnotit autorčino velmi poctivé snažení nejen o kvalitní zvládnutí techniky a kompozice ve zmíněných námětech detailů figury, ale i v inspirací tvaroslovím, barevností a struktur přírodních a dalších motivů.

Je tu ale i stránka, kterou považuji za neméně důležitou a kterou velmi hodnotím. Tou je pracovitost, spolehlivost a skromnost. Vedle talentu tolik potřebné vlastnosti kvalitního umělce.



6 S Karlem Sykou (Základní umělecká škola, Jagellonská 14, Plzeň, 9. května 2019) ve chvíli, kdy pan ředitel oznámil městu a světu, že hodlá zbytek života strávit jako poustevník v odříkání, rozjímání a asketismu.

6 With Karel Syka (Elementary Art School, Jagellonská 14, Pilsen, 9 May 2019) at the moment when the Headmaster announced to the city and to the world his intention to spend the rest of his life as a hermit in privations, meditation and asceticism.

Přítelkyně z domu a krajiny

Kamila Hoja

Byvši požádána, abych napsala o Alici pár řádků, zjistila jsem že i přes spoustu let, po která ji znám, nepůjde o snadno rozlousknutelný oříšek. Neboť to, co na první pohled vyplývá z obrazů, soch a dalších uměleckých artefaktů, zpravidla nezrcadlí osobnost jejich tvůrců… Jde spíše o zhmotněný svět obrazů a představ, tedy umělecký projev, kterým autor vyvažuje své nitro: tak je tomu i u Alice. Za její tvorbou bychom očekávali autorku přímočarou – tak jako pevně vystavěné části těl na jejích plátnech. Ženu jdoucí jedním určeným životním směrem – právě tak jako její šrafury na linorytech či tahy štětce na obrazech. Ženu pevně emočně zakořeněnou – tak jako její oblíbená škála barev.

Ale nenechme se zmást. Alice je pro mne přítelkyní, se kterou jsem trávila nejeden den při tvůrčí práci. Zůstává pro mě člověkem, kterého můžeme objevovat celý život a stále nám bude nějaký dílek chybět k tomu, abychom si byli jisti tím, že jsme pochopili celou jeho podstatu a svět, ve kterém se ve svých představách, snech a citech pohybuje. Pokud bych však měla, alespoň částečně poodkrýt její osobnost, pak je Alice člověkem laskavým a stálým, jen zřídka měnícím své pevné názory, zodpovědným a trpělivým. Nepotřebuje se zviditelňovat a stávat se středem pozornosti. Její názory a stanoviska, z vrozené opatrnosti a empatie, neublíží. Ve svém jednání je spíše obezřetná. V tvůrčí činnosti je soustředěná, přemýšlivá. Proto se někdy může zdát, že její pravá podoba se skrývá za závojem a jen dlouhý čas přibližování se k jejímu nitru ji může poodhalit. A pokud se mi již podařilo objevit některá zákoutí její duše a srdce, zůstanou i nadále tajemstvím mezi námi dvěma.

Proto milý diváku, čtenáři či kolego, pátrej v jejích obrazech. A třeba v tajemné záři vycházející z jejich fragmentů zachytíš myšlenku, skrytý svět a pravou podobu jejich autorky.



7 S Kamilou Hoja před Galerií Azyl v Plzni 30. května 2016.

7 With Kamila Hoja in front of the Galerie Azyl / Asylum Gallery in Pilsen, 30 May 2016.

Kateřina

Václav Malina

Komorní výstava autorky mladší generace, která žije v Klabavě na Rokycansku, představuje soubor zhruba dvou desítek obrazů a tří aradekorů z několika posledních let. Vystavená díla menších čtvercových nebo podélných formátů na výšku jsou uspořádána do několika kompaktních celků tvořících tematické cykly s jednotným stylovým provedením. Na čelní stěně upoutá pozornost návštěvníků obraz, krerý dal výstavě jmého: *Kateřina* (2013). Tvoří dominantu expozice nejen svými rozměry, ale i výraznou červenou barevností. Není portrétem v tradičním slova smyslu, jak bychom mohli podle názvu usuzovat, i když se vztahuje ke zcela konkrétní osobě autorčiny dospívající dcery a vypovídá o ní něco podstatného, tak jako i ostatní obrazy kolem tohoto ústředního díla. Co je na těchto obrazech zobrazeno? Části těla – nohy, trup, ramena, kolena, záda atd., ovšem v detailních záběrech či výřezech, které nás nutí hledat příslušné tělesné partie v kompozicích, z nichž některé by se mohly zdát na první pohled zcela abstraktní. Někdy mají doslova podobu rébusů a ztrácíme jistotu, zda jsme motiv rozpoznali správně. Přesto tyto obrazy vznikaly podle skutečnosti a Kateřina k nim opravdu stála (seděla, ležela) matce modelem. Ale nejde zde jen o pouhou hru s tvary a anatomická cvičení, dlužno rovněž podotknout, že nejde o akty s nějakým erotickým podtextem, ačkoliv by se i tato možnost při práci s jiným modelem nabízela. Všechny záběry na obrazech vycházejí ze zcela přirozených situací, tak jako střídání oblečených a neoblečených tělesných partií je prosté jakéhokoliv pokusu o aranžování. A přece můžeme vyčíst z těchto „tělových" obrazů něco víc, než pouhý výřez skutečnosti, jak k tomu odkazují i některé metaforické názvy (*Svítání*, 2013, *Tajemná noc*, 2014) nebo názvy vyjadřující nálady a pocity (*Strach*, 2013). Gesta pohybu modelu mohou vyjadřovat emoce a způsob jejich zachycení zas může vypovídat o vztahu mezi malířkou a jejím modelem, a proto lze chápat tyto obrazy i jako svého druhu portréty, i když v nich obličej chybí.

Druhým tematickým okruhem obrazů je příroda, přesněji řečeno detaily či výřezy motivů z většího celku, podobně jako je tomu u figurálních témat. Autorka opětovně používá princip ozvláštnění skutečnosti jejím vytržením z širšího kontextu a vyzývá diváka, aby si



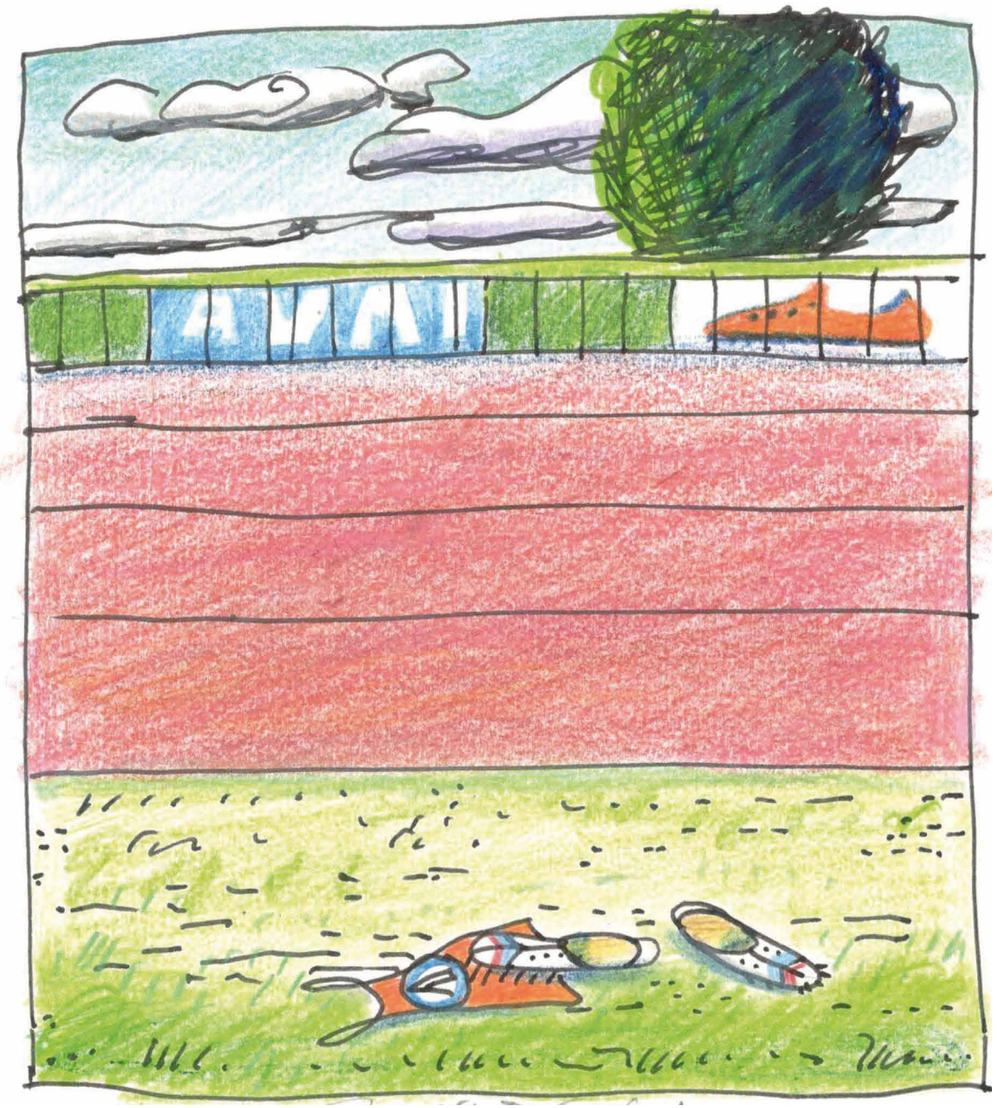
8 Vernisáž výstavy *Kateřina* ve Staroplzenecké galerii ve Starém Plzenci 22. ledna 2014; Petr Brejcha (trubka), Erich Ciompa (klávesy).

8 Opening Day of the Exhibition *Kateřina / Catherine* in the Staroplzenecká galerie / Starý Plzenec Gallery, 22 January 2014; Petr Brejcha (trumpet), Erich Ciompa (keyboard).

nacházel významové souvislosti a spojitosti sám, zároveň ho upozorňuje na ryze výtvarné kvality skutečnosti, které bychom třeba přehlédli. Inspiraci pro tyto obrazy nachází ve větvení stromů, seskupení kamenů nebo v povrchových trhlinách a členění skalních útvarů. Tak jako v zobrazení částí lidského těla mají i zde přírodní motivy svůj předobraz ve zcela konkrétních modelech a lokalitách. Oba tematické okruhy – figurální a přírodní – nejsou stavěny do protikladu, naopak jsou těsně propojeny, někdy dokonce dochází k ambivalenci vnímání stejného tvaru – jednou jako mezery mezi kmeny tisů, podruhé jako palce lidské ruky. A proč by tomu tak nemohlo být, i člověk je přece součástí přírody a naopak stromům nebo kamenům můžeme přisuzovat duši. Volné asociace mezi světem přírody a lidským tělem se projevují i v názvech obrazů (*Srdce v kameni*, 2010). Způsob malby je u obou okruhů stejný, autorka se vyhýbá přílišné iluzivnosti – modelace světlem a stínem je spíše reliéfní bez snahy o zachycení hlubšího prostoru. S barvou pracuje velice citlivě, rozehrává valérové stupnice studených a teplých odstínů, charakteristické jsou pro ni temné odstíny tlumených modří a hnědí, v nichž nechává zaznít světelné nebo barevné akcenty. Často ale pracuje i v omezené barevné škále jedné základní barvy. Její přístup k malbě je založen na velkoryse pojatých formách, lapidární kompozici a originálním tématu. Totéž platí i o její tvorbě grafické, s oblibou se věnuje technice linorytu, a tvorbě textilní, zejména aradekorů.

Štír Váze

Tomáš Bím



9 Tomáš Bím, *Běžkyně*, 2019, kolorovaná kresba, papír, 14x9,5 cm.
9 Tomáš Bím, *A Runner Girl*, 2019, coloured drawing, paper, 14x9,5 cm.

Beran Váze

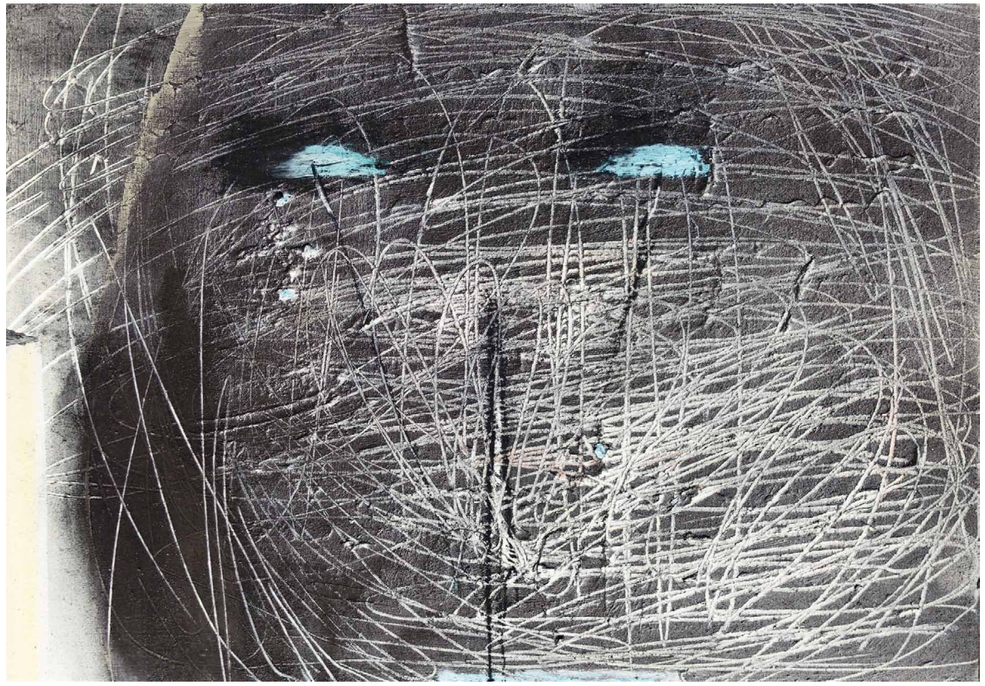
Michal Halva



10 Michal Halva, *Odvážné Váhy*, 2019, kombinovaná technika, karton, 30x20 cm.
10 Michal Halva, *Valient Libras*, 2019, combined technique, cardboard, 30x20 cm.

Váha Váze

Zdena Höhmová



11 Zdena Höhmová, *Váhy, oči, studny*, 2019, olej a kombinovaná technika, plátno, 51x70 cm.
11 Zdena Höhmová, *Libras, Eyes, Wells*, 2019, oil and combined technique, canvas, 51x70 cm.

Lev Váze

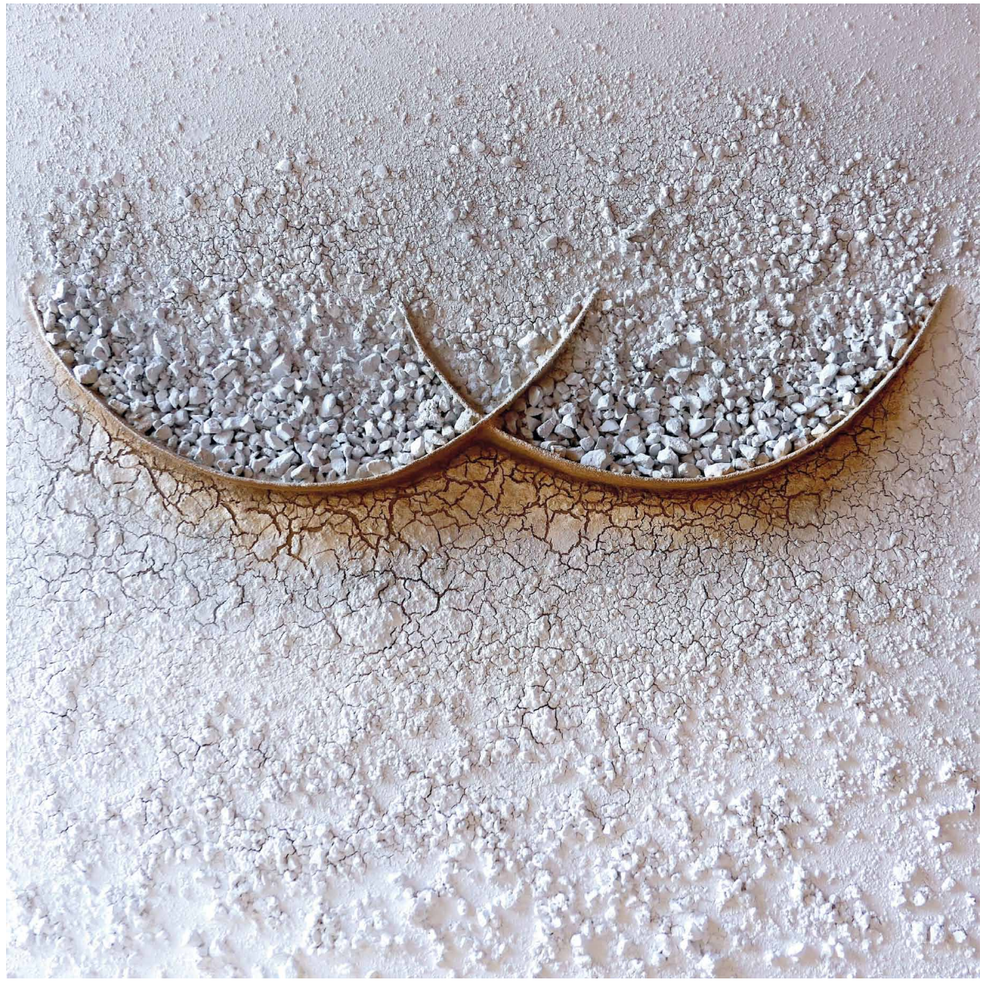
Alois Mikulka



12 Alois Mikulka, *Indiánské Váhy*, bez data, kolorovaná keramika, výška 28 cm.
12 Alois Mikulka, *Indian Libras*, undated, coloured earthenware, height 28 cm.

Váha Váze

Jana Mikysková



13 Jana Mikysková, *Váha Váze*, 2019, šamotová hlína, dřevo, 80x80 cm.
13 Jana Mikysková, *Libra to Libra*, 2019, fireclay, wood, 80x80 cm.

Hadonoš Libře

Mistr Zvěrokruhu

Libela váhá, váhá…
než se bublinka vodovážně usadí.
Co nastane, uhodni…
Kupodivu k nebi vzlétne vážka vodní.

Po vodní vážce posílám Libře svou poslední uspořenou desetilibrovku, kdo ví?,
načež se bez vindry v kapse jako hinduistický *sannjásin* uchýlím do bezdomoví.



14 Mistr Zvěrokruhu, *Desetilibrová bankovka (reverz)*, 2019, litografie, 14x28,6 cm.
14 Master of the Zodiac, *Ten Pound Note (reverse)*, 2019, lithography, 14x28,6 cm.

Někteří uměnovědci (například PhDr. Barbora Půtová, Ph.D. et Ph.D.) vytýkají tomuto geniálnímu dílu MZ, že vlastně plagiuje slavnou litografii (i v rozměrech!) amerického malíře, grafika a sochaře Roye Lichtensteina (1923–1997) *Ten Dollar Bill* (Desetidolarová bankovka, 1956) anticipující pop-art. Avšak zatímco RL učinil neumělý překres bankovky, MZ naprosto přesně vystihl originální předlohu (litografie MZ na sběratelském trhu v současné době padesátinásobně převyšuje hodnotu tohoto platidla), v níž dominuje portrét jedné z nejvýznamnějších představitelek britské prózy Jane Austenové (1775–1817), kdežto současná královna Spojeného království Alžběta II. (narozena 1926) se potlačeně ztrácí v šerém pozadí. MZ touto litografií reagoval na zavedení plastové desetilibrovky 14. září 2017 (nahrazující papírovou s portrétem přírodovědce Charlese Darwina), kterou údajně nezničí ani vyprání v pračce; zároveň asi chtěl připomenout, že je autorem nejslavnějších ilustrací anglických vydání nejznámějších románů Jane Austenové *Sense and Sensibility, Pride and Prejudice* a *Mansfield Park*, v nichž autorka zkoumá cit, včetně milostných vznětů, v soukolí strohé společenské etikety předviktoriánské Anglie. Na bankovce je také vytištěný citát z její nejslavnější knihy – *Pride and Prejudice* (Pýcha a předsudek, 1813): „*I declare after all there is no enjoyment like reading!*“ („Tvrdím, že není většího potěšení nad četbu!“). Věren své pověsti mystifikátora, vyznamenal se MZ volbou mnohokrát zaslepenými knihomoly citovaného výroku

z *Pride and Prejudice*, který pronáší svůdná podvodnice Caroline Bingley ve snaze zalichotit se vášnivému milovníku literatury panu Darcymu, aby ho mohla předstíraným sdíleným zájmem o četbu svést a pojmout za manžela. Přitom pro ni samotnou je četba tím posledním, oč má zájem. Když už silou osobnosti MZ přesvědčil Bank of England o upřímnosti koketčiných slov, nebude už tak obtížné okouzlit *Her Majesty E II R*, aby mu udělila spolu s Řádem Britského impéria rovněž kýžený šlechtický titul (spolu s doživotním křeslem ve Sněmovně lordů) bez ohledu na brexit. Nepředpokládá se, že by královna MZ přehlédla, ale kdyby snad ano, pak je rozhodnut uchýlit se ke konkurenční mocnosti:

Pokud Mistra Zvěrokruhu zklame víra,
že z něj *Her Majesty E II R* udělá „sira“,
je rozhodnut obrátit se do sladké Francie –
přece kdo svůj život nadarmo nežije,
měl by se stát aspoň komandérem řádu čestné legie!!



15 Mistr Zvěrokruhu, *Desetilibrová bankovka (averz)*, 2019, litografie, 14x28,6 cm.
15 Master of the Zodiac, *Ten Pound Note (obverse),* 2019, lithography, 14x28,6 cm.

MZ přes všechny pocty, jichž se mu dosud ve světě dostalo, touží získat z rukou britské královny Alžběty II. Řád britského impéria spjatý s užíváním titulu *sir* (a zařadit se po bok svého přítele, bývalého člena skupiny *The Beatles* Ringo Starra). Kdyby zůstal jen u reverzu, asi by se setkal s averzí panovnice; vždyť právě ona vlastní první desetilibrovku z této emise.

Vysvětlivky
Austenová, Jane (16. 12. 1775, Steventon, Hampshire, Anglie – 18. 7. 1817, Winchester, Anglie), anglická spisovatelka; jedna z nejvýznamnějších představitelek britské prózy. Ve svých poněkud staromódně, klasicisticky pojatých, stylově vybroušených románech svérázné poetiky, kterou oceňovali doboví autoři i pozdější tvůrci světové, zejména však anglosaské moderny, *Sense and Sensibility* (Rozum a cit, 1797–1799, publikováno 1811), *Pride and Prejudice* (Pýcha a předsudek, 1813) nebo *Mansfield Park* (Mansfieldské sídlo, 1814) zkoumala cit, včetně milostných vznětů, v soukolí strohé společenské etikety.
libela (z latinského *libella*, což je vlastně zdrobnělina od *libra*, „váha“), 1. pomůcka k určování vodorovné polohy (os, ploch); 2. (knižně) vodní vážka.
libra (z latinského *lībra*, „váha, jednotka váhy“; v antice původně 0,327 kg), 1. jednotka hmotnosti různé hodnoty; u nás v minulosti 0,514 kg, v Anglii 0,453 kg; 2. množství v této váze; 3. měnová jednotka a platidlo v některých státech (britská libra, egyptská libra); 4. latinské označení sedmého astrologického znamení zvěrokruhu odvozené ze souhvězdí Vah a tradičně ovládané planetou Venuší.

sannjása (ze sanskrtského *sam+njas-*, „odložit stranou, odvrhnout“), vzdání se či zřeknutí se světského způsobu života, poslední ze čtyř *ášramů* či životních stadií v hinduismu, zasvěcené odříkavému životnímu stylu, rozjímání a asketismu.

Poznámka editora: Mistr Zvěrokruhu je konvenční pojmenování neznámého avantgardně-extravagantního multimediálního umělce ražby Salvadora Dalího (1904–1989), pravděpodobně českého původu (usuzuje se tak na základě jeho stylově vybroušené češtiny v básních a ve vysvětlivkách [někdy až obsesivně vyzdvihujících jeho širokospektrální vzdělanost] provázejících literární díla), který proslul na mezinárodní scéně a zastínil zde i největší české multi-výtvarníky Jiřího Kovandu (narozen 1953) nebo Krištofa Kinteru (narozen 1973) a dokonce i všechny členy diverzně-umělecké skupiny Ztohoven. V českém kulturním milieu se MZ poprvé představil v knize *HVĚZDOPRAVNÉ NEBE ZVĚROKRUHU NAD NÁMI, provázené slovy, malbami a sochami* (2019), v níž bezkonkurenčně dominoval nad ostatními výtvarníky. Do jeho širokého metodologického repertoáru patří akrostichy, aluze, analogie, hyperboly, metafory, metonymie, oxymoróny, plagiátorství, synekdochy atakdále; mezi jeho metodami dominuje ovšem mystifikace, jak plyne i z jeho veršů a obrazu, které věnoval Váze (Libře) AK. Vždy se totiž staví proti mainstreamu, což ukázal i nyní: Svůj příspěvek zaslal až jako třináctý, zřejmě, aby jako Hadonoš, vybočil z konvenčního zvěrokruhu ostatních dvanácti „zvěrokružných gratulantů“. S jeho rolí *sannjásina* to asi taky nebude žhavé – vlastní několik soukromých ostrovů, jeho jachty kotví v Karibiku, Nice a Dubrovníku (o bezpočtu automobilů ani nemluvě, pochopitelně mezi nimi nechybí kultovní vozy – hatchback *BMW M135i xdrive*, roadster *Mazda MX-5* nebo coupé *Toyota GT86*), a majetky nejbohatších Čecho-Slováků Andreje Babiše a Petra Kellnera jsou proti jeho jmění pouhými submikroskopickými akcesoriemi.

Ryba Váze

Jiří Neuwirt



16 Jiří Neuwirt, *Zvážit a uvážit*, 2019, digitální grafika, 30x21 cm.
16 Jiří Neuwirt, *To Weigh and Weigh Up*, 2019, digital graphics, 30x21 cm.

Kozorožka Váze

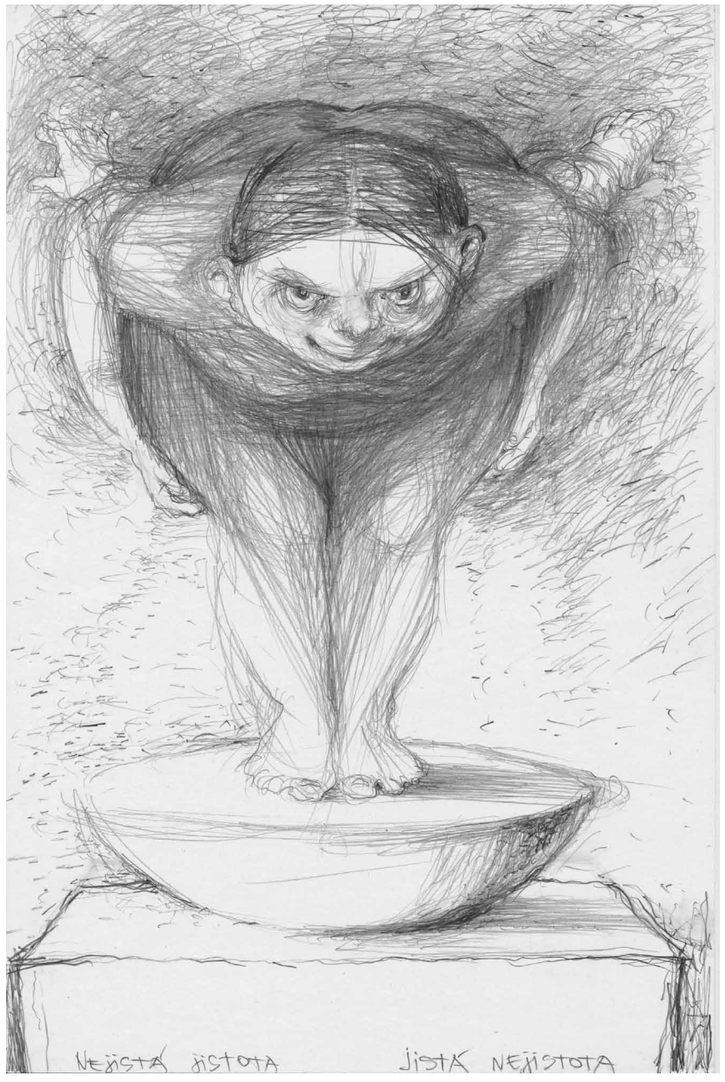
Ivana Olšanová



17 Ivana Olšanová, *Kozorožka Váze*, 2019, olej a kombinovaná technika, plátno, 65x70 cm.
17 Ivana Olšanová, *Capricorn Woman to Libra Woman*, 2019, oil and combined technique, canvas, 65x70 cm.

Střelkyně Váze

Jiřina Strýčková



18 Jiřina Strýčková, *Nejistá jistota – Jistá nejistota*, 2019, tužka, papír, 29x19 cm.
18 Jiřina Strýčková, *Uncertain Certainty – Certain Uncertainty*, 2019, pencil, paper, 29x19 cm.

Blíženec Váze

Jan Svoboda



19 Jan Svoboda, *Váhy (Lichoběžník)*, 2019, akryl, plátno, 50x40 cm.
19 Jan Svoboda, *Libras (Trapezium)*, 2019, acrylic, canvas, 50x40 cm.

Vodnář Váze

Jaroslav Svoboda



20 Jaroslav Svoboda, *Váhy,* 2019, tavené sklo (kobalt, křišťál) dobrušované, 40x35 cm.
20 Jaroslav Svoboda, *Libras*, 2019, melted glass (cobalt, crystal) subsequently cut, 40x35 cm.

Kozoroh Váze

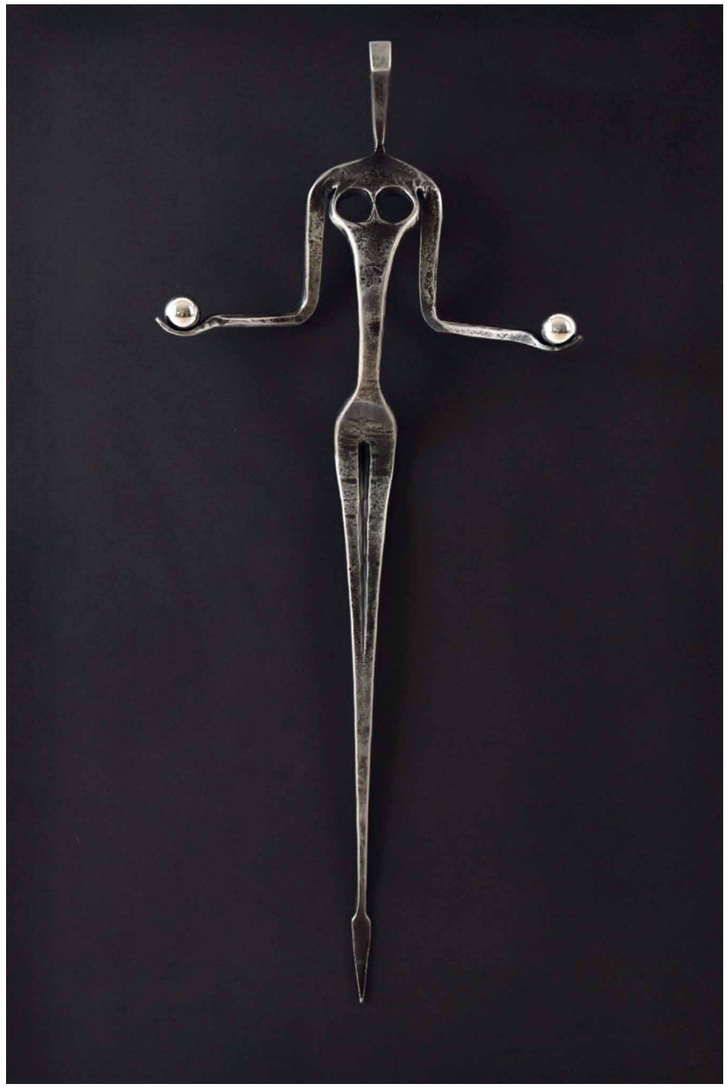
Miroslav Štěpánek



21 Miroslav Štěpánek, *Krajina Alicina,* 2019, brož, nerez, nikl, české granáty (granáty jsou rozmístěny jako hvězdy Vah), 5x5 cm.
21 Miroslav Štěpánek, *Alice's Landscape*, 2019, broach, stainless steel, nickel, Czech garnets (the garnets are arranged like the Libra stars), 5x5 cm.

Štír Váze

Pavel Tasovský



22 Pavel Tasovský, *Váhy*, 2018, kolorovaná ocel, nerezová ocel, 60x40 cm.
22 Pavel Tasovský, *Libras,* 2018, coloured steel, stainless steel, 60x40 cm.

A+G v ML 30. září 2018

(Vernisáž výstavy Alice Kopečkové a Gabriely Sedláčkové)

Jaroslav Malina

Geniální básník Johann Wolfgang Goethe přes wertherovské utrpení a faustovské nadání
v eMeL se svým vyznáním neuspěl u Ulriky von Levetzow, prostinké nezletilé dámy.
Jak může s vyznáním uspět u dvou krásných a vzdělaných dam člověk bez nadání,
pouhý druhořadý veršotepec vyznačující se mlácením prázdné slámy!?

Přesto jsem si předsevzal, že celé mariánskolázeňské vystoupení ač Beran a nikoli Rak
pronesu ve verších; vždyť jistý Edmond Rostand zveršoval celého *Cyrana de Bergerac*.

Odložím širák a pláštík opršalý,
třebaže nos mám spíš malý,
možná některá vzdychne ANO,
byť nejsem Cyrano.
Však se Cyranem v souladu
dodržuji zásadu:
„Jen žádný shon!...
Pointa je mi nad zákon...“

Úvod

(Řečník, aniž by oslovil stohlavé publikum,
obrací se k oběma umělkyním – procítěně!):

Uvést vaši výstavu, ta vaše spanilomyslná žádost –
mě učinila, dámy, A+G, velkou radost,

(Vybraně, jako to kdysi uměl sochař-gentleman Olbram Zoubek, „políbí“ oběma umělkyním ruku = zvedanou ručku třeba v pohybu zastavit ca 7,5 cm od úst… Technik pouští „na pozadí“ song Líbej mne víc v podání Milušky Voborníkové https://www.youtube.com/watch?v=bl7LluJgj5U; obě umělkyně začnou v tu chvíli řečníka náruživě líbat na levou i pravou líc; čímž bude vhodně ilustrován onen rozdíl mezi žhavou uměleckou spontaneitou a vědeckým suchopárem.)

začínám se zas cítit jako on –
mladý Amisův profesor Dixon,
budu asi opět šťasten jako Lucky Jim –
rád publiku o vás porozprávím,
po levici i pravici s tak hvězdnou uměleckou dvojicí –
bude má uvadající prestiž opět sílící.

Ach, jak vás, A+G, obě rád mám –
od chvíle překrásné, kdy díky pár výstavám,
já z vašich obrazů, jejichž hloubku jsem dosud málo znal –
vaše duše šlechetné jsem znovu a znovu poznával.

Pak přišly obrazy další, plničké nových krás –
a tu mi bývalo, jak slyšel bych váš podmanivý hlas,
jenž navždy se do mého nitra zasel –
já dnes, jako kdysi Goethe za Ulrikou, za vámi do eMeL přijít musel!

Nejprve dovolte několik biografických údajů, jen pár vět –
obě jste zrozeny v roce tisíc devět set šedesát devět,
jedna jste Střelec, druhá Váha –
která jste která, člověk nezaváhá.
(Pro jistotu se však nejdříve ukloní G a pak A, kdyby přece jen někdo zaváhal.)

Obě jste absolvovaly grafickou školu a pak vejšku v Plzni,
vaše celoživotní touha po poznání podobná je neukojitelné žízni.
Právě hluboké kunsthistorické znalosti vás dovedly k založení uměleckého sdružení *KlaKol*
navazujícího na odkaz skupin působících v městě nad Seinou – *Cercle et Carré* a *Colle* [kol].

(Řečník opouští veršování, protože musí podat vysvětlení pojmů. Cercle et Carré [česky „Kruh a Čtverec“] a Colle [česky „lep“, „lepidlo“, „klih“, ale hovorově taky „dotěra“, „lež“ nebo „zkouška“ či „chytačka“] byla mezinárodní umělecká sdružení ve 30. letech minulého století, která usilovala ve své konkrétní malířské tvorbě i v teoretických úvahách v almanachu Abstraction Création Art non figuratif o „totální [nepředmětnou] abstrakci“, ale netotalitně ponechávala místo i „předmětné abstrakci“ [významnou roli zde sehrál malíř František Foltýn, jeden z mála českých výtvarníků, který se prosadil na mezinárodním poli]. KlaKol je vtipný akronym utvořený ze zkratek působišť obou zakladatelek – Klabavy nad Klabavou a Kolína nad Labem; sdružení tvoří v duchu „předmětné, nepředmětné i konkrétní abstrakce“, jak vyplývá z obrazů obou aktérek i z jejich teoretických analýz a zdůvodnění v časopisecké tribuně KlaKolu HlaHol, což je druhý a možná ještě vtipnější akronym.)

A teď tedy, dámy, hodnocení vašeho uměleckého díla ve světle dnešní výstavy,
nejdříve Alice, pak Gabriela – v duchu české abecední soustavy:

Malířské dílo Alicino charakterizoval bych jako „předmětnou abstrakci“ – toť můj vjem,
neboť obrazy a grafiky jsou konstruovány se smyslem pro sochařsky cítěný objem.
Vyznění tvých fantazijně uvolněných kompozic těla, schodů i přírodních motivů,
traktovaných detailní štětcovou metodou, svou enigmatičností podobají se přílivu a odlivu.

„Neohlížej se“, zove se jeden z tvých posledních obrazů –
jaké v mysli nabízí obrovské množství tajemně fantazijních odkazů: –
někomu třeba připomene báji o nešťastném pěvci Orfeovi,
vyvolá vzpomínku na reliéf *Orfeus a Eurydiké* – jímavý feidiovský opus
nebo na Konůpkův znamenitý orfeovský grafický cyklus…

Nebohý Orfee, neohlížej se – běž!!!,
jinak zlé sudbě bohů neujdeš,
Charóna nepřelstíš,
Eurydiku nespatříš.

Slitovná malířka mu dává druhou šanci, když ho baudelairovsky nabádá:
„NEOHLÍŽEJ SE, Orfee, – se srdcem lehounkým jak balón na pohled...,
vždy jenom kráčej VPŘED!“

Gabrielo, ty přenášíš do svých koláží a digitální malby kus své životní filozofie,
optimismu a humanismu, dokážeš v nich rozpoutat pravé orgie.
Zkrátka: z tvého *Průniku* není úniku…
Třeba tvůj obraz *Gregory Porter* zdobící pozvánku na dnešní výstavu
obsahuje vjemů celou záplavu:

Stará atmosféra jazzového baru –
flirt a dým, hra na saxík i na klavír –
muže uvádí do správného varu
a ženy ohýbá do elastického tvaru,
zejména když ona či on je sexy beran nebo štír.

Až hudba dozní, až se rozední,
ulehnou oba k spánku pod pinie,
okrášleni květy magnolie,
a budou po lžičkách mlsat Vianovu Pěnu dní,
dokud zas noc nezatáhne žaluzie.



23 Vernisáž výstavy *Tanec životem* v Galerii Atrium (Hotel Hvězda, Goethovo náměstí 7, Mariánské Lázně) 30. září 2018: Alice Kopečková, Jaroslav Malina, Gabriela Sedláčková a Nela Dyrčíková s Eduardem Zubákem, kteří svým skvělým tanečním vystoupením (tango argentino, flamenco aj.) obstarali umělecký doprovod.

23 Opening Day of the Exhibition *Tanec životem / Dancing through Life* in the Atrium Gallery (Hvězda Hotel, Goethe Square 7, Mariánské Lázně) 30 September 2018: Alice Kopečková, Jaroslav Malina, Gabriela Sedláčková and Nela Dyrčíková with Eduard Zubák, who provided artistic accompaniment by their splendid dance performance (tango argentino, flamenco, etc.).

(Návštěvníky patrně překvapí, že verše pomíjejí Váhy a Střelce, kteří byli zmiňováni v souvislosti se znameními obou malířek. Řečník proto zareaguje vsuvkou:

„Malířky Váhy a Střelkyně zásadně nenavštěvují bary,
nelze jim proto vnutit žádné žádoucně-žádoucí tvary.
V tvarech a objemech se vyžívají jen na svých plátnech –
mužští Berani a Štíři mají tudíž pech – [Vyvrací oči k nebi!] *Ech!“)*

Přeji vám, milé dámy, nechť váš Tanec životem, pokračuje jako dosud – *pas de deux*
(Řečník vysloví francouzské úsloví [tanec ve dvou] francouzsky, tedy „pa də dö“, *aby si připravil půdu pro závěrečný existenciálně-sofistikovaný verš.)*
i příští rok, kdy vás čeká „pade“, i dlouho po „pade“ – aspoň dalších „pade“!



24 Vernisáž výstavy *Tanec životem* v Mariánských Lázních 30. září 2018; na stěně obrazy AK. JM těsně před vernisáží bezostyšně šlohnul na Goethově náměstí před bronzovým pomníkem klasika JWvG kytky, které nyní předává oběma umělkyním.

24 Opening Day of the Exhibition *Tanec životem / Dancing through Life* in Mariánské Lázně / Marienbad 30 September 2018; pictures of AK on the wall. JM shortly before the opening shamelessly snitched on the Goethe Square in front of the bronze monument of the classic JWvG flowers he now presents to both lady artists.

Dovolte na rozloučenou
ještě doušku tak trošku osobně laděnou:

Až se, už zanedlouho, do vesel opře Charónova paží síla,
zkusím, A+G, propašovat do Hádu některá vaše impozantní díla
a v podsvětí, pod záštitou Persefony, tu instalovat vaši stálou výstavu,
kterou budou muset povinně posmrtně navštěvovat profesoři AVU.

(Zkratka AVU znamená Akademie výtvarných umění,
tu vaše podsvětní výstava konečně k lepšímu pozmění.)
Pointa:
Jak z nějaké hororové telenovely –
podařilo se totiž hacknout mailovou korespondenci Alice a Gabriely:

Cituji –
a zároveň se lituji:
(Řečník nasadí zkormoucený výraz, pokusí se zaslzet.)
„Milá Gábi, až nám bude pade,
tak už tady, naštěstí!, ten ironizující pacholek nebude!“
„Drahá Ali,
taky si myslím, příští rok už nám výstavu neodhalí!!!“

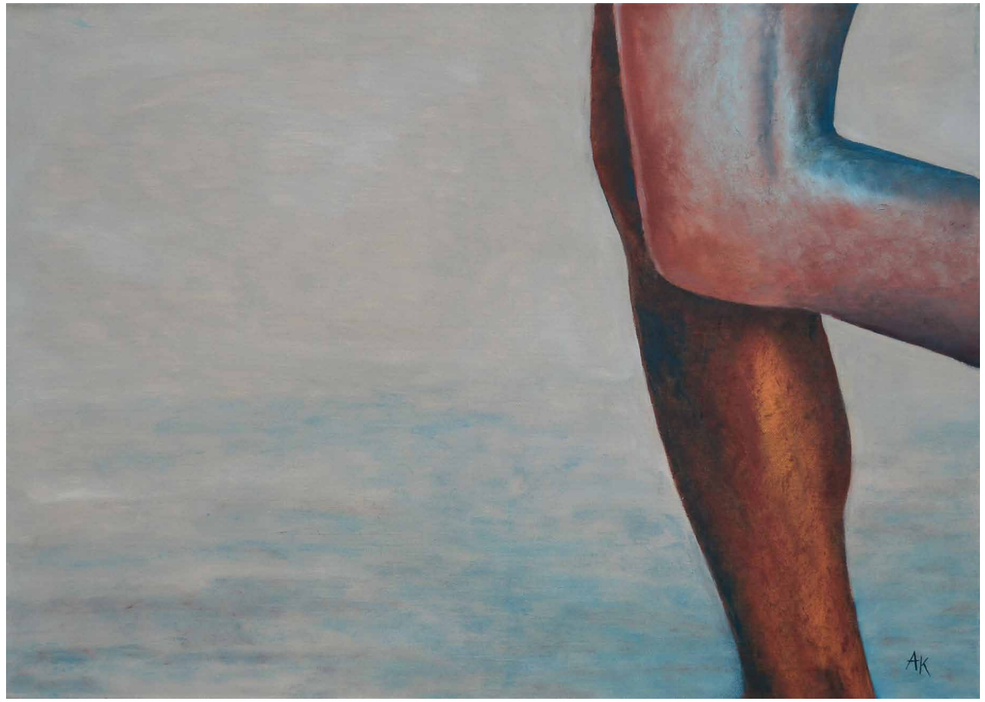
Můj přítel, otrlý zubní lékař MUDr. Jaroslav Pernica, ctitel hardrockové skupiny Bon Jovi,
a její vyznavačské písně *It's My Life*, komentoval tu korespondenci slovy:
„Otřesný cynismus –
svou orientální proradností překonává i okcidentální neomarxismus!“

My heart is like an open highway,
https://www.youtube.com/watch?v=AwWF8j1C3oo
ale věřte, po tomto zjištění mi není hej, ale ouvej,
klnu si, proč jsem se neoddal taoistickému nečinění – *wu-wej*.

Cynismus A+G lze snad, aspoň trochu, výrokem Horatia omluvit:
Pictoribus atque poetis quidlibet audendi semper fuit aequa potestas.
Malířům a básníkům bylo vždy dáno stejné právo cokoliv si dovolit.
Opravuji velebásníka Horatia: POETY kladu před malíře zas a zas.

Náprava by mohla být dovršena víny, jež umělkyně přichystaly, něžně a hebce,
vína, která by jako „pěkná“ označil sám vynikající znalec vín Horatius i JÁ.
Urazil jsem za dvacet minut hezký kus cesty: od vysmívaného veršotepce
v BÁSNÍKA, jenž stojí po boku jemného, duchaplného ironika HORATIA.
Tak tedy s A+G (Flekem) MNOU a božským Horatiem:
Užívej dne – Carpe diem!

https://www.youtube.com/watch?v=onbkJlsQiYs



25 *Neohlížej se,* 2018, olej, plátno, 50x70 cm.
25 *Do Not Look Back*, 2018, oil, canvas, 50x70 cm.

ŽIVOTOPISNÁ DATA

1969 Alice (Benetková) se narodila 8. října 1969 v Plzni jako dcera elektrotechnika-projektanta a ligového atleta a trenéra Václava Benetky (7. 7. 1941–12. 11. 1977) a knihovnice Marie Benetkové, rozené Kalouskové (narozena 28. 12. 1946); sestra Markéta Benetková (1973), bratr Petr Brejcha (1980, otec Pavel Brejcha, 12. 7. 1937 až 6. 10. 2016).

1972/1973 Ve svých čtyřech až pěti letech začala navštěvovat Lidovou školu umění (později přejmenovanou na Základní uměleckou školu) v Plzni; její učitelkou byla Miroslava Nová. Od dětských let se účastnila otcových tréninků v atletickém oddíle Slávia VŠ Plzeň, za který pak závodila v bězích na středních tratích. Mezi jejími předky figuruje významný malíř Augustin Němejc (1861–1938) nebo uznávaný entomolog Miroslav Benetka (1919–2014).

1984–1988 Vystudovala Střední průmyslovou školu grafickou v Praze. Závodila za Bohemians Praha v běhu na středních tratích.

1988 (1. 9.)–1989 (31. 7.) Pracovala jako kalkulantka v podniku MÍR, Novinářské závody n. p. v Praze.

1989–1995 Absolvovala Pedagogickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni, obor český jazyk – výtvarná výchova.

1991–1992 Pobyt ve Spojených státech amerických a ve Švýcarsku spjatý s intenzivním poznáváním výtvarného umění v muzeích a galeriích.

1994 Svatba s hydrologem Mgr. Pavlem Kopečkem.

1995–dosud V prvních letech po skončení vysokoškolského studia působila jako propagační a reklamní grafička ve společnosti REKLAMA Princ & Šlajs, spol. s r.o. v Plzni a zároveň na zkrácený úvazek jako pedagožka na Základní umělecké škole (výtvarný obor) v Plzni, Jagellonské ulici; od roku 2004 zde učí na plný úvazek.

1998 Narození dcery Kateřiny, v roce 2019 studentky druhého ročníku Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni.

2000 Narození dcery Karolíny, dnes středoškolské studentky.

2016 Členka Unie výtvarných umělců plzeňské oblasti. Získala Cenu starosty města Rokycan na 8. bienále grafiky.

2009–2015 Krajinářské kurzy s Miloslavem Čelakovským.

2011 Absolvovala kurz Aradecoru ve Kdyni u Milady Hynkové.

2015 Účast na malířském sympoziu v Nizozemsku (Wijk aan Zee) následované výstavou díla všech zúčastněných výtvarníků.

2016–2019 Jako ilustrátorka se účastnila tří knižních projektů prof. Jaroslava Maliny.

2018 Získala Prestižní certifikát Rokycanského bienále grafiky.



26 S rodiči Václavem a Marií Benetkovými a sestrou Markétou v Plzni v listopadu 1975.
26 With parents Václav and Marie Benetka and sister Markéta in Pilsen in November 1975.



27 Sedmiletá se sedmadvacítkou jako první za okamžik protrhne cílovou pásku (Plzeň, 1976).
27 A seven-year old sporting No. 27 a moment before breasting the finishing tape as the first runner (Pilsen, 1976).



28 Miroslava Nová, *Alice*, 1984, pálená glazovaná hlína, 55x32x27 cm.
28 Miroslava Nová, *Alice*, 1984, burnt glazed clay, 55x32x27 cm.



29 Tvorba aradekoru v ateliéru Milady Hynkové ve Kdyni 24. srpna 2013.
29 Creating aradecor in Milada Hynková's studio in Kdyně 24 August 2013.



30 Pestrý týden – malování s žáky plzeňské Základní umělecké školy na Malesické skále v Plzni 10. července 2013; s dcerami Karolínou a Kateřinou.
30 Colourful Week – painting with the pupils of Pilsen Elementary Art School on the Malesická rock in Pilsen 10 July 2013; with daughters Karolína and Kateřina.



31 Vernisáž výstavy *Snění (obrazy a aradekory)* v Muzeu dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech 25. října 2014; rodiče Pavel Brejcha a Marie Brejchová.
31 Opening Day of the Exhibition *Snění (obrazy a aradekory) / Dreaming (pictures and aradecors)* in dr. Bohuslava Horák Museum in Rokycany 25 October 2014; parents Pavel Brejcha and Marie Brejchová.



32 Návštěva Van Goghova muzea v Amsterdamu v rámci účasti na malířském sympoziu v nizozemském Wijk aan Zee v květnu 2015.
32 Visiting Amsterdam Van Gogh Museum as a participant in the Painters' Symposium in Wijk aan Zee, the Netherlands, in May 2015.



33 Vernisáž výstavy *Žena – krajina* v Muzeu Lamberská stezka v Žihobcích 2. srpna 2015; Petr Brejcha (trubka), Jan Sedláček (klávesy).
33 Opening Day of the Exhibition *Žena – krajina / Woman – Landscape* in Lamberská stezka Museum in Žihobce 2 August 2015; Petr Brejcha (trumpet), Jan Sedláček (keyboard).



34 Vernisáž výstavy *Cesta je poznání* v barokním komplexu Skalka v Mníšku pod Brdy 7. května 2017; úvodní slovo Václav Malina.
34 Opening Day of the Exhibition *Cesta je poznání / Voyage is Knowledge* in the Baroque complex Skalka in Mníšek pod Brdy 7 May 2017; opening speech Václav Malina.



35 Vernisáž výstavy *Okolo konventu* v Klášteře premonstrátů v Teplé 23. června 2018.
35 Opening Day of the Exhibition *Okolo konventu / Around the Convent* in Premonstratensian Abbey in Teplá 23 June 2018.



36 Vernisáž výstavy *Spolu* (Plzeňská radnice, náměstí Republiky 1, Plzeň) 11. února 2019; Kateřina Kopečková, Alice Kopečková, sochařka Mirka Nová (která výstavu uvedla) a malířka Květa Monhartová.
36 Opening Day of the Exhibition *Spolu / Together* (Pilsen Town Hall, náměstí Republiky 1, Pilsen) 11 February 2019; Kateřina Kopečková, Alice Kopečková, sculptress Mirka Nová (who introduced the exhibition) and paintress Květa Monhartová.





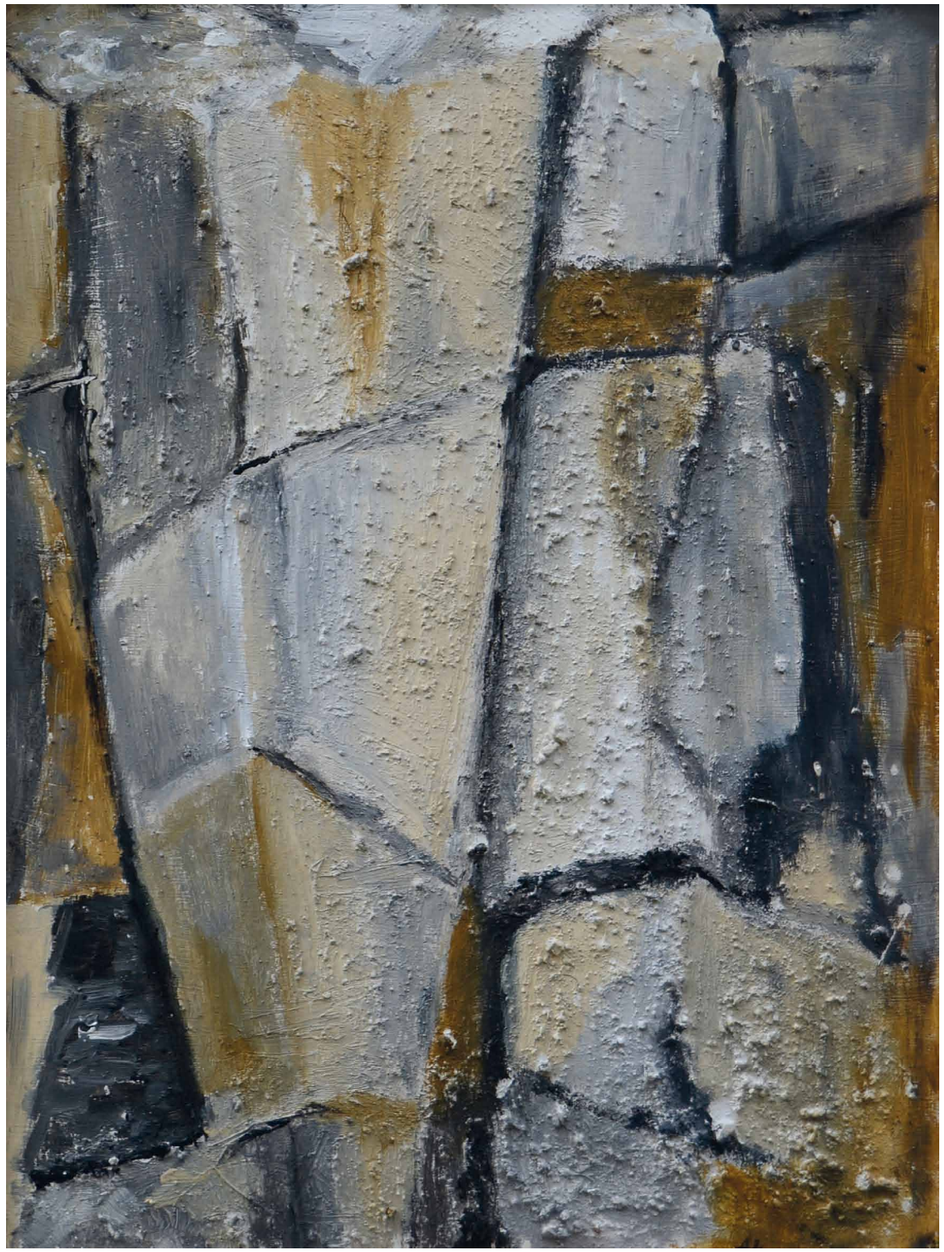
37 Malířčina botanická zahrada v Klabavě (dole: Citrus sinensis).
37 Artist's botanical garden in Klabava (down: Citrus sinensis).



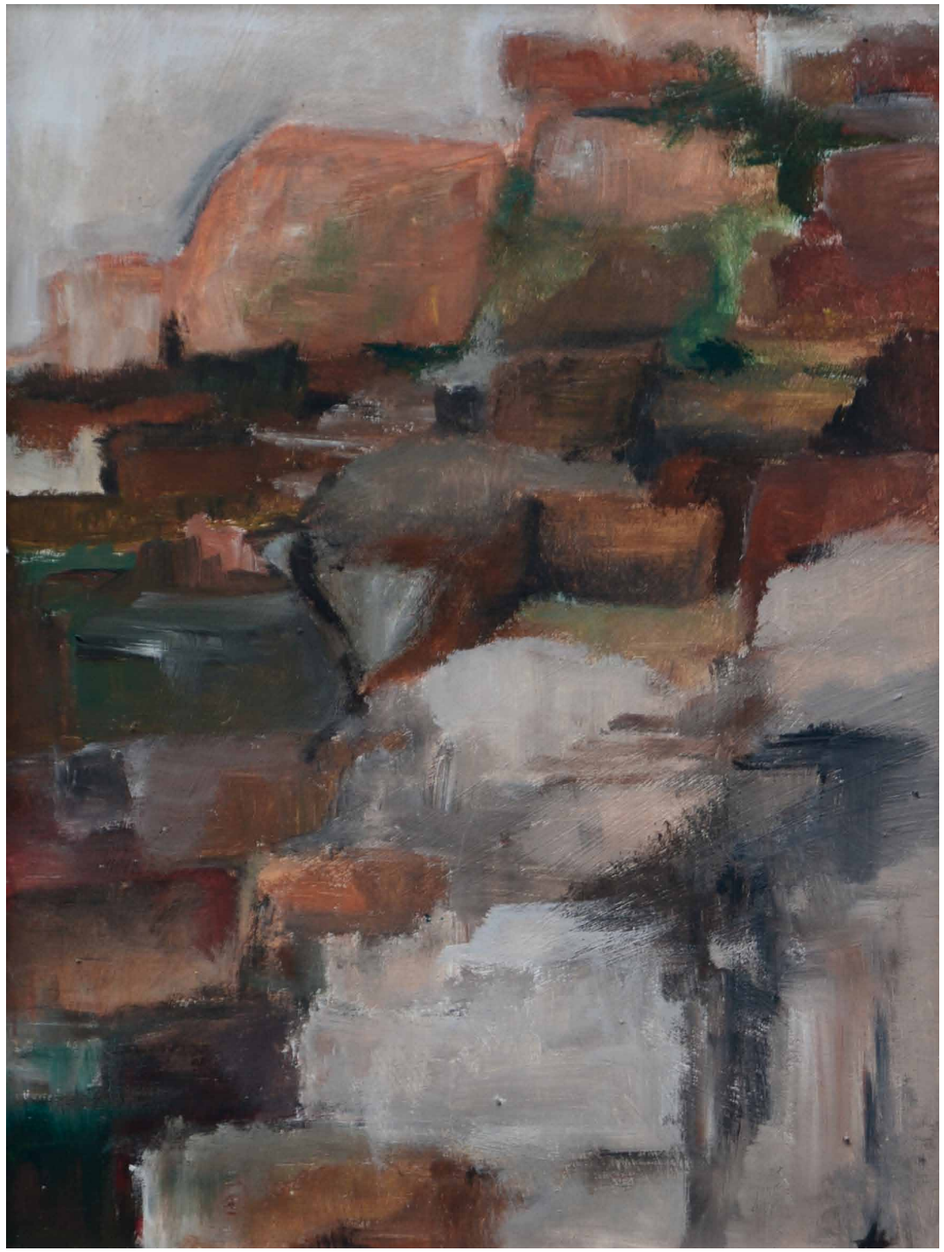
38 Malující (Klabava, květen 2019).
38 Absorbed in painting (Klabava, May 2019).

OBRAZOVÁ ČÁST

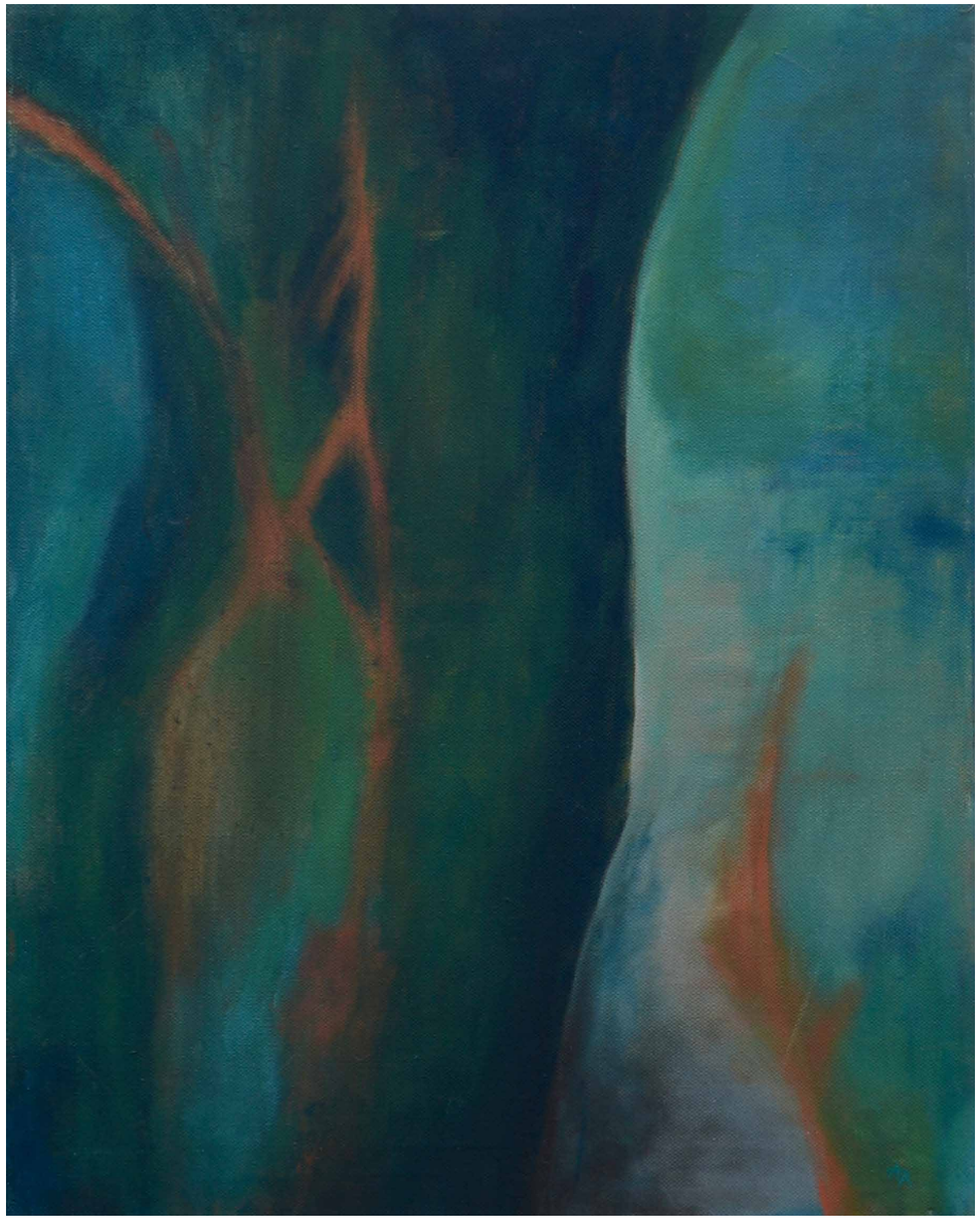
Řazení reprodukcí (malby, linoryty, aradekory) v obrazové části knihy v podstatě sleduje vývojovou linii malířčina díla; stručné názvy vypovídají, že se autorka ve svých realizacích dovede uvarovat popisnosti stejně jako literárního přístupu zřejmě u vědomí, že fantazijní představy, které jí táhnou hlavou, nelze vystihnout slovem, nýbrž jedině obrazem.



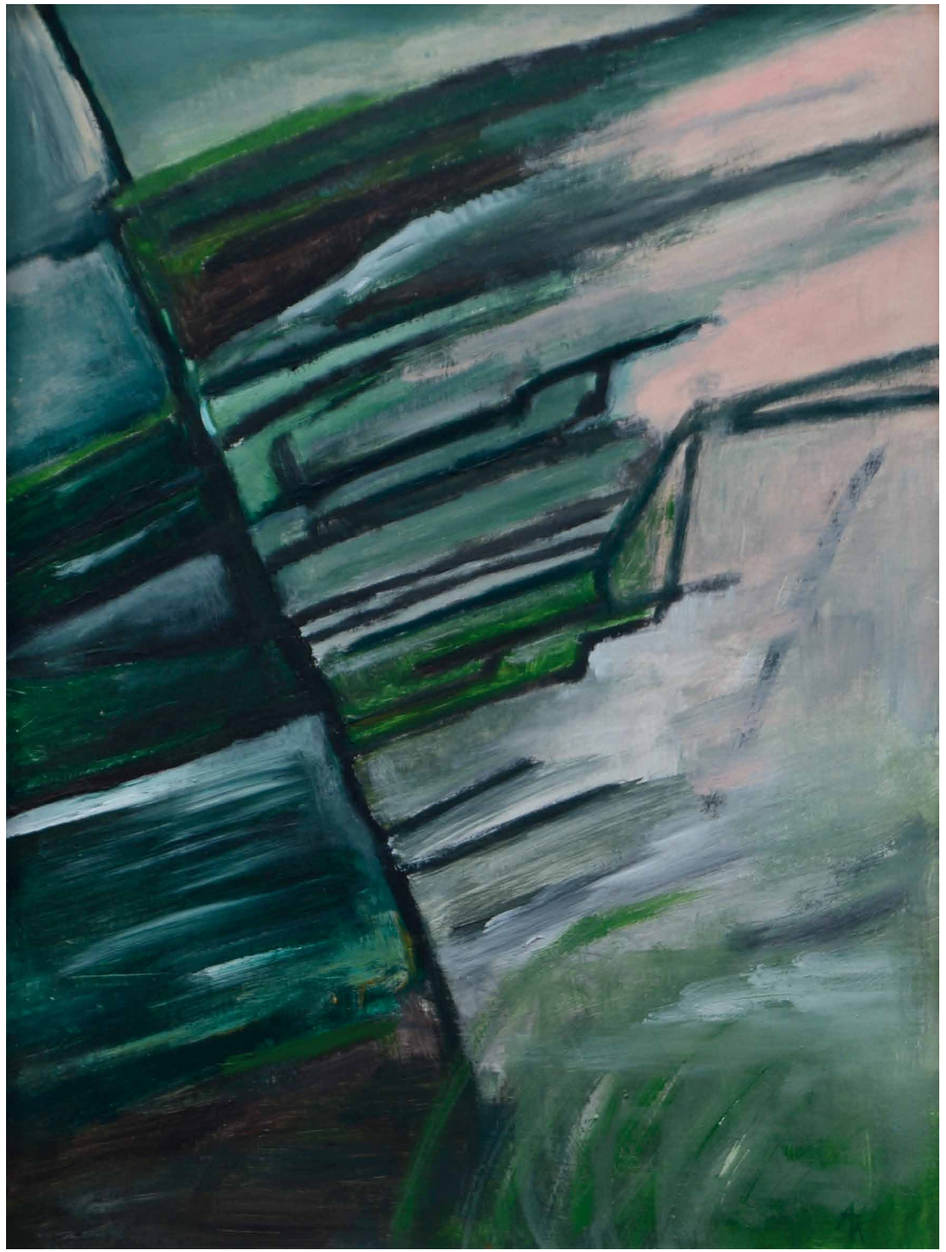
39 *Lom*, 2009, akryl, karton, 40x30 cm.
39 *Quarry*, 2009, acrylic, carton, 40x30 cm.



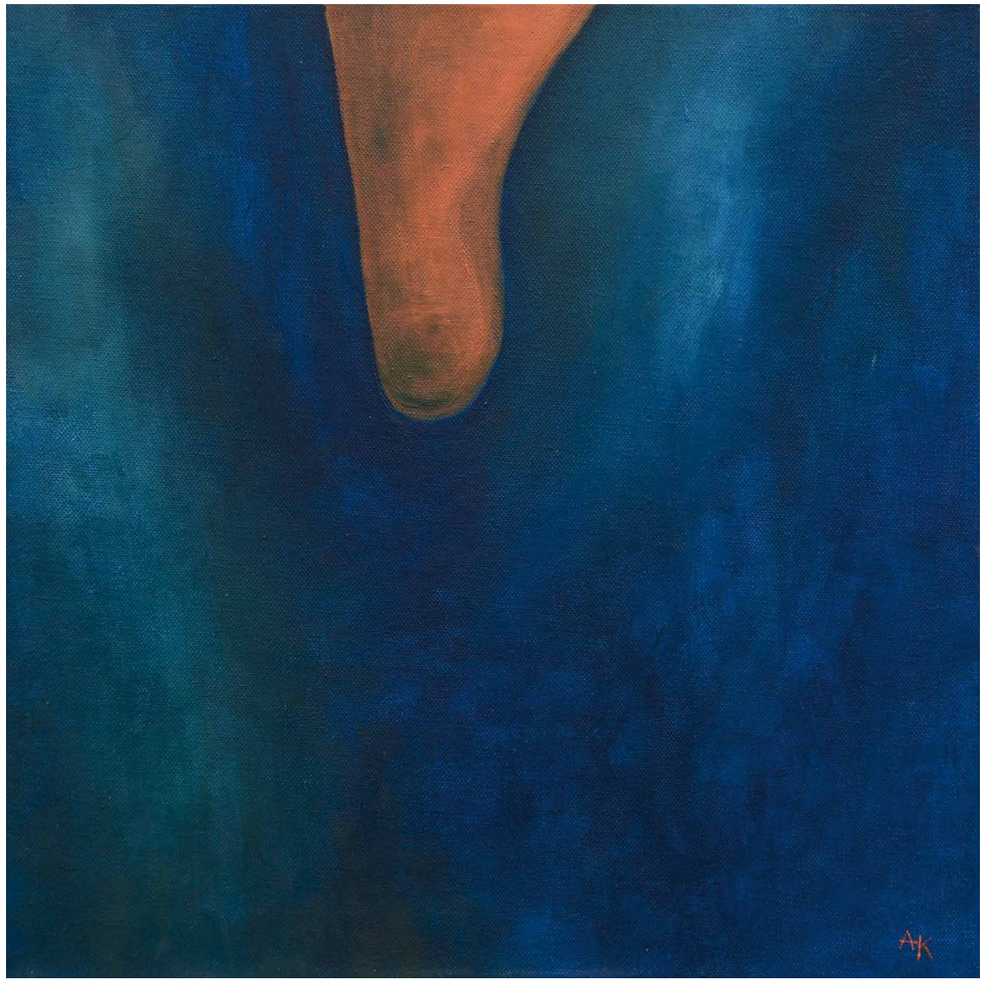
40 *Hrádek*, 2010, akryl, karton, 40x30 cm.
40 *Hrádek,* 2010, acrylic, carton, 40x30 cm.



41 *Spojeni*, 2012, akryl, plátno, 50x40 cm.
41 *Linked Together,* 2012, akryl, plátno, 50x40 cm.



42 *Zlom*, 2010, akryl, karton, 40x30 cm.
42 *Fault*, 2010, acrylic, carton, 40x30 cm.



43 *Strom – znak II*, 2013, akryl, plátno, 40x40 cm.
43 *Tree – Sign II*, 2013, akryl, plátno, 40x40 cm.



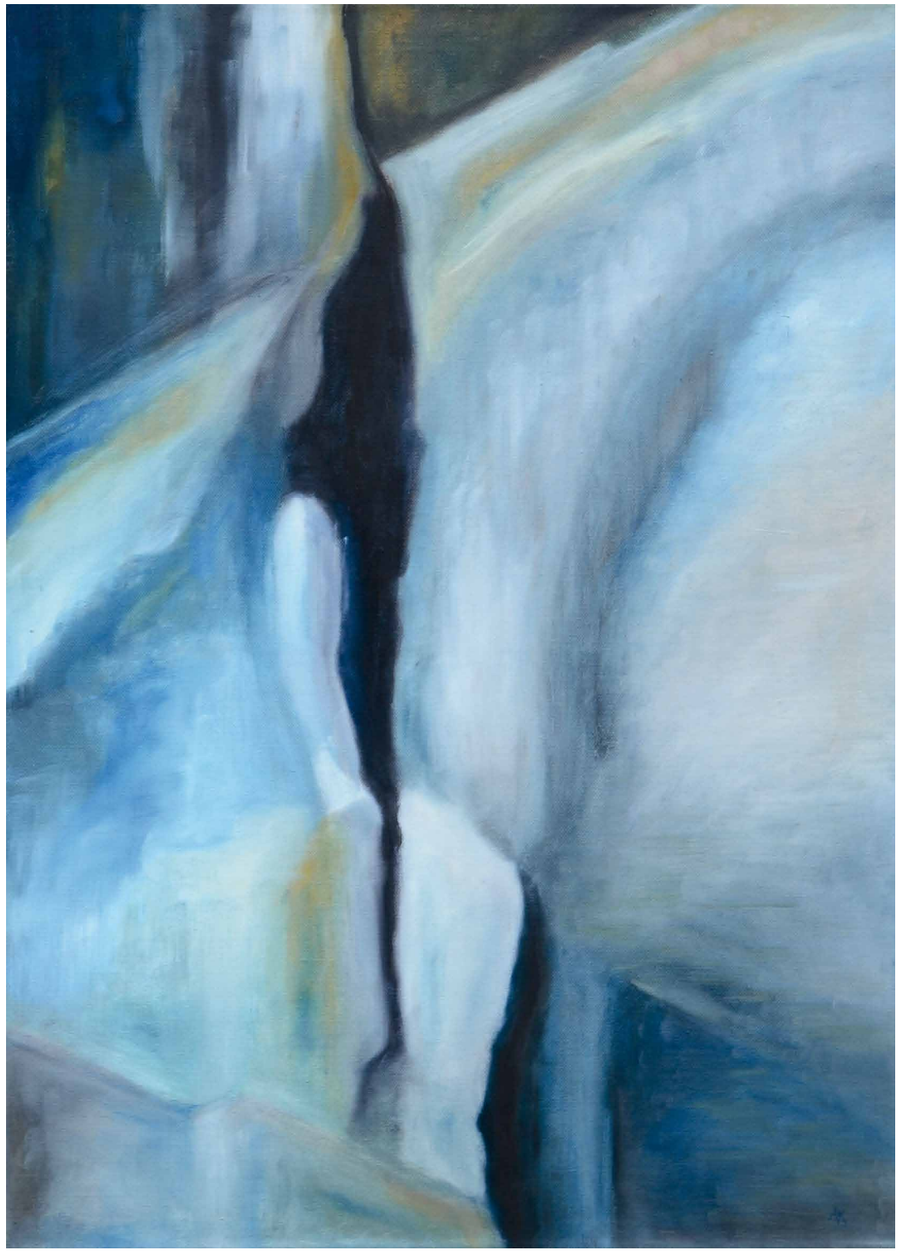
44 *Srdce v kameni*, 2010, olej, plátno, 40x40 cm.
44 *Heart in Stone*, 2010, oil, canvas, 40x40 cm.



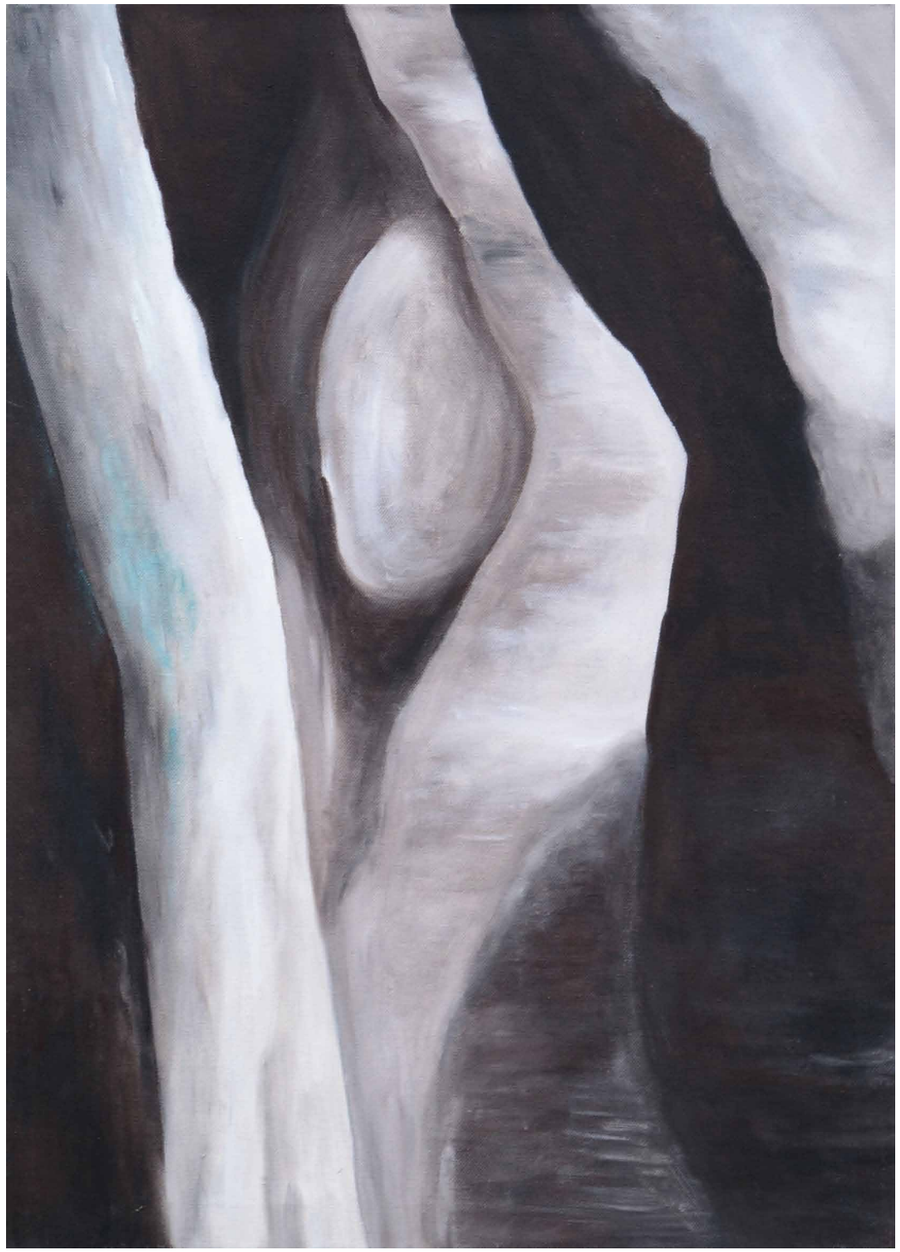
45 *U rybníka I*, 2011, akryl, plátno, 40x50 cm.
45 *At the Pond I*, 2011, akryl, plátno, 40x50 cm.



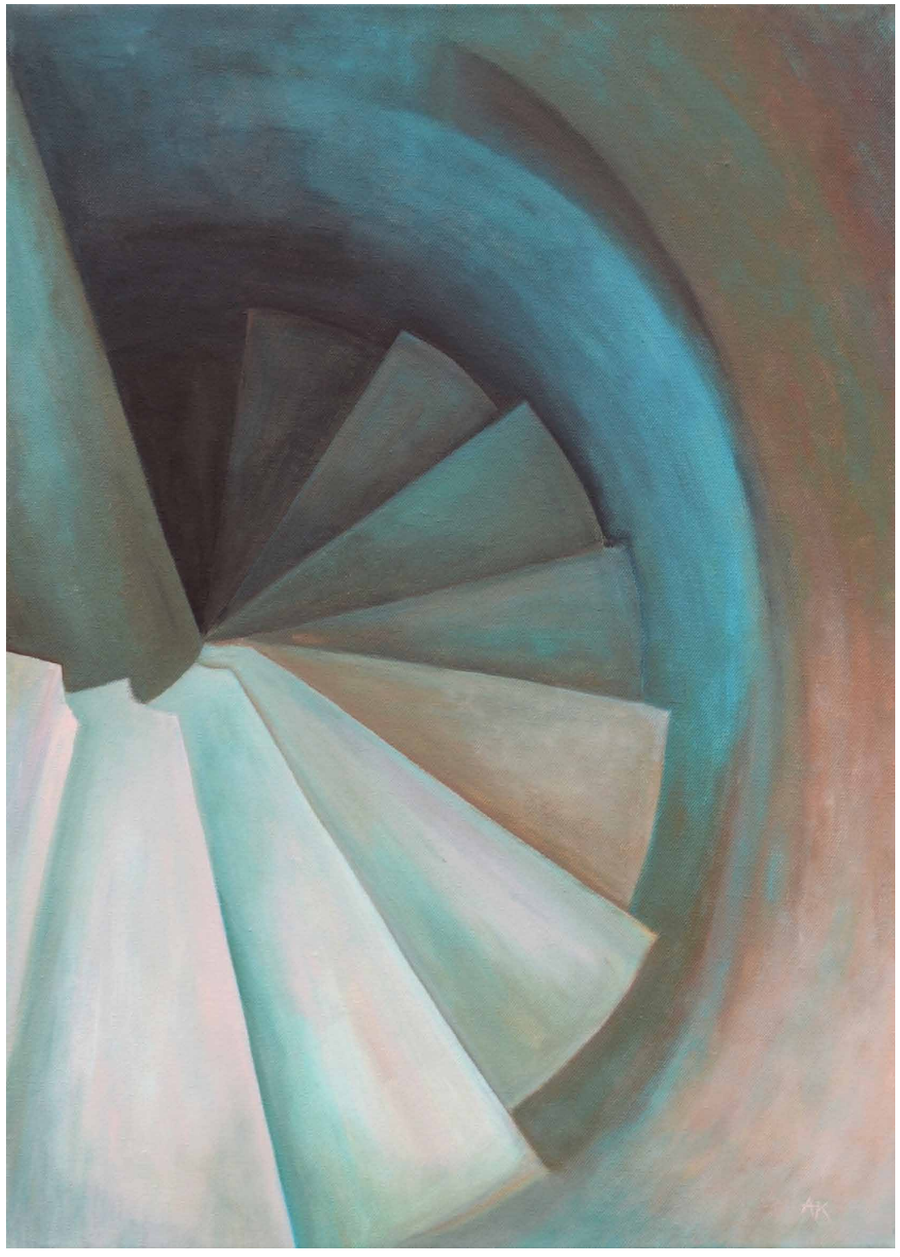
46 *U rybníka II*, 2011, akryl, plátno, 40x50 cm.
46 *At the Pond II*, 2011, akryl, plátno, 40x50 cm.



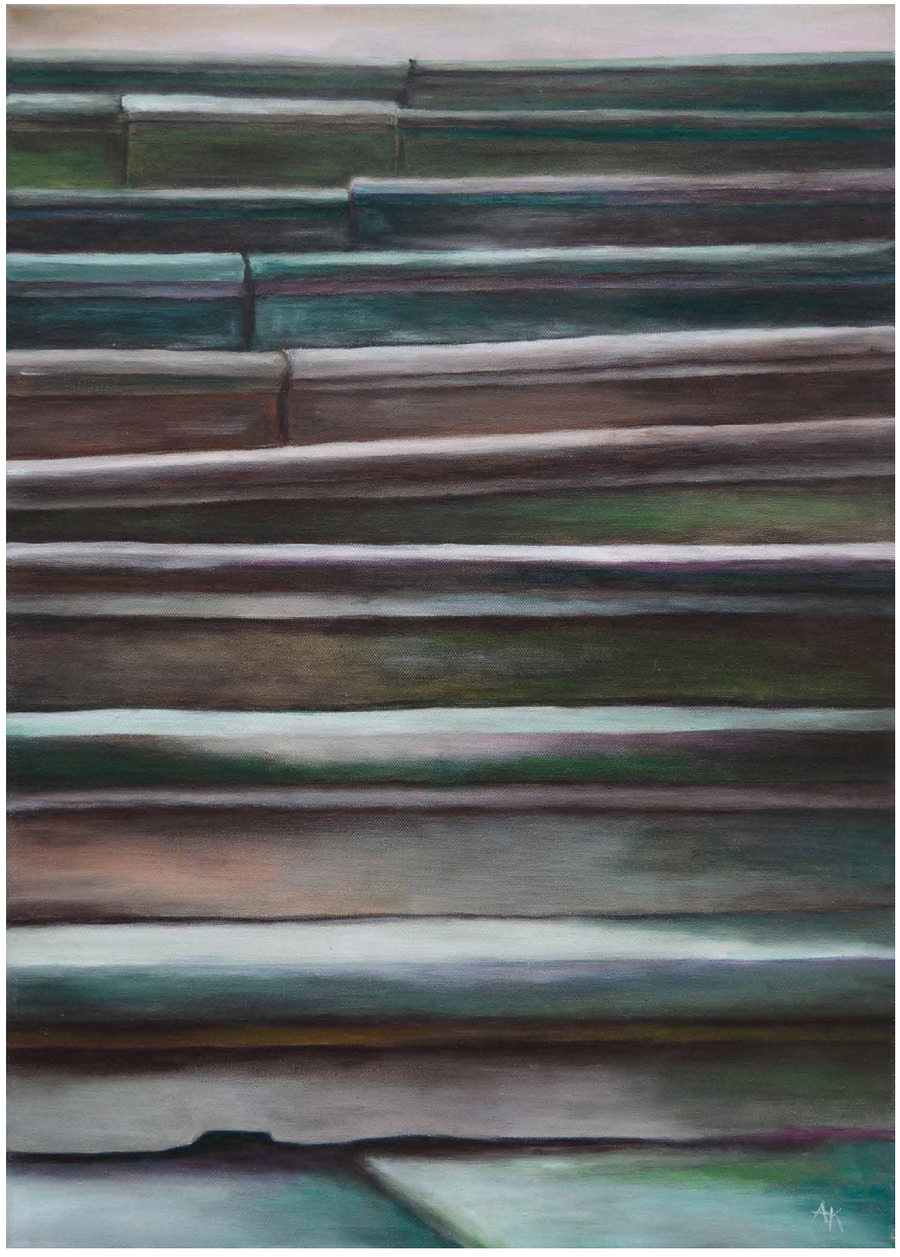
47 *V Českém ráji I*, 2012, olej, plátno, 70x50 cm.
47 *In the Bohemian Paradise I*, 2012, oil, canvas, 70x50 cm.



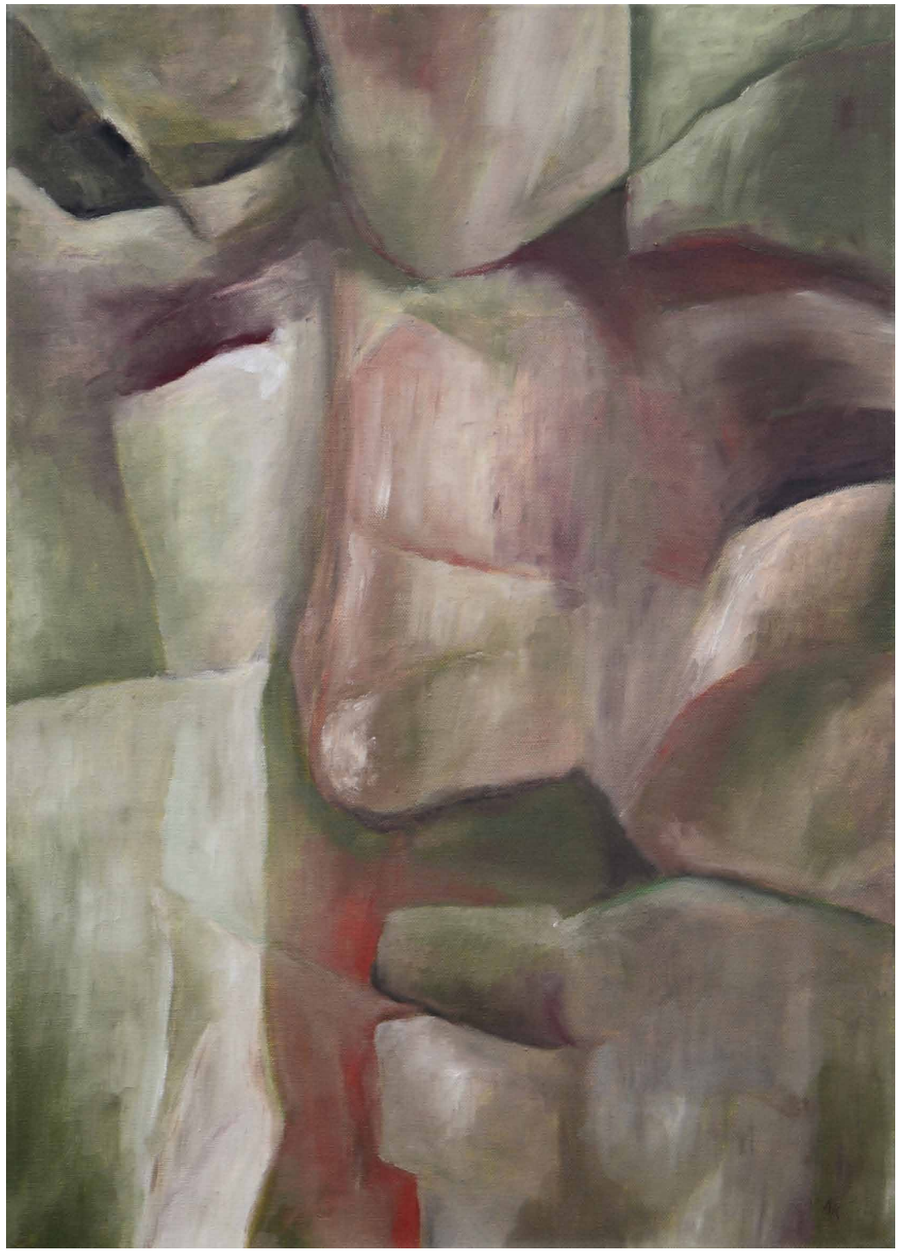
48 *Zima u přehrady*, 2013, akryl, plátno, 70x50 cm.
48 *Winter at the Dam*, 2013, akryl, plátno, 70x50 cm.



49 *Dolů*, 2013, akryl, plátno, 70x50 cm.
49 *Down*, 2013, akryl, plátno, 70x50 cm.



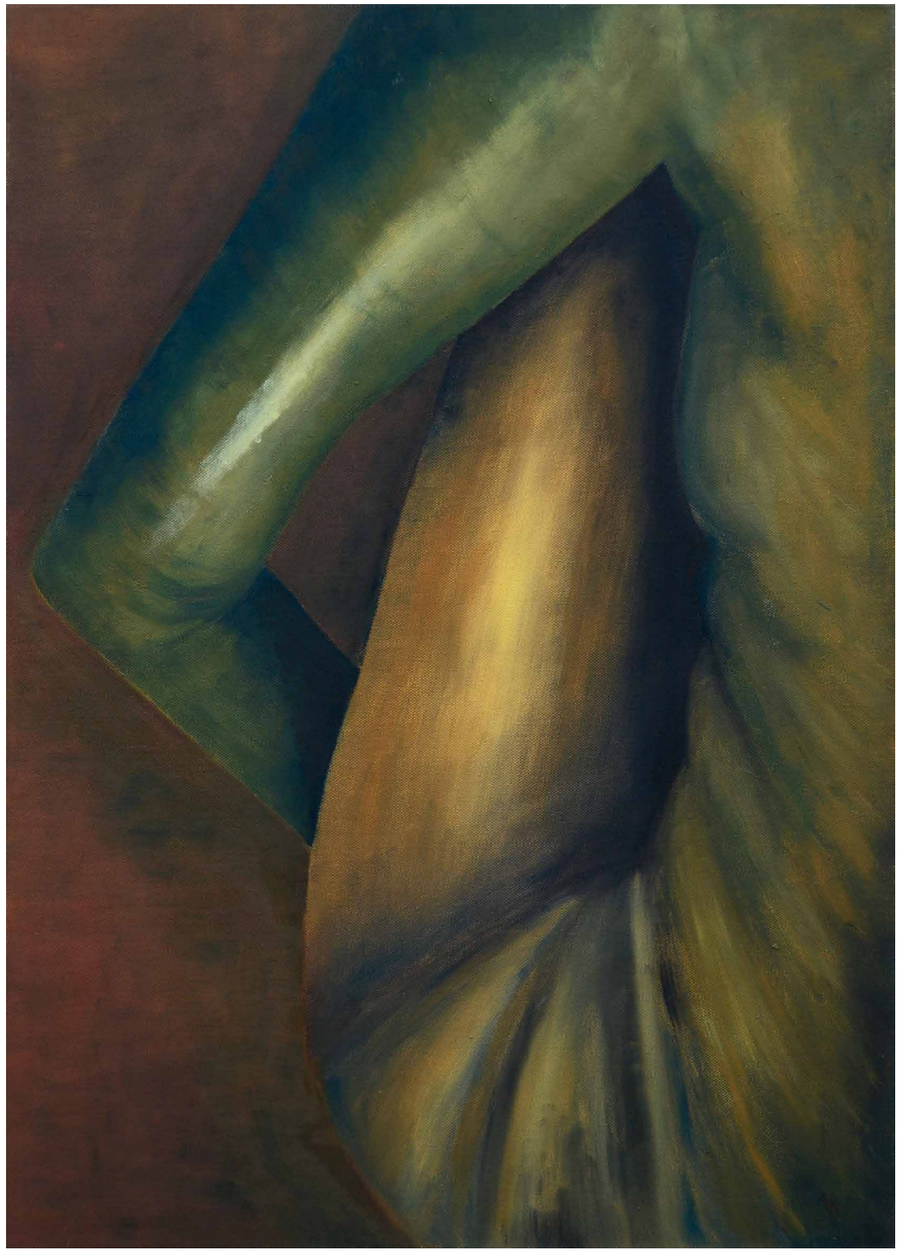
50 *A nahoru*, 2013, akryl, plátno, 70x50 cm.
50 *And Up*, 2013, akryl, plátno, 70x50 cm.



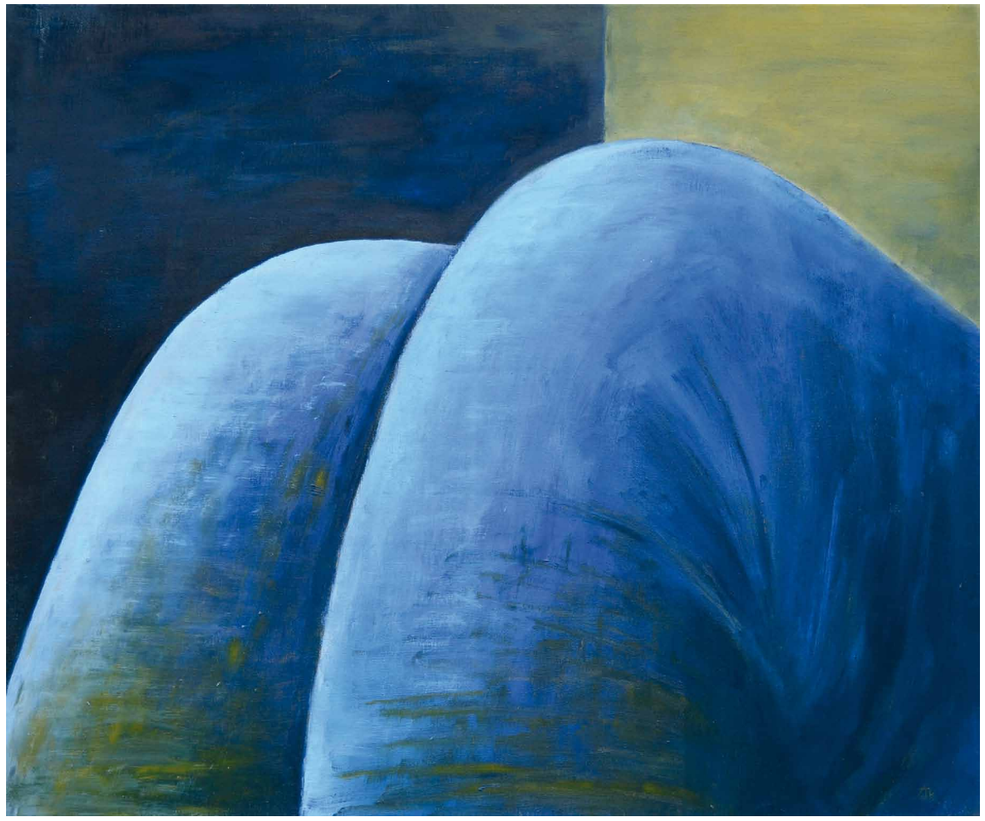
51 *Kamenná tvář*, 2013, olej, plátno, 70x50 cm.
51 *Stony Face*, 2013, oil, canvas, 70x50 cm.



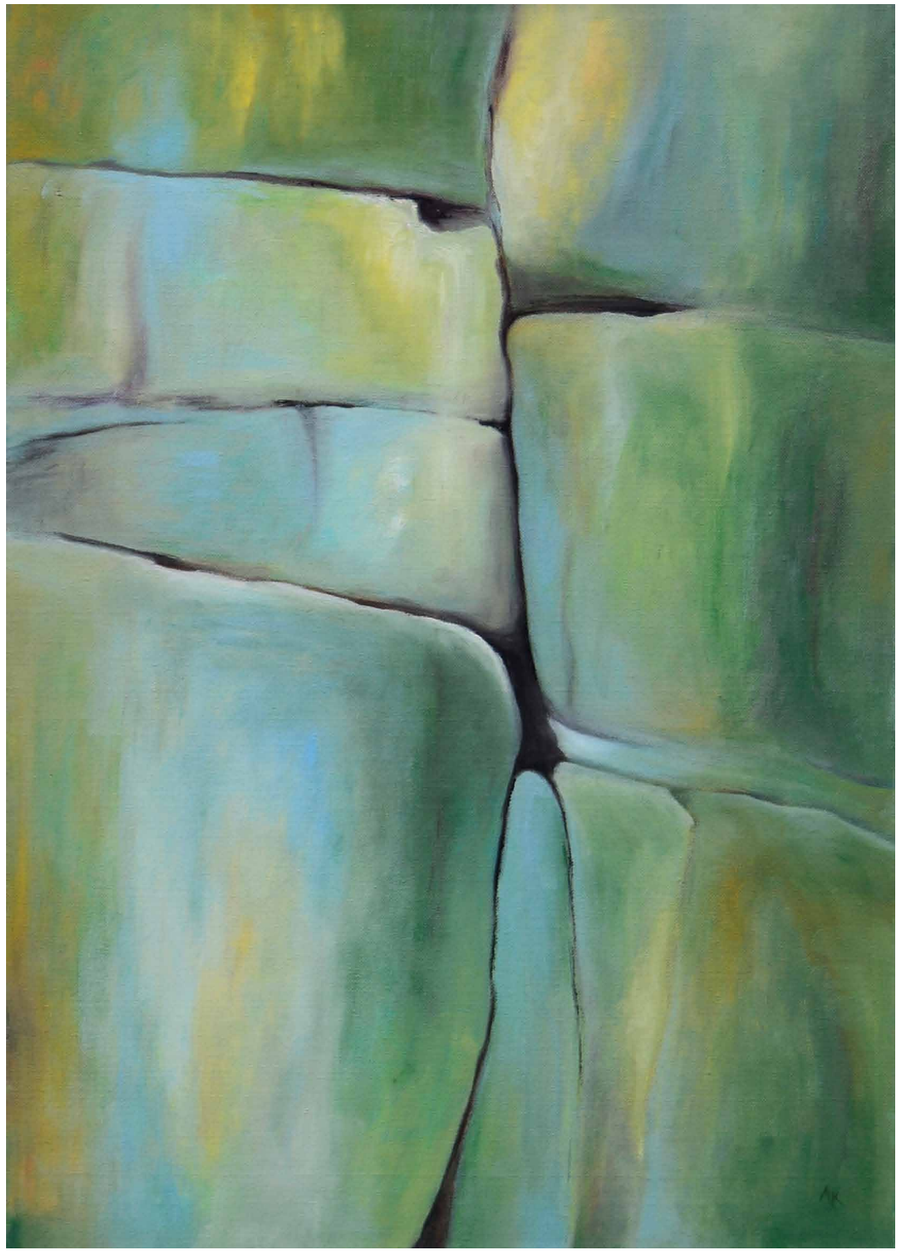
52 *Kostel (Svojšín)*, 2013, olej, plátno, 40x50 cm.
52 *A Church (Svojšín)*, 2013, oil, canvas, 40x50 cm.



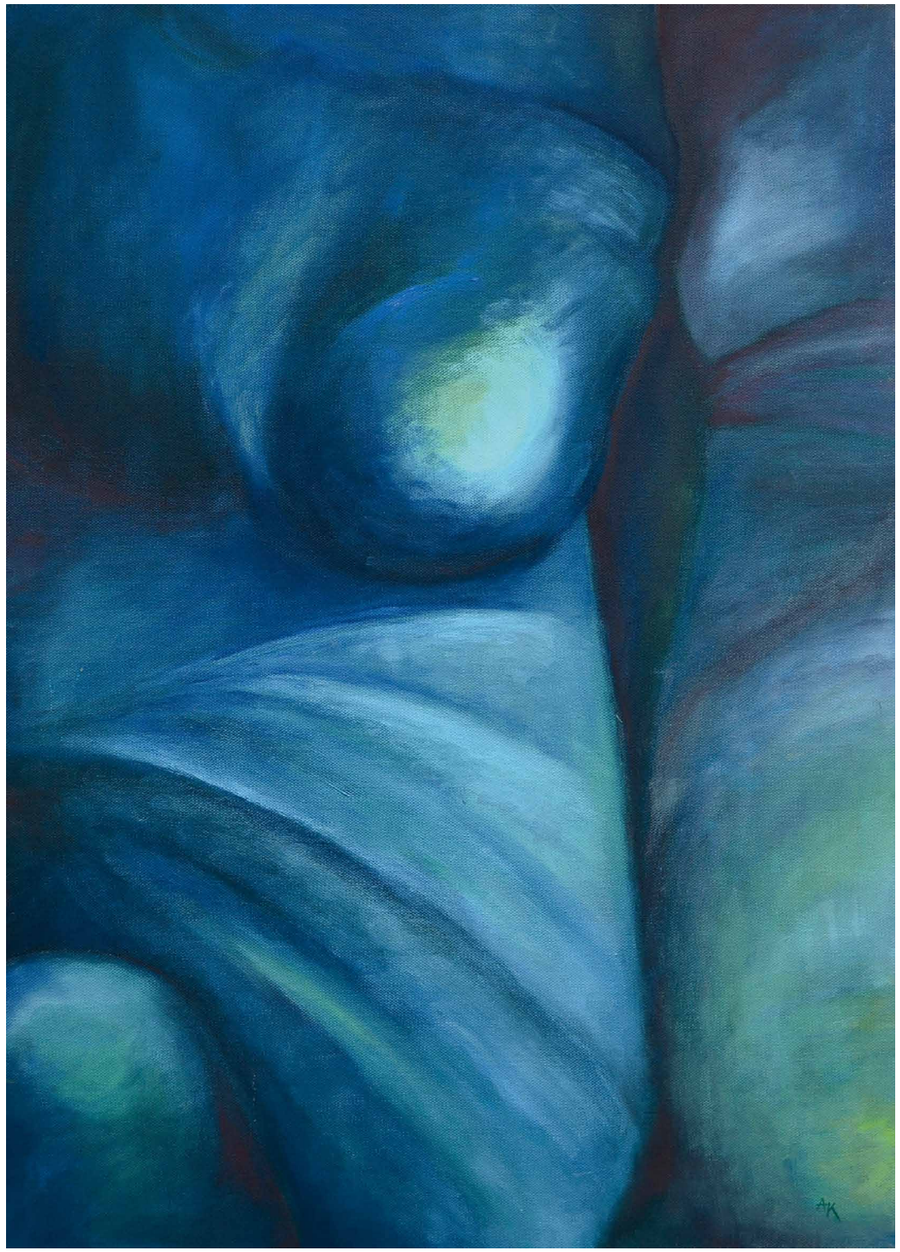
53 *Strach*, 2013, olej, plátno, 70x50 cm.
53 *Fright*, 2013, oil, canvas, 70x50 cm.



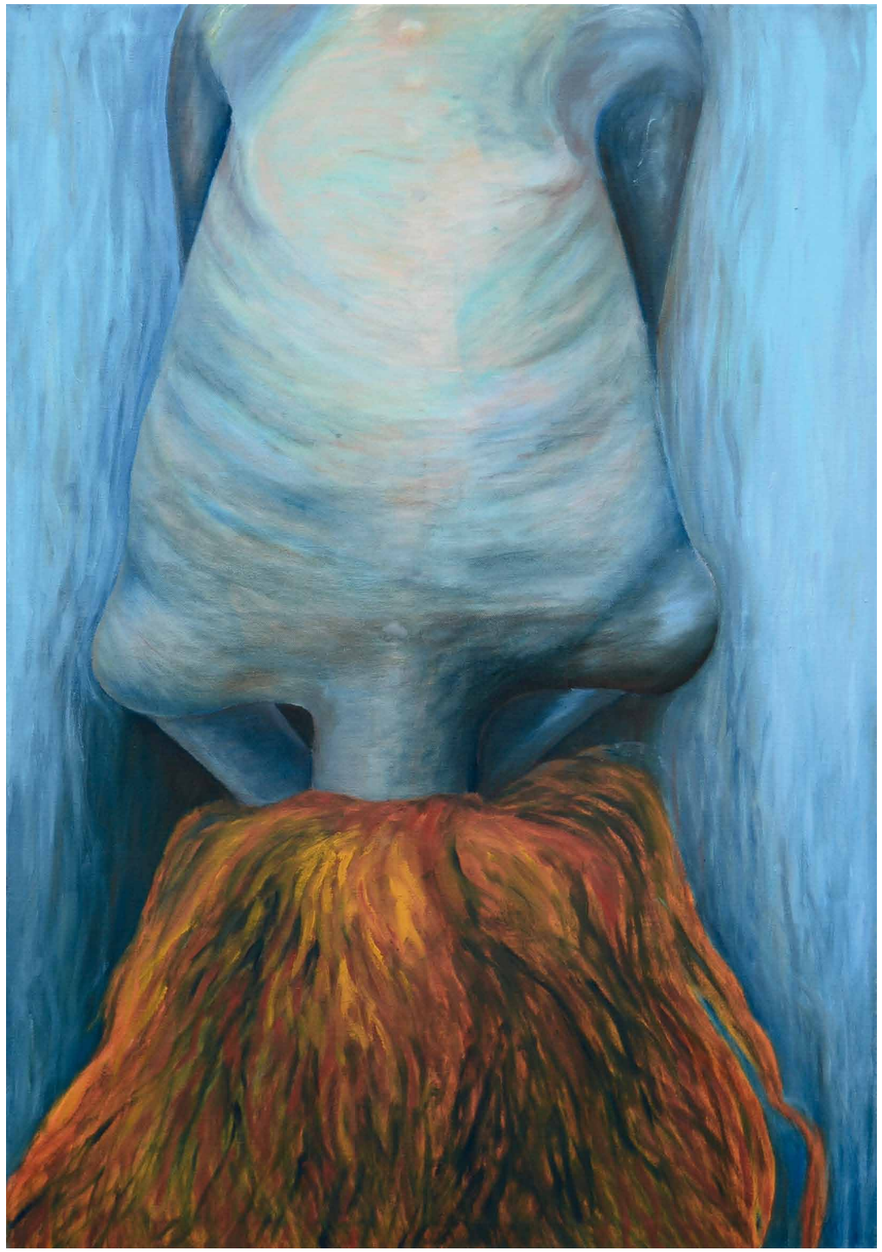
54 *Pohoda*, 2013, olej, plátno, 50x60 cm.
54 *Composure*, 2013, oil, canvas, 50x60 cm.



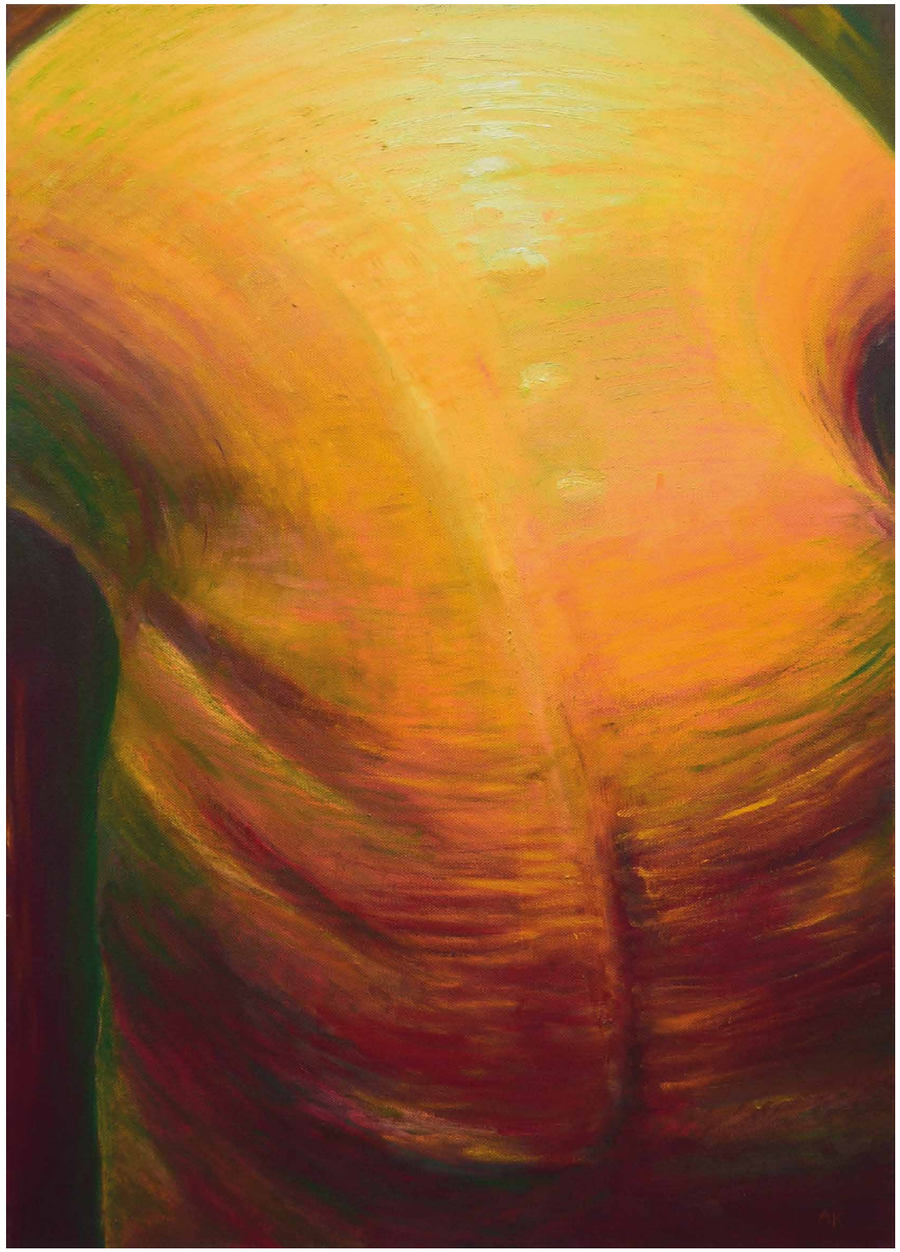
55 *U Košuteckého jezírka*, 2013, olej, plátno, 70x50 cm.
55 *At the Košutka Lake*, 2013, oil, canvas, 70x50 cm.



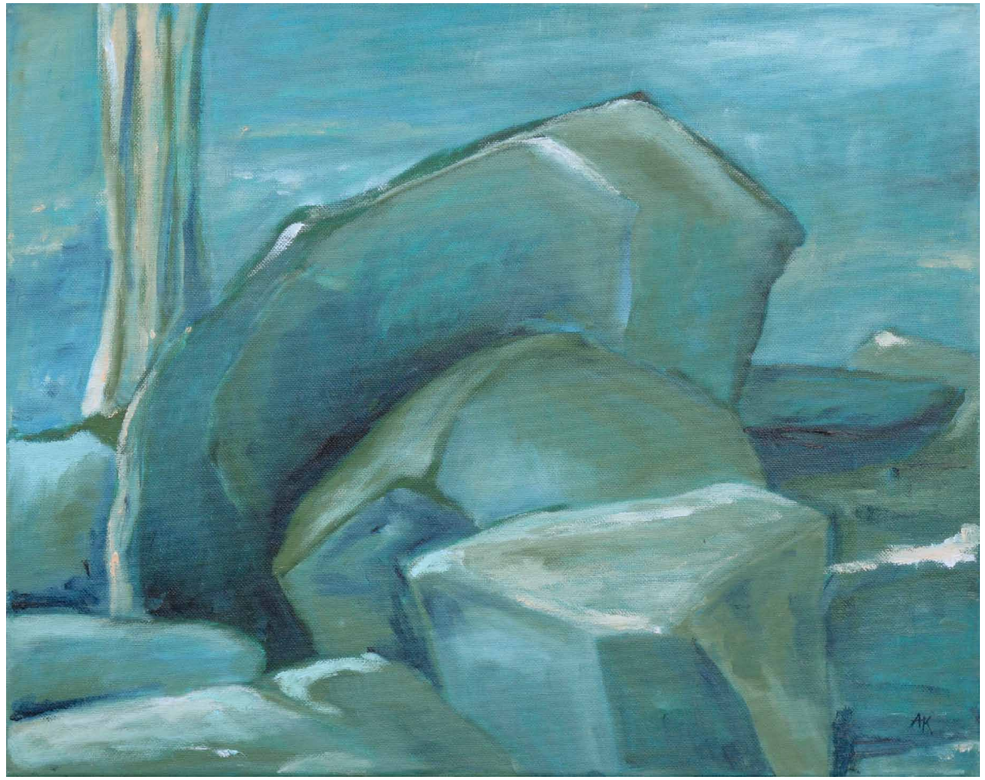
56 *Tajemná noc*, 2014, olej, plátno, 70x50 cm.
56 *Mysterious Night*, 2014, oil, canvas, 70x50 cm.



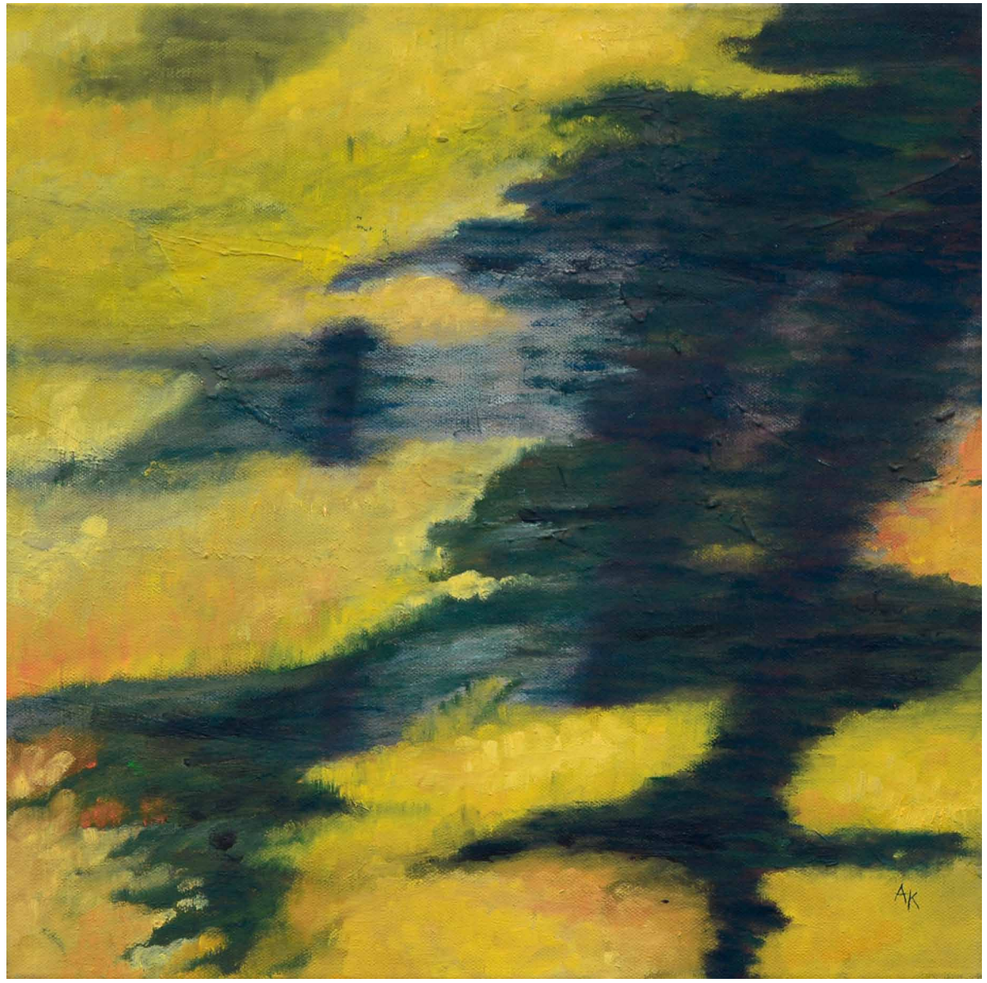
57 *Vlasy*, 2014, olej, plátno, 100x70 cm.
57 *Hair,* 2014, oil, canvas, 100x70 cm.



58 *Pod sluncem*, 2014, olej, plátno, 70x50 cm.
58 *Under the Sun*, 2014, oil, canvas, 70x50 cm.



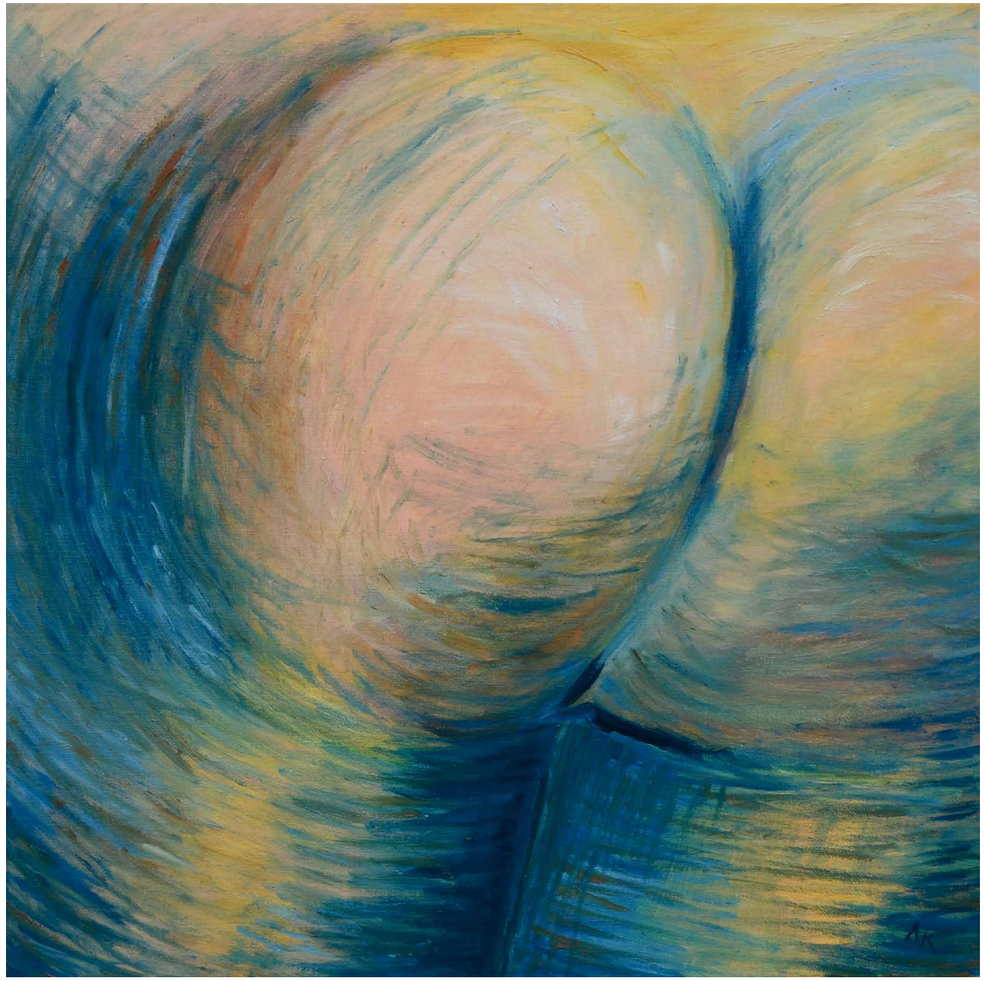
59 *Albrechticko I*, 2015, olej, plátno, 40x50 cm.
59 *Albrechtice Environs I*, 2015, oil, canvas, 40x50 cm.



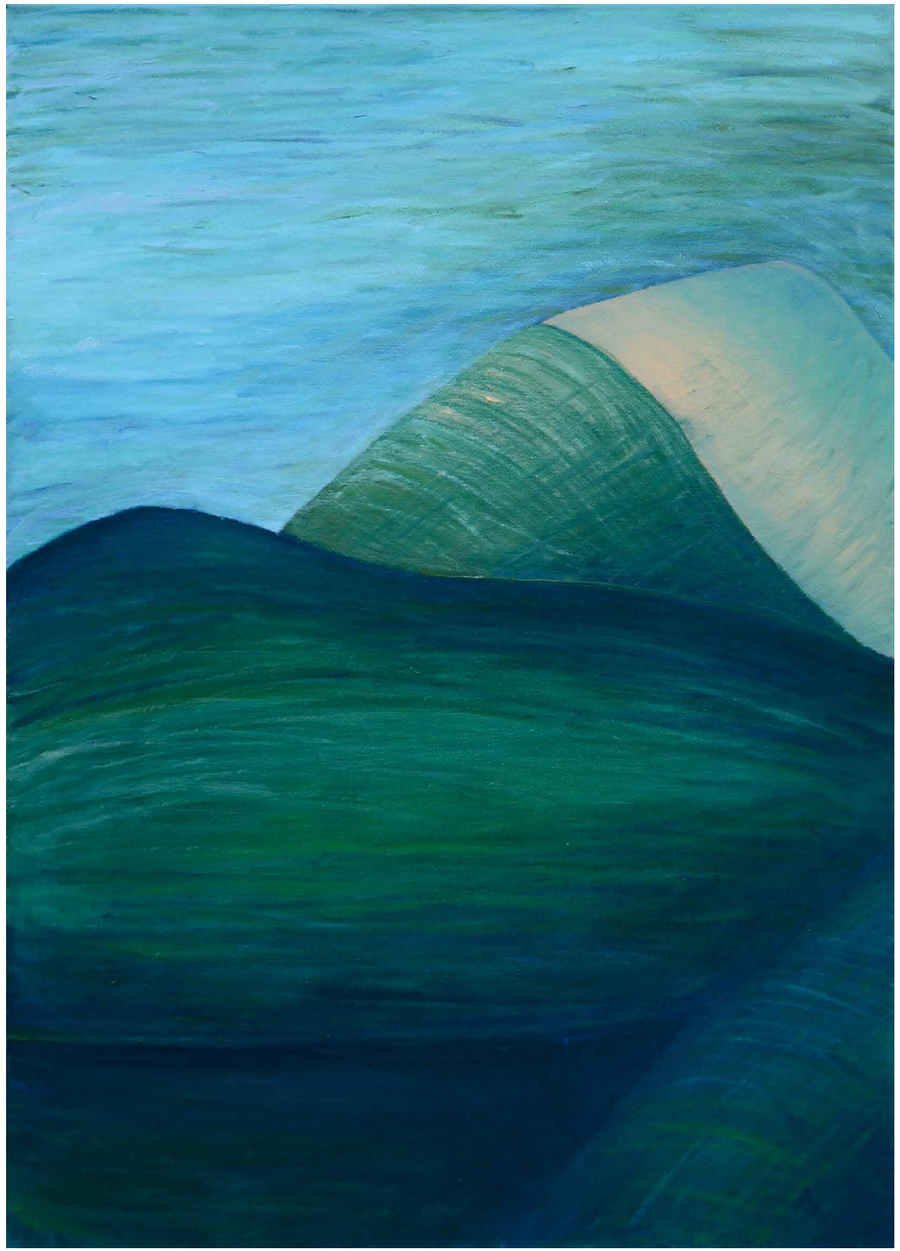
60 *Zrcadlo léta,* 2014, olej, plátno, 40x40 cm.
60 *Mirror of Summer*, 2014, oil, canvas, 40x40 cm.



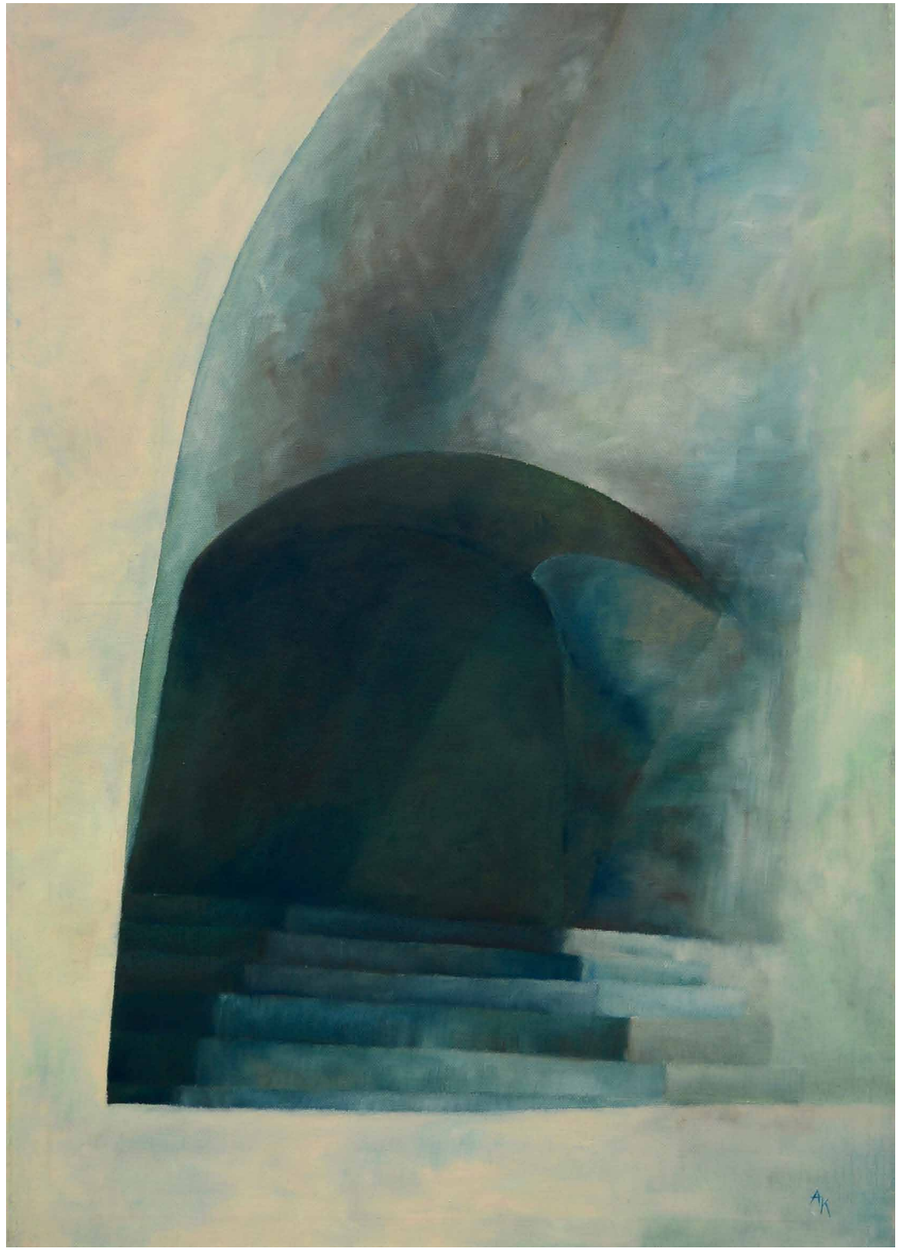
61 *Nevinnost*, 2015, olej, plátno, 60x60 cm.
61 *Innocence*, 2015, oil, canvas, 60x60 cm.



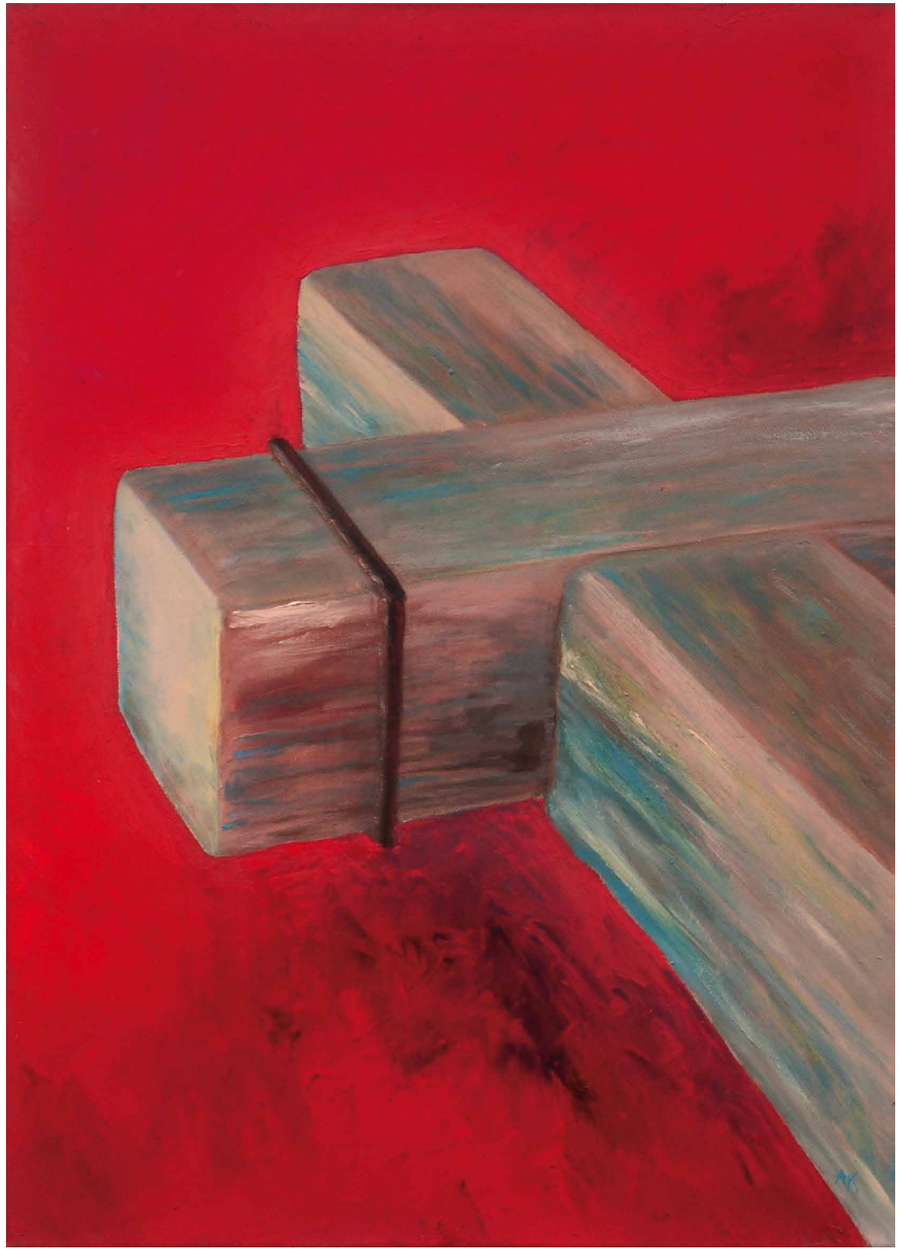
62 *Druhá tvář (Kopečkomilka)*, 2016, olej, plátno, 50x50 cm.
62 *Second Cheek (Knoll Lover)*, 2016, oil, canvas, 50x50 cm.



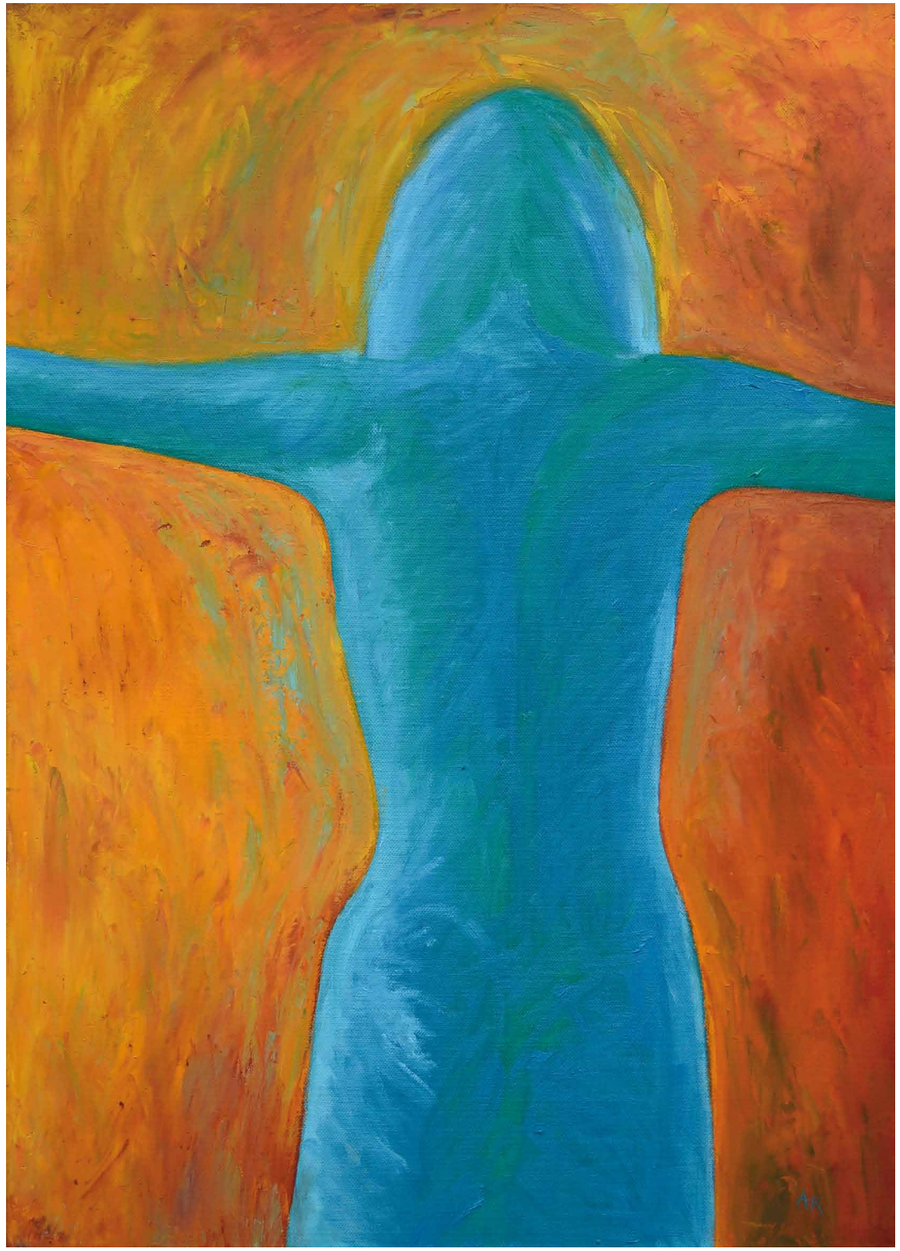
63 *Dívka-krajina*, 2015, olej, plátno, 70x50 cm.
63 *Girl-Landscape*, 2015, oil, canvas, 70x50 cm.



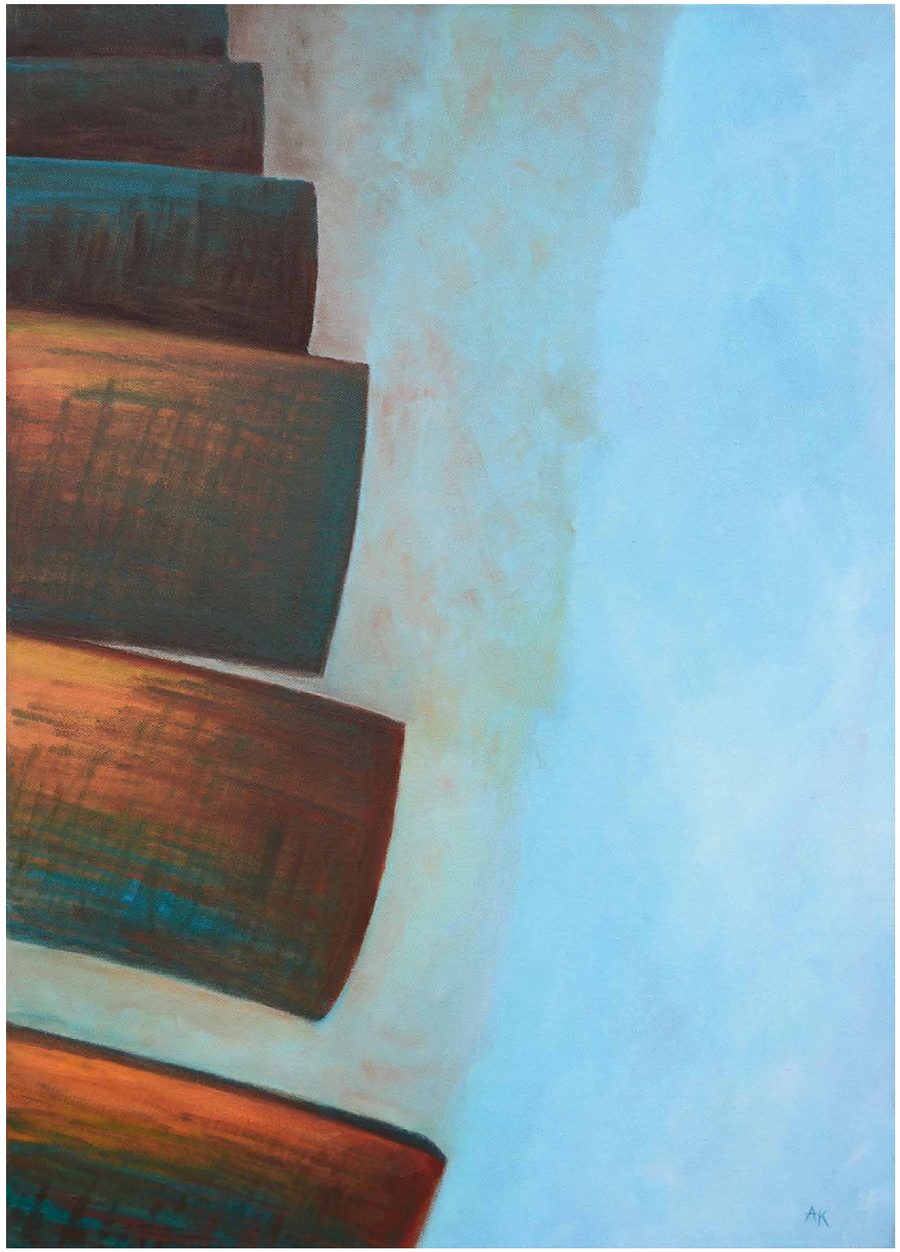
64 *Kam?*, 2015, olej, plátno, 70x50 cm.
64 *Where To?*, 2015, oil, canvas, 70x50 cm.



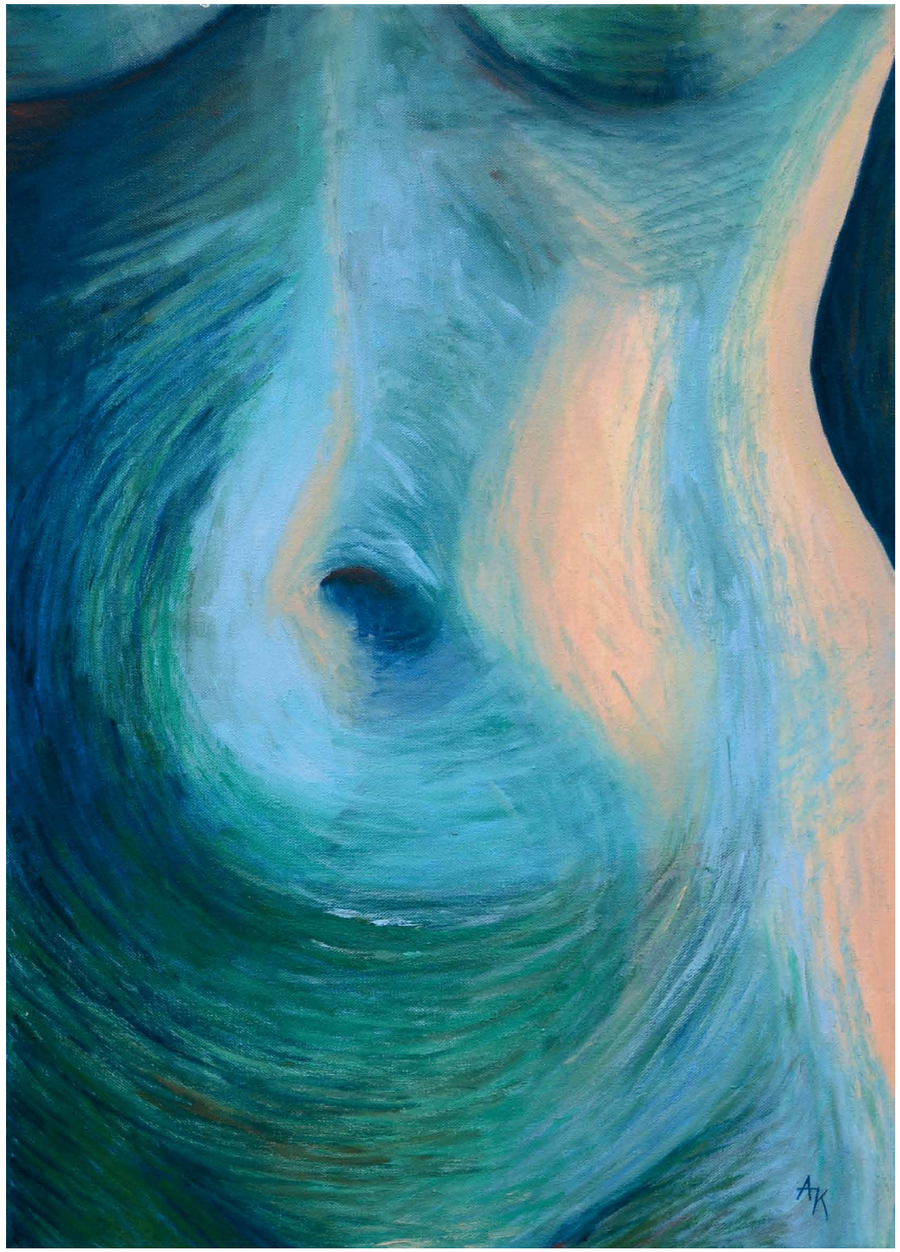
65 *Kříž I*, 2015, olej, plátno, 70x50 cm.
65 *Cross I*, 2015, oil, canvas, 70x50 cm.



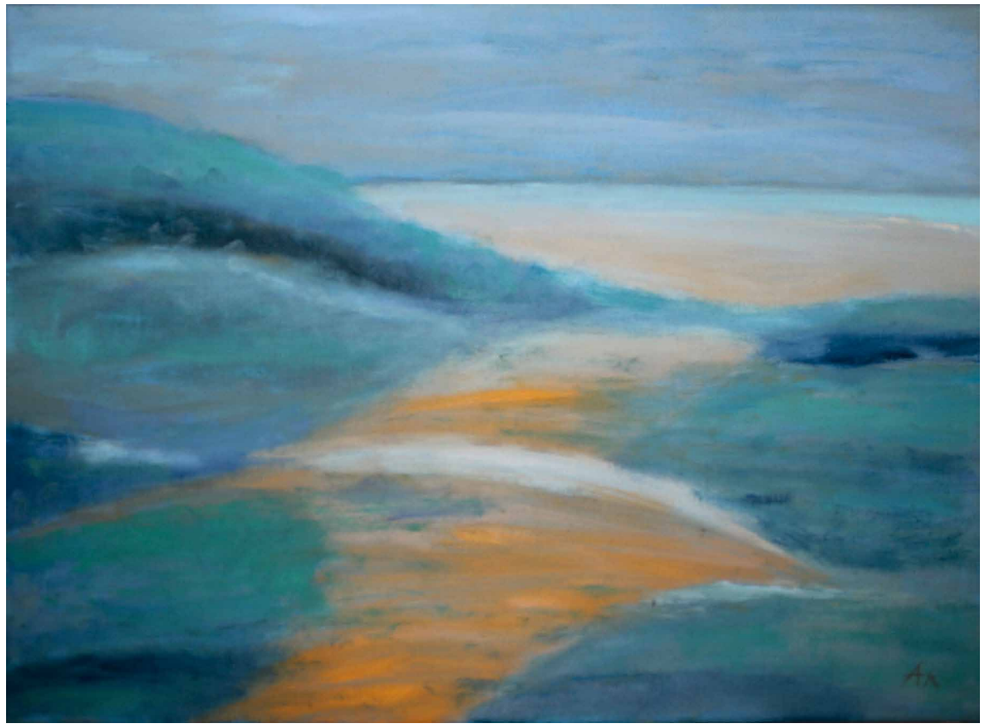
66 *Kříž II*, 2015, olej, plátno, 70x50 cm.
66 *Cross II*, 2015, oil, canvas, 70x50 cm.



67 *Z věže (Humprecht)*, 2015, olej, plátno, 70x50 cm.
67 *From the Tower (Humprecht)*, 2015, oil, canvas, 70x50 cm.



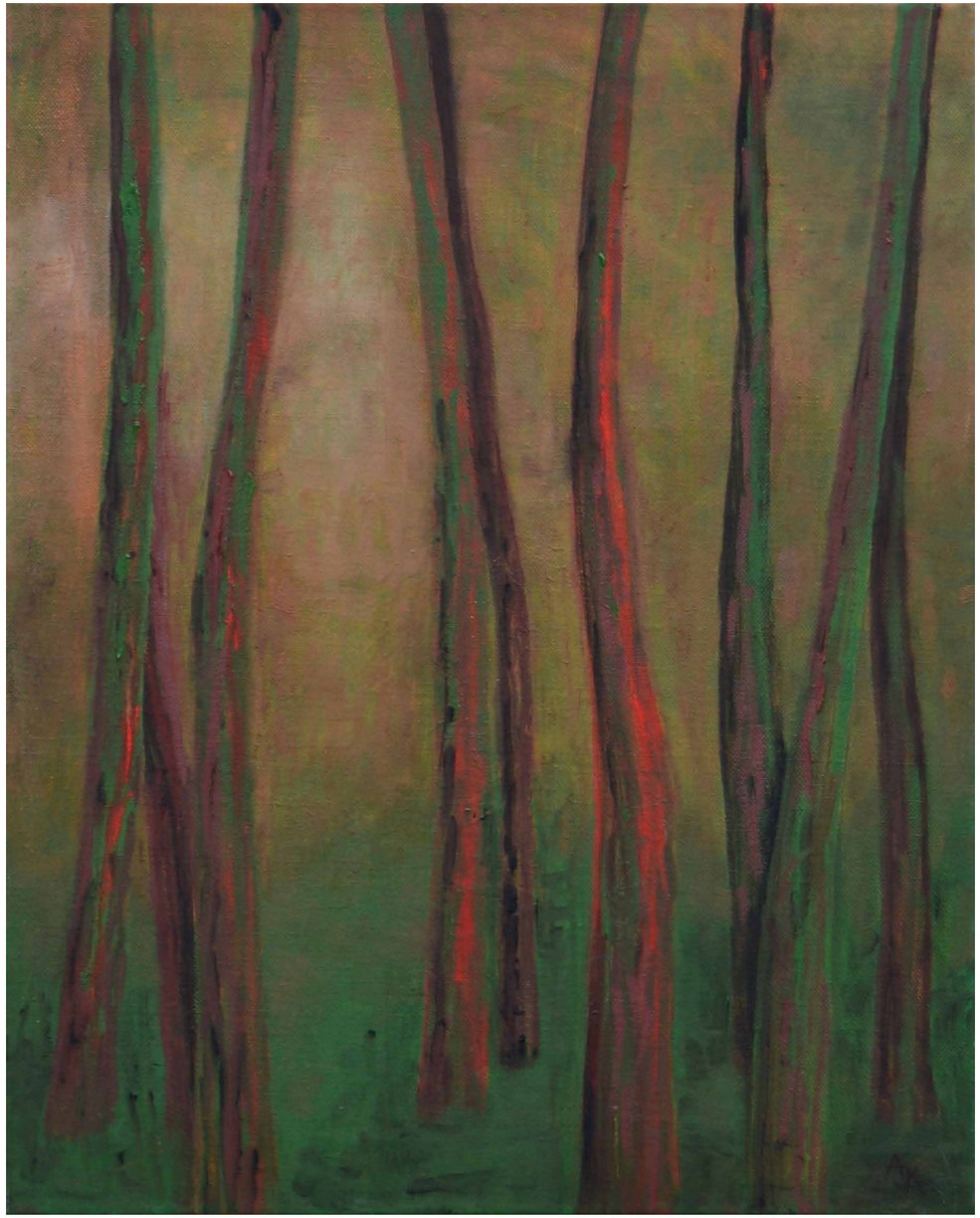
68 *Liják*, 2015, olej, plátno, 70x50 cm.
68 *Downpour*, 2015, oil, canvas, 70x50 cm.



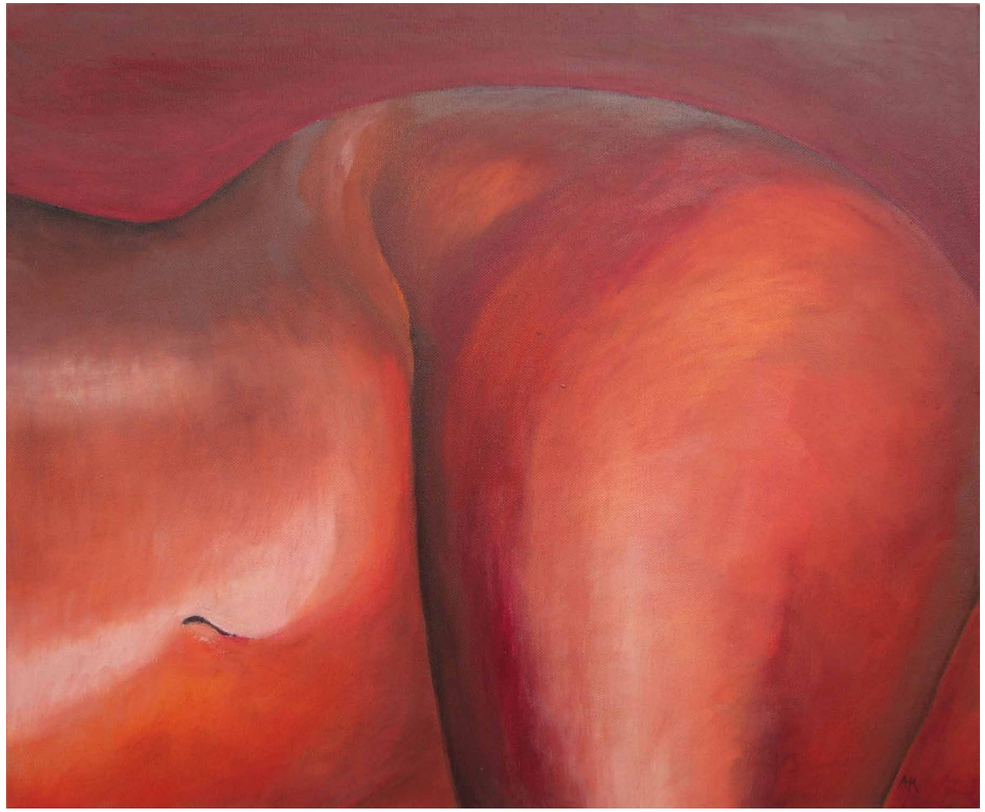
69 *Wijk aan Zee I (Nizozemsko)*, 2015, olej, plátno, 30x40 cm.
69 *Wijk aan Zee I (The Netherlands)*, 2015, oil, canvas, 30x40 cm.



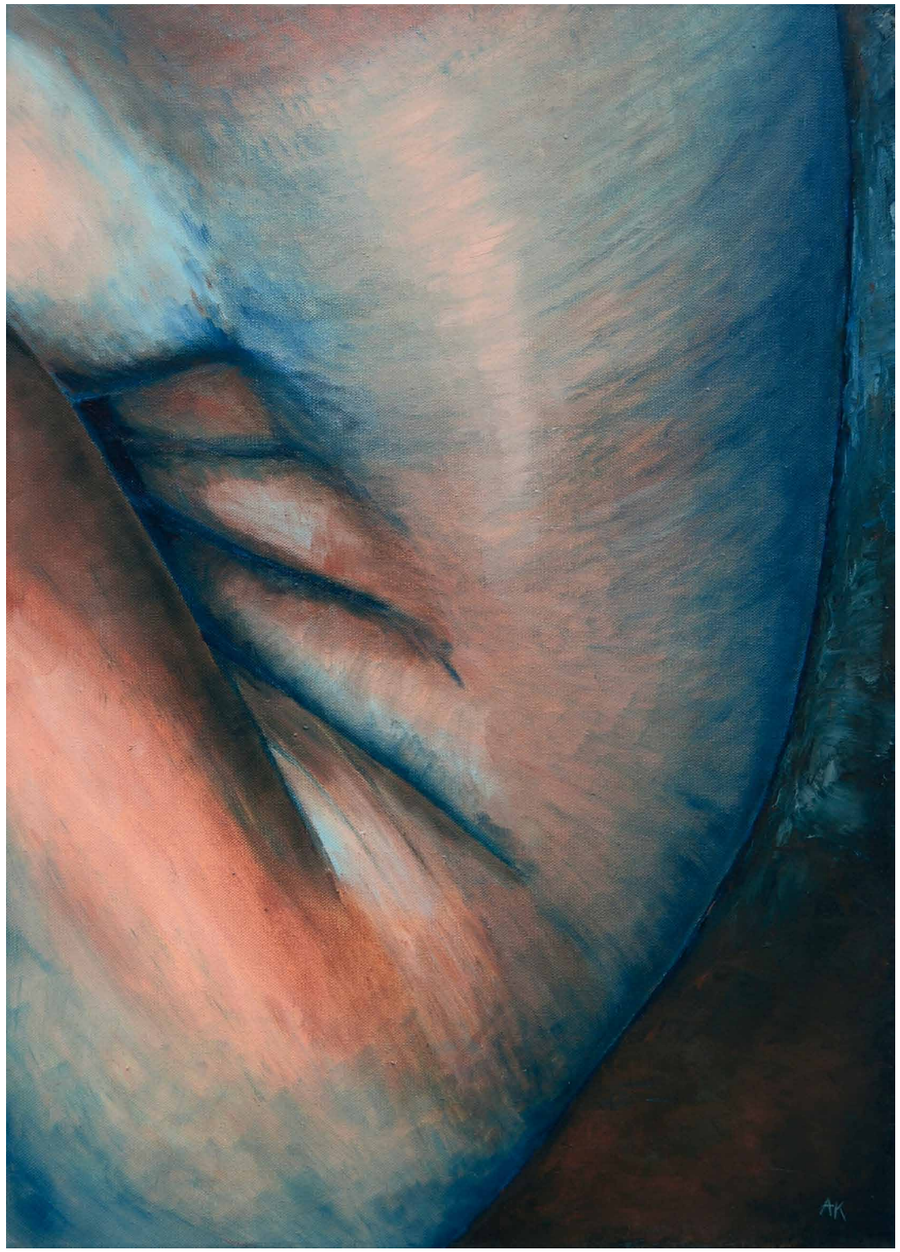
70 *Wijk aan Zee III (Nizozemsko)*, 2015, olej, plátno, 40x40 cm.
70 *Wijk aan Zee III (The Netherlands)*, 2015, oil, canvas, 40x40 cm.



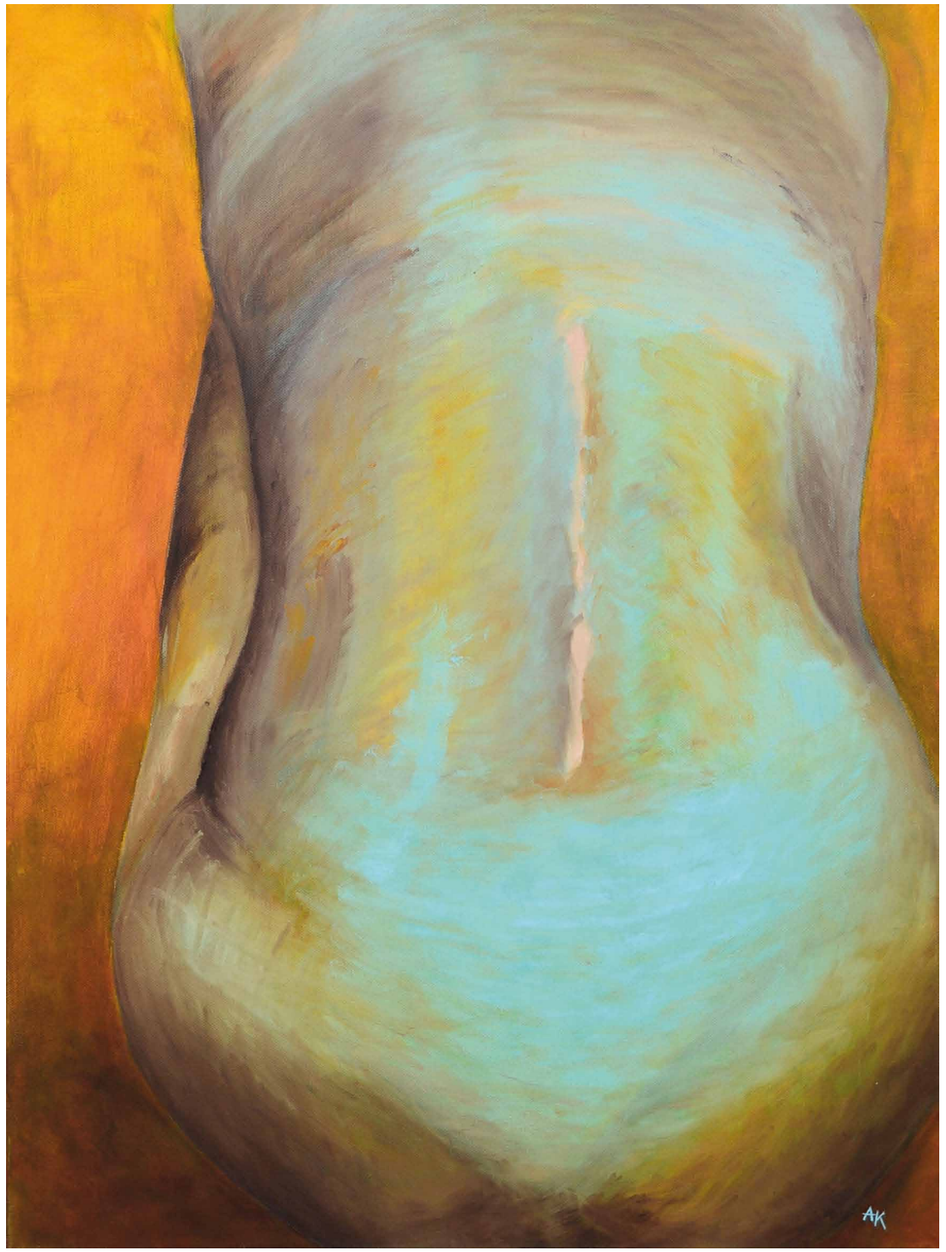
71 *Les,* 2017, olej, plátno, 50x40 cm.
71 *Woodland*, 2017, oil, canvas, 50x40 cm.



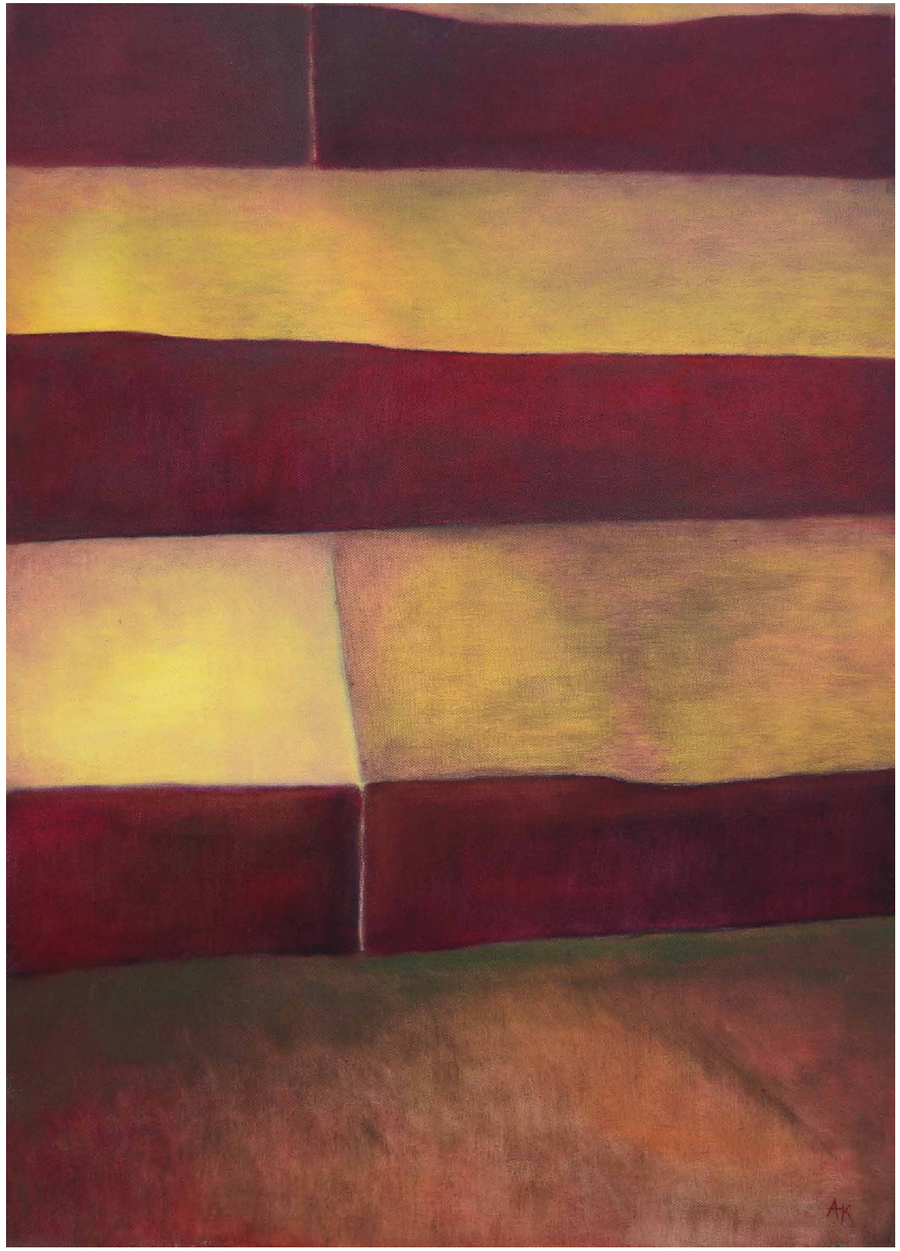
72 *Květ*, 2016, olej, plátno, 50x60 cm.
72 *Blossom*, 2016, oil, canvas, 50x60 cm.



73 *Lázeň*, 2016, olej, plátno, 70x50 cm.
73 *Bath*, 2016, oil, canvas, 70x50 cm.



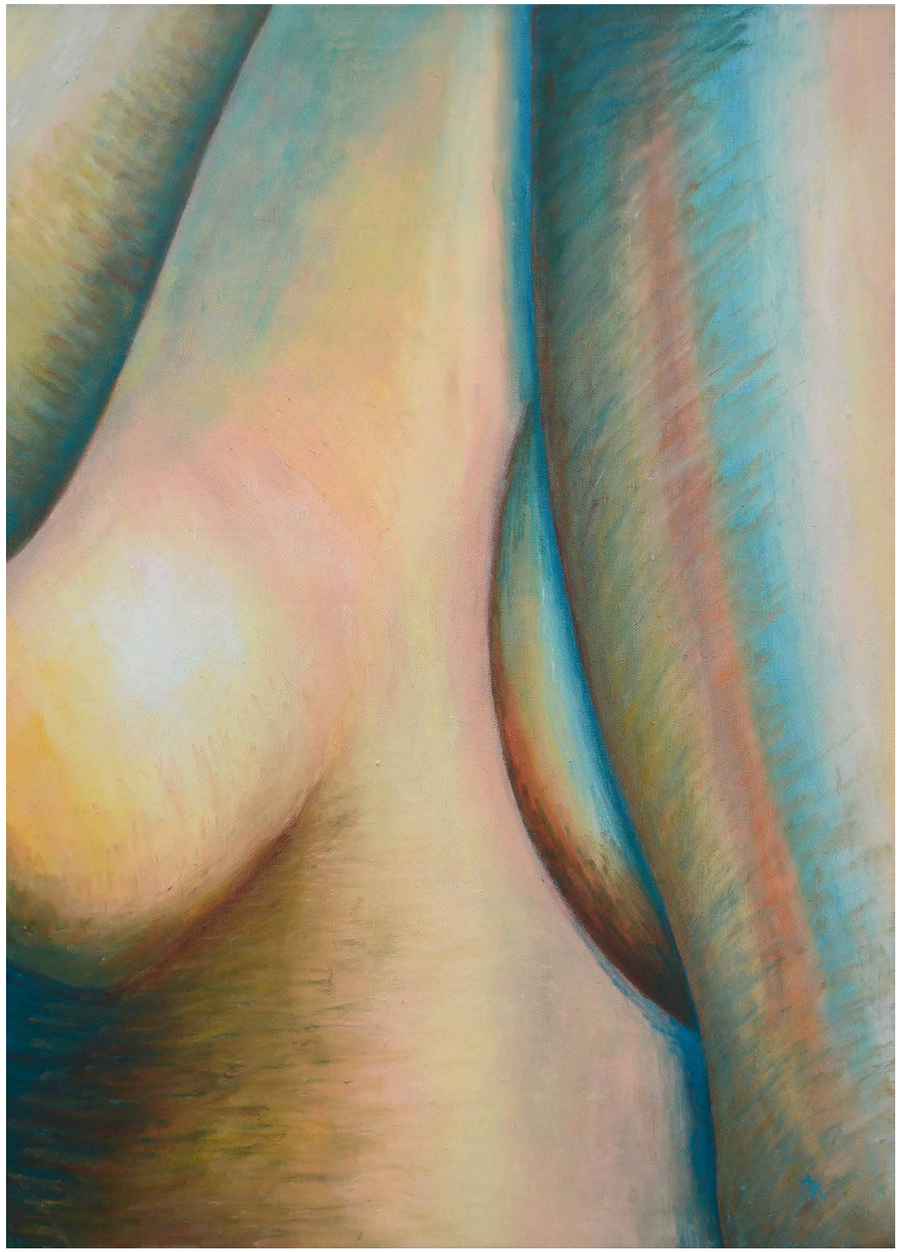
74 *Lyra*, 2016, olej, plátno, 80x60 cm.
74 *Lyra*, 2016, oil, canvas, 80x60 cm.



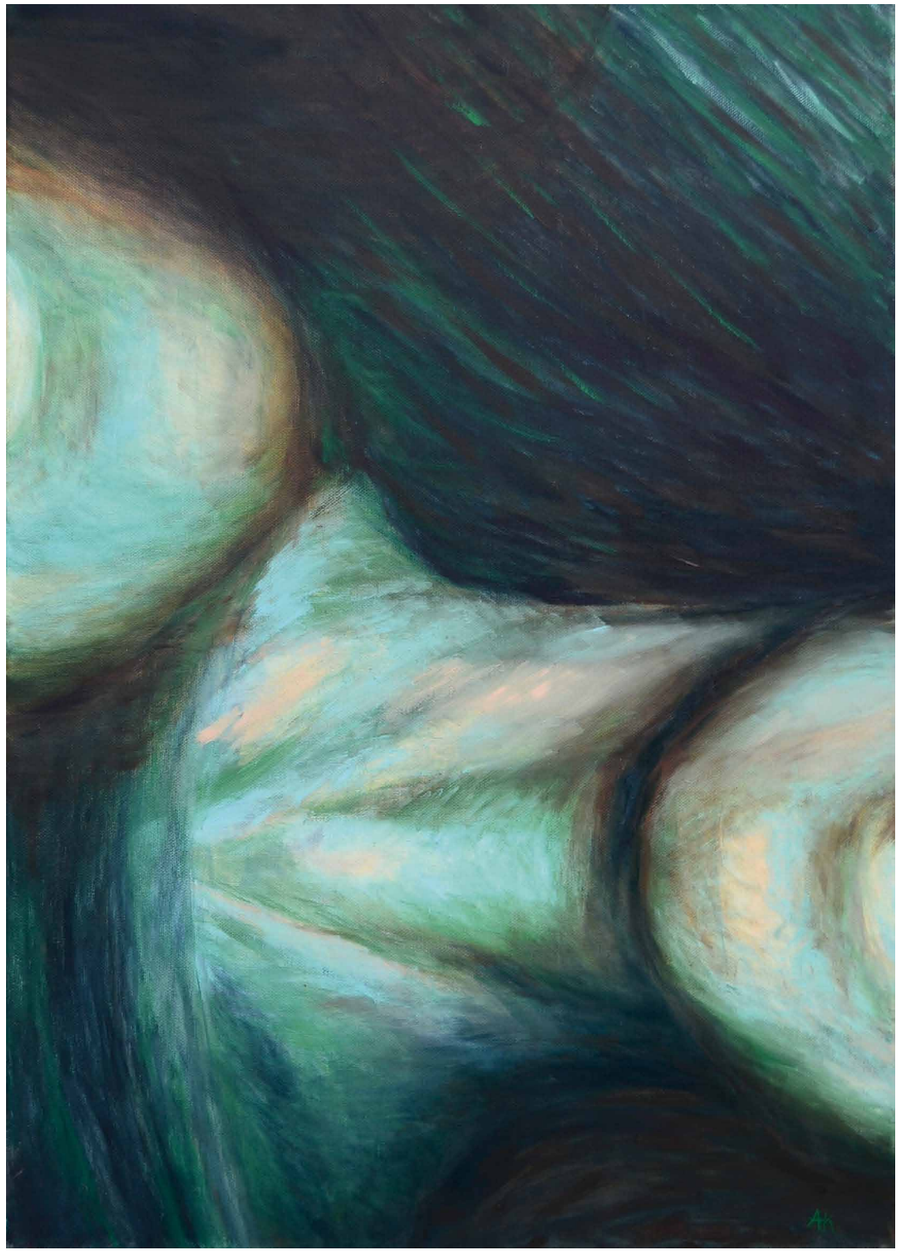
75 *Paměť (Karlštejn)*, 2016, olej, plátno, 70x50 cm.
75 *Memory (Karlštejn)*, 2016, oil, canvas, 70x50 cm.



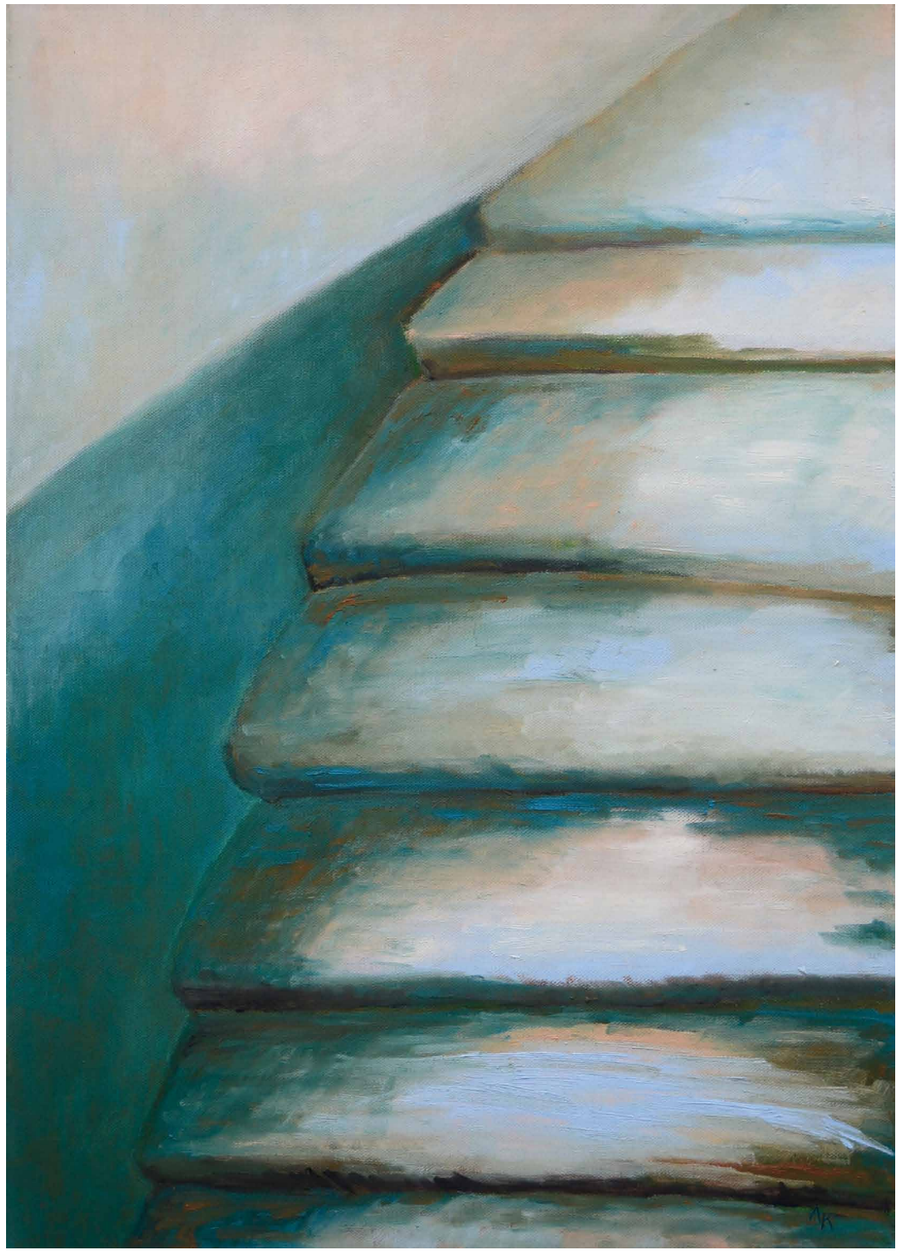
76 *Modrá*, 2016, olej, plátno, 60x80 cm.
76 *Blue*, 2016, oil, canvas, 60x80 cm.



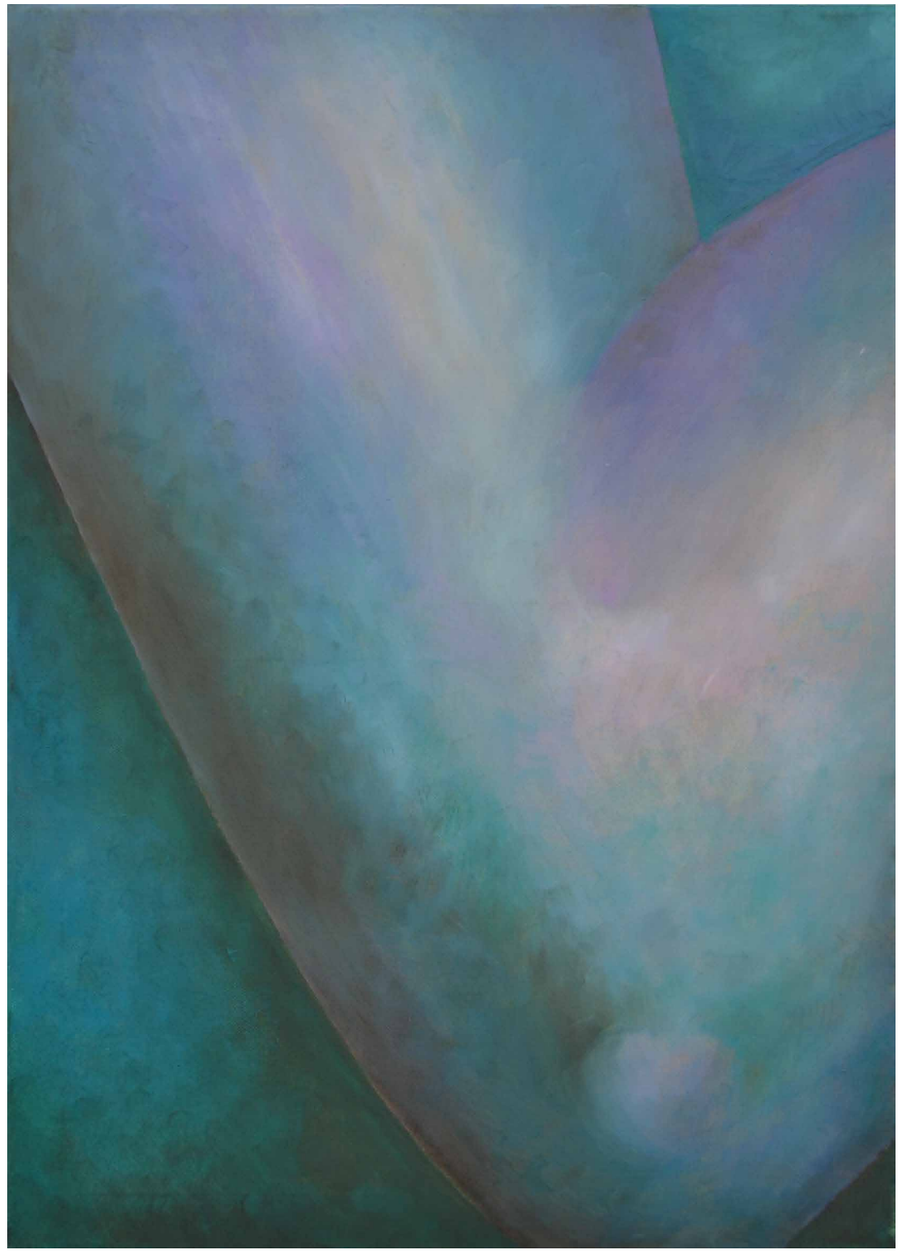
77 *Proč?*, 2016, olej, plátno, 70x50 cm.
77 *Why?*, 2016, oil, canvas, 70x50 cm.



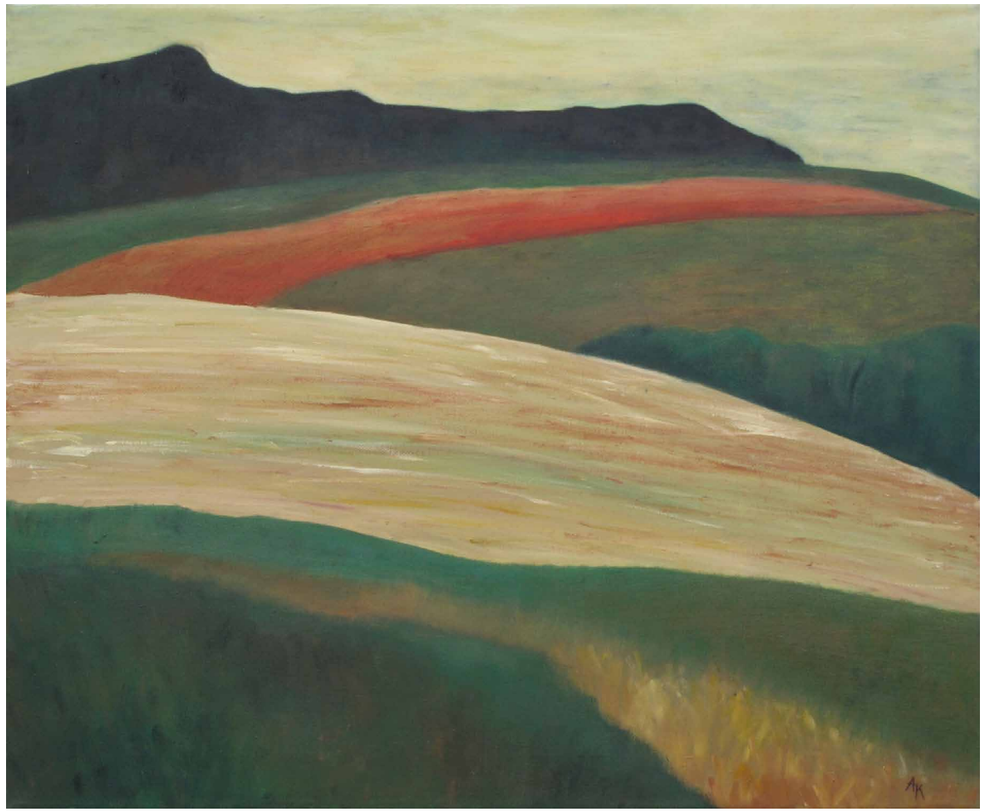
78 *Rozpolcenost*, 2017, olej, plátno, 70x50 cm.
78 *Split*, 2017, oil, canvas, 70x50 cm.



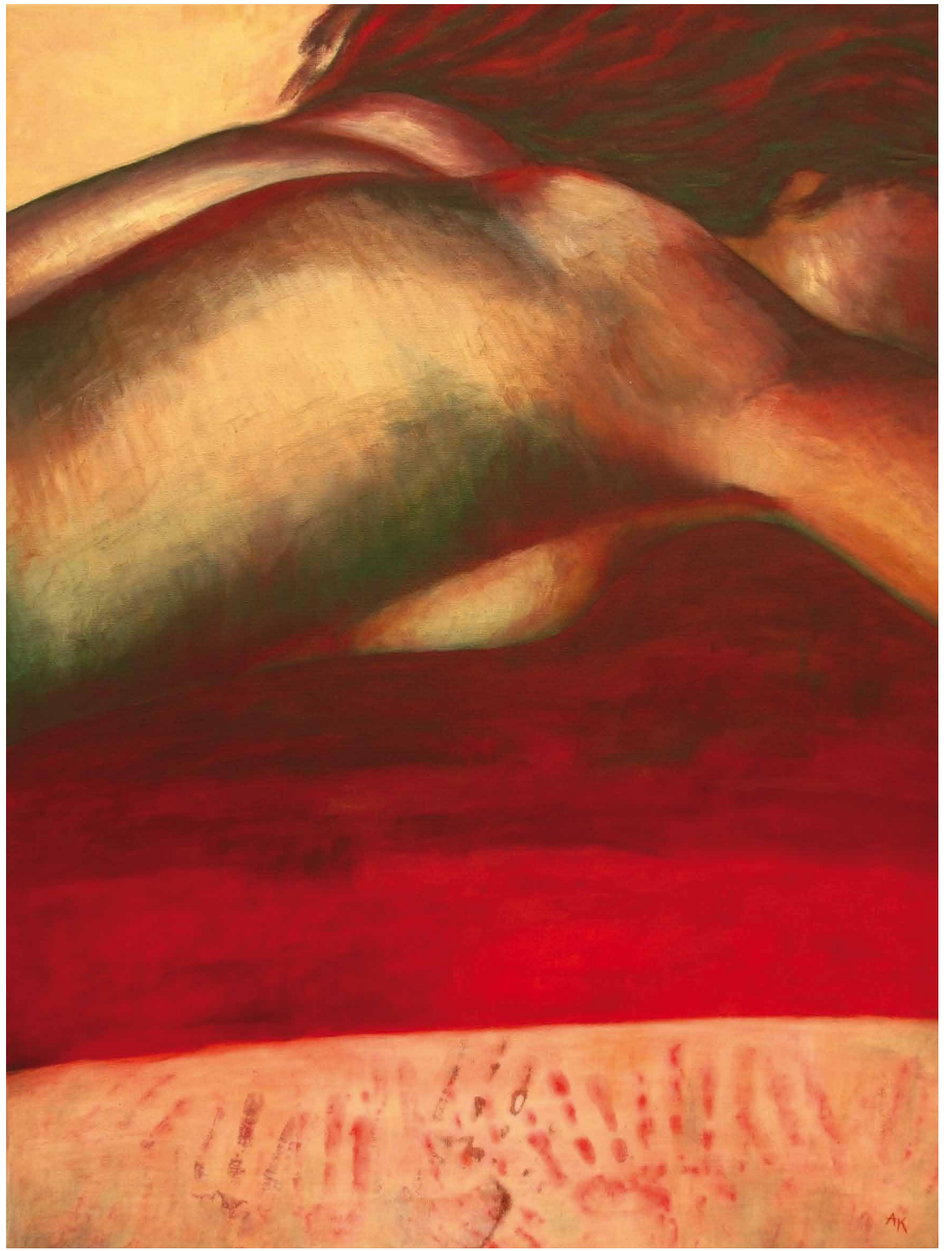
79 *Spád*, 2016, olej, plátno, 70x50 cm.
79 *Slope*, 2016, oil, canvas, 70x50 cm.



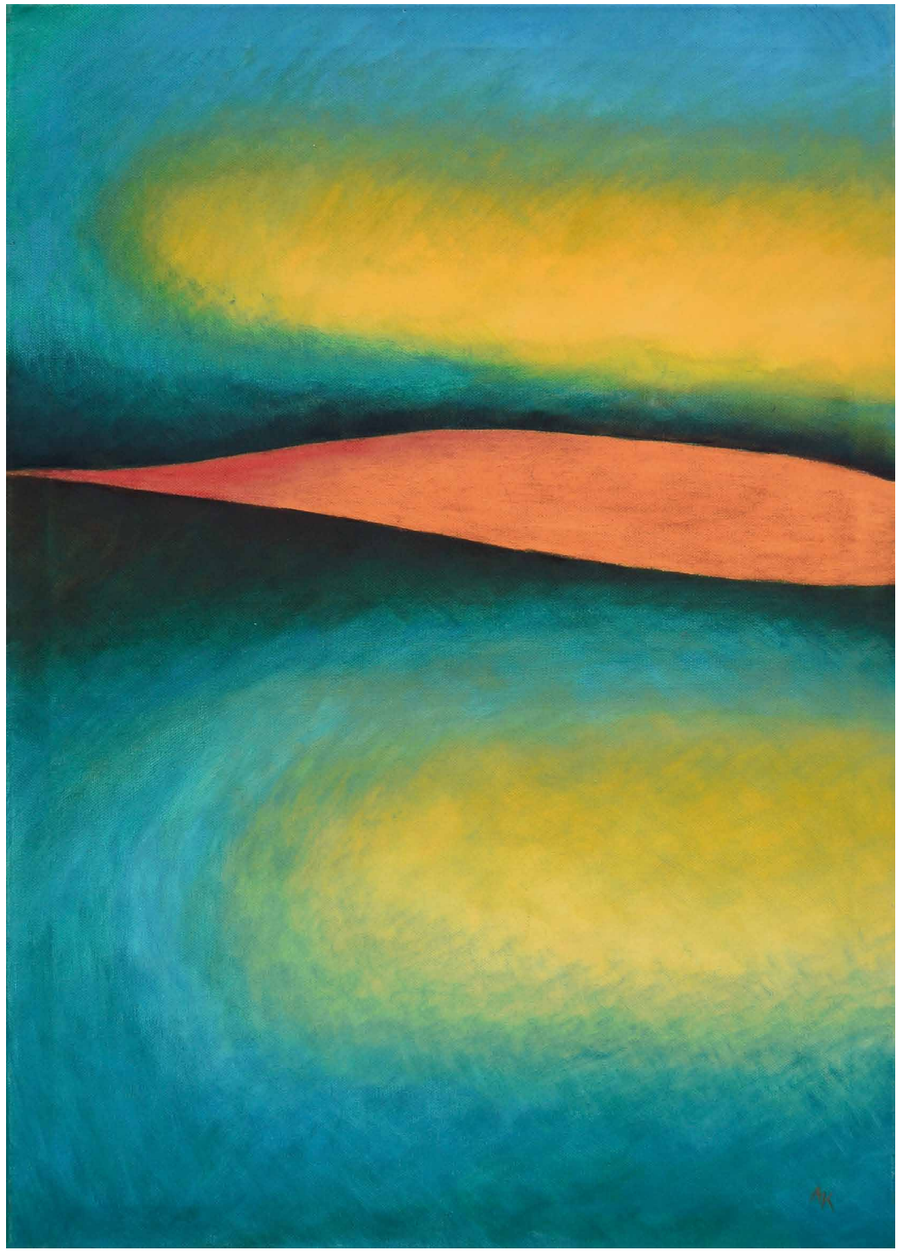
80 *Srdeční*, 2017, olej, plátno, 70x50 cm.
80 *Cardiac*, 2017, oil, canvas, 70x50 cm.



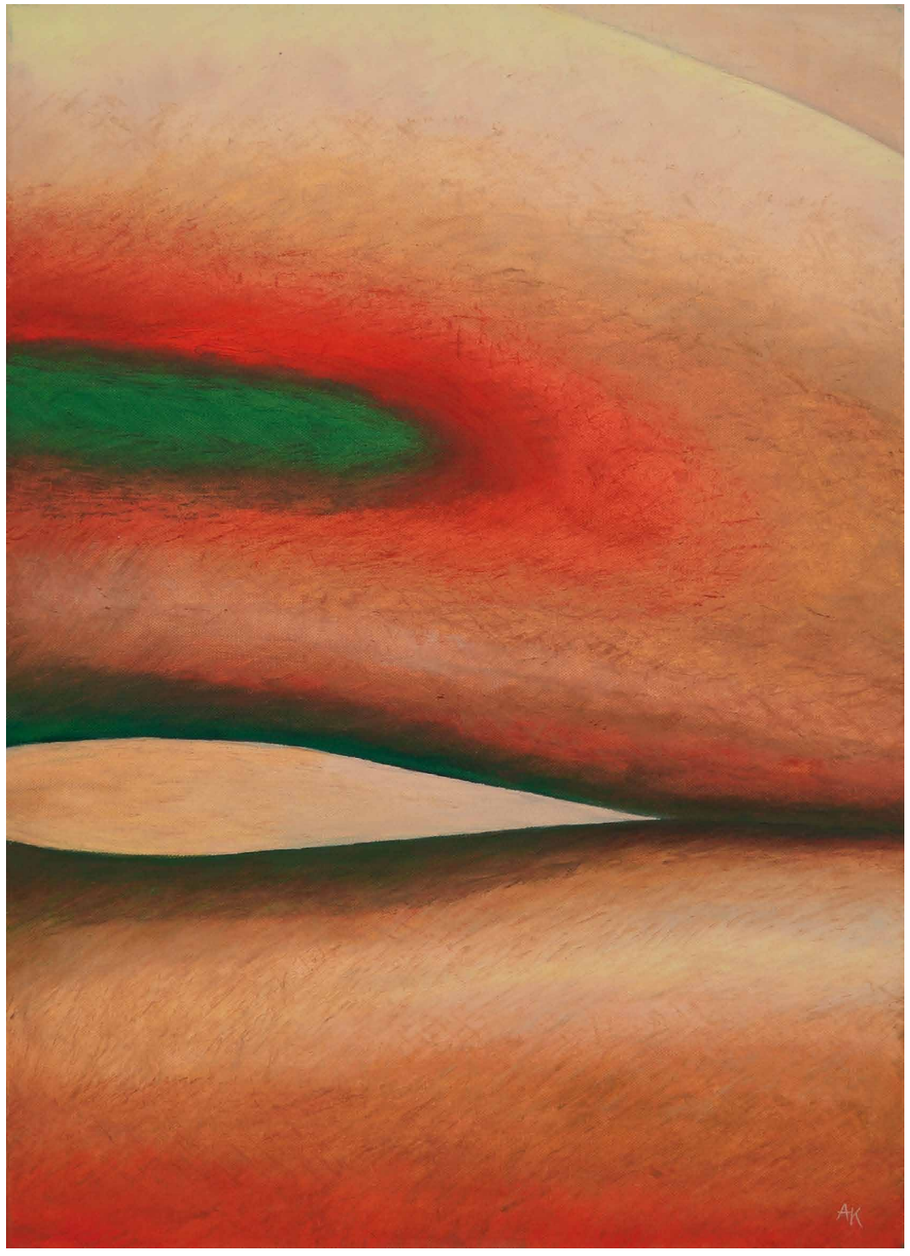
81 *Němčice*, 2017, olej, plátno, 50x60 cm.
81 *Němčice,* 2017, oil, canvas, 50x60 cm.



82 *Pandóra*, 2017, olej, plátno, 80x60 cm.
82 *Pandora*, 2017, oil, canvas, 80x60 cm.



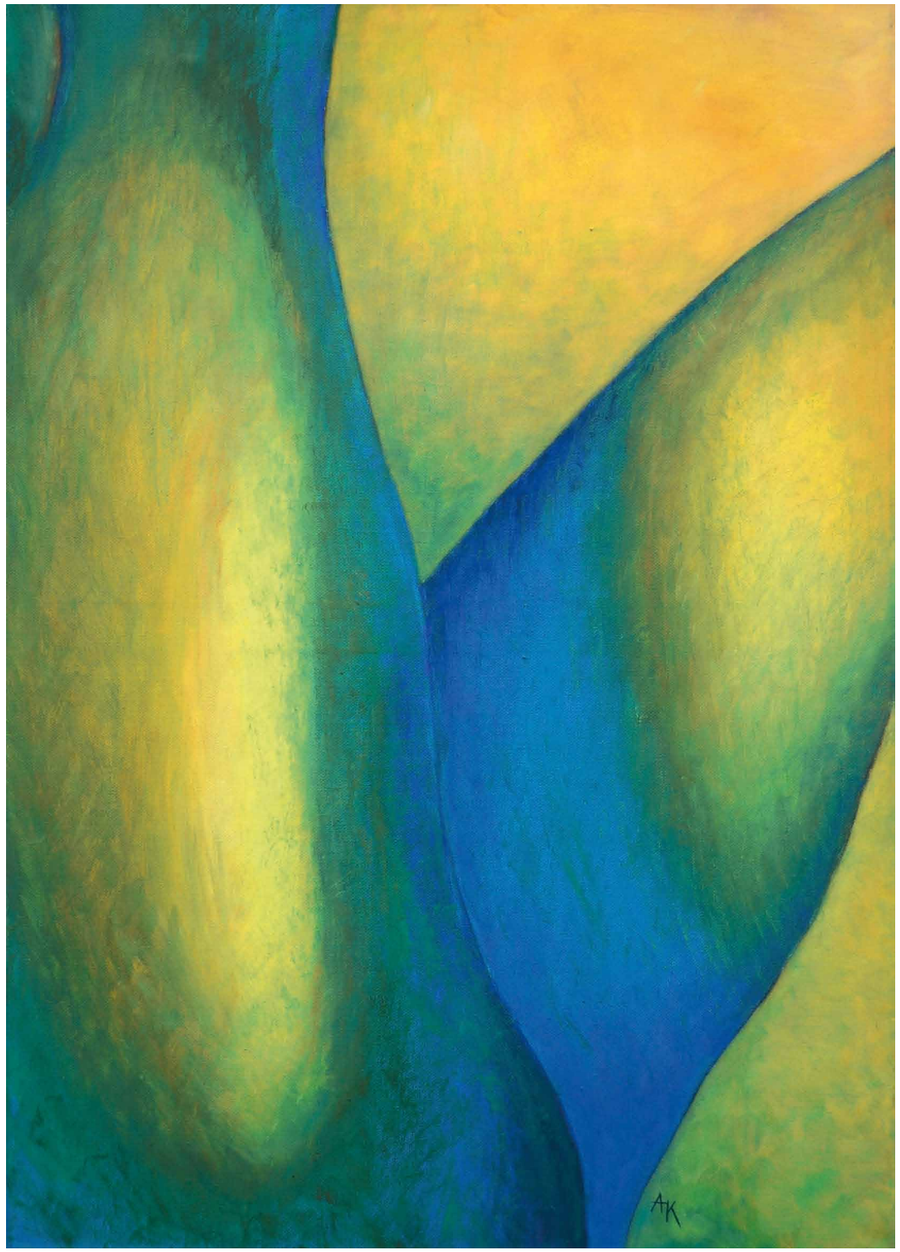
83 *Mezi I*., 2017, olej, plátno, 70x50 cm.
83 *In Between I*, 2017, oil, canvas, 70x50 cm.



84 *Mezi II*, 2017, olej, plátno, 70x50 cm.
84 *In Between II*, 2017, oil, canvas, 70x50 cm.



85 *Charaktery,* 2018, olej, plátno, 140x100 cm.
85 *Characters,* 2018, oil, canvas, 140x100 cm.



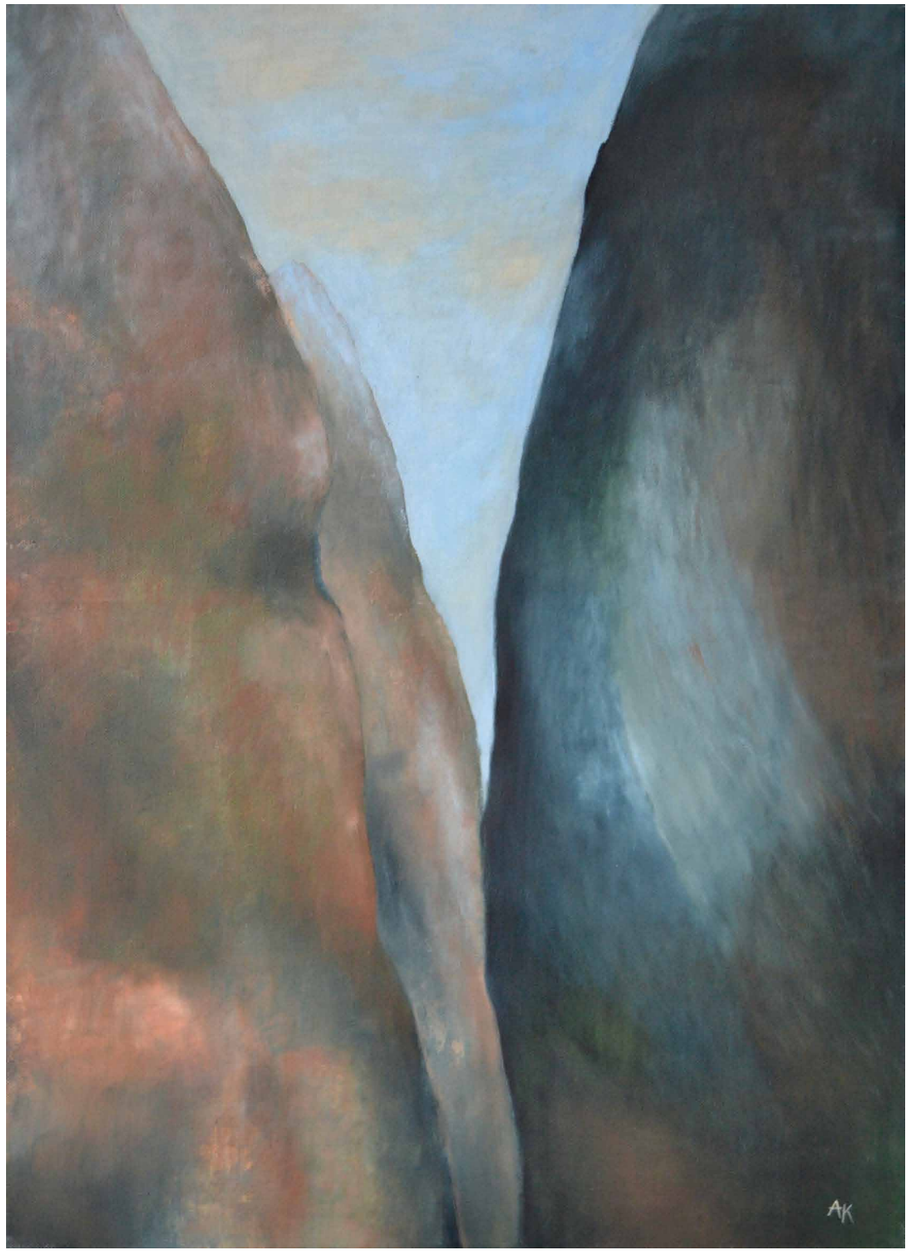
86 *Rapsodie v modré*, 2018, olej, plátno, 70x50 cm.
86 *Rhapsody in Blue*, 2018, oil, canvas, 70x50 cm.



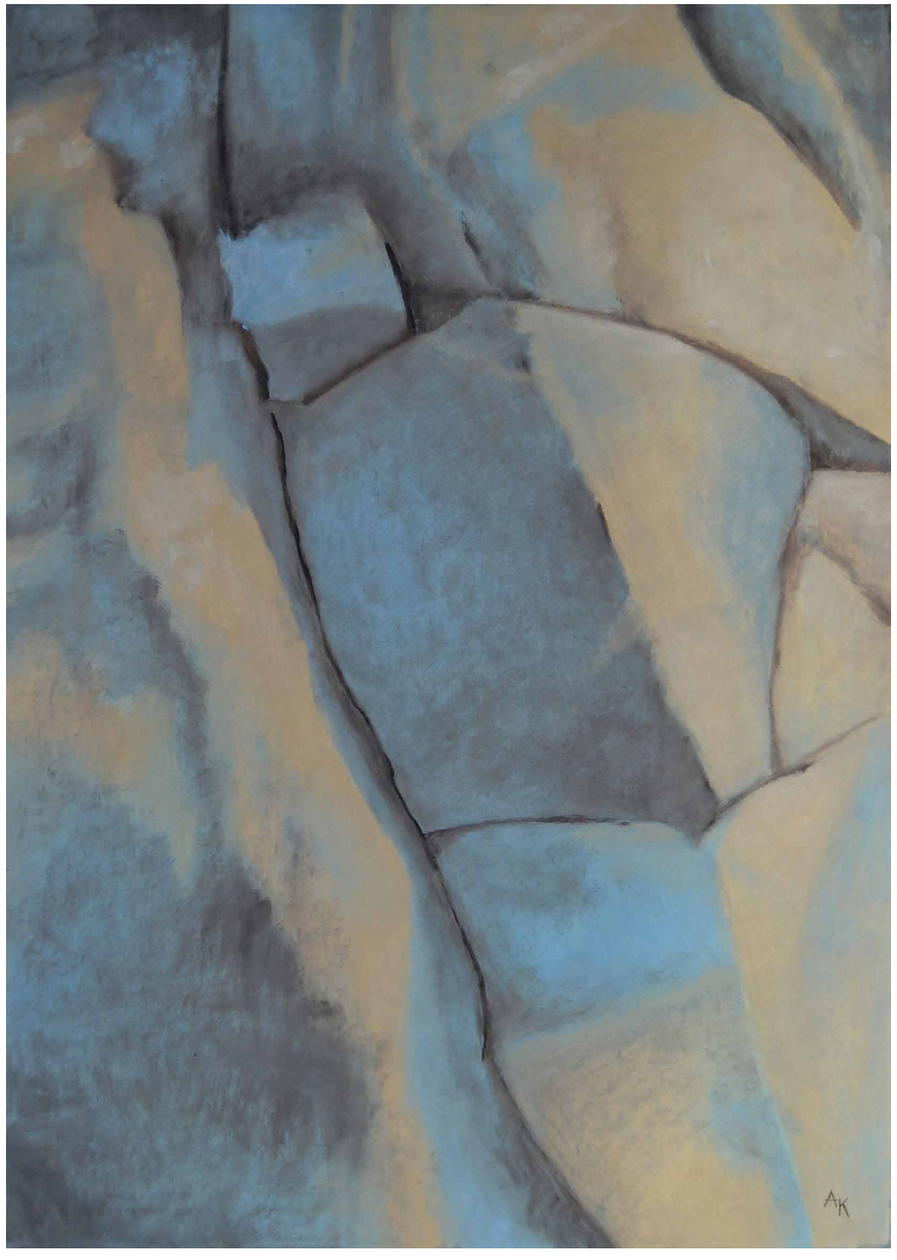
87 *Nebe v nás – Rak, Lev, Panna*, 2018, olej, karton, 100x70 cm.
87 *Heaven in Us – Cancer, Leo, Virgo*, 2018, oil, carton, 100x70 cm.



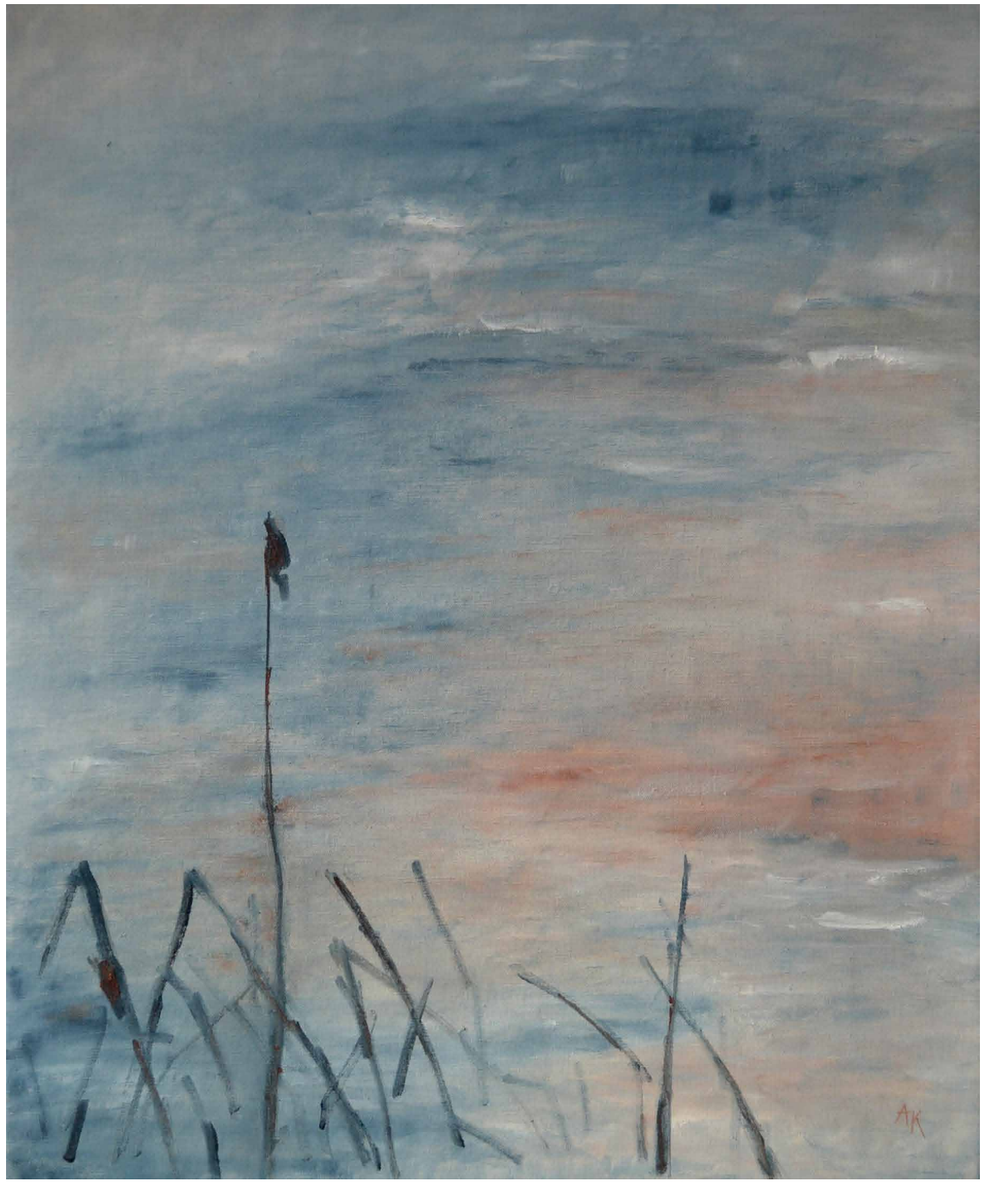
88 *Nebe v nás – Kozoroh, Vodnář, Ryby*, 2018, olej, karton, 100x70 cm.
88 *Heaven in Us – Capricorn, Aquarius, Pisces*, 2018, oil, carton, 100x70 cm.



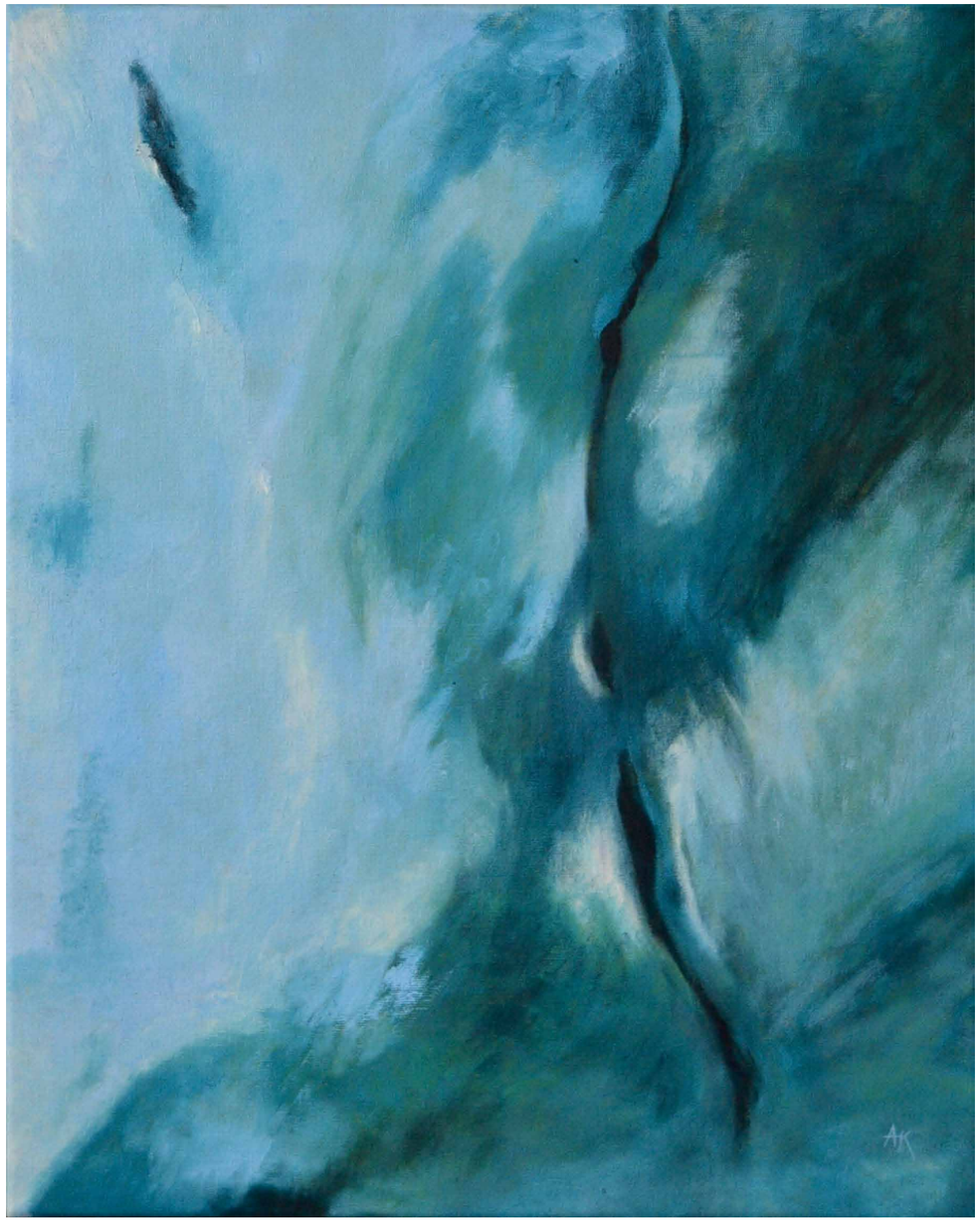
89 *Souznění,* 2018, olej, plátno, 70x50 cm.
89 *Harmony*, 2018, oil, canvas, 70x50 cm.



90 *Šepot*, 2018, olej, plátno, 70x50 cm.
90 *Whisper*, 2018, oil, canvas, 70x50 cm.



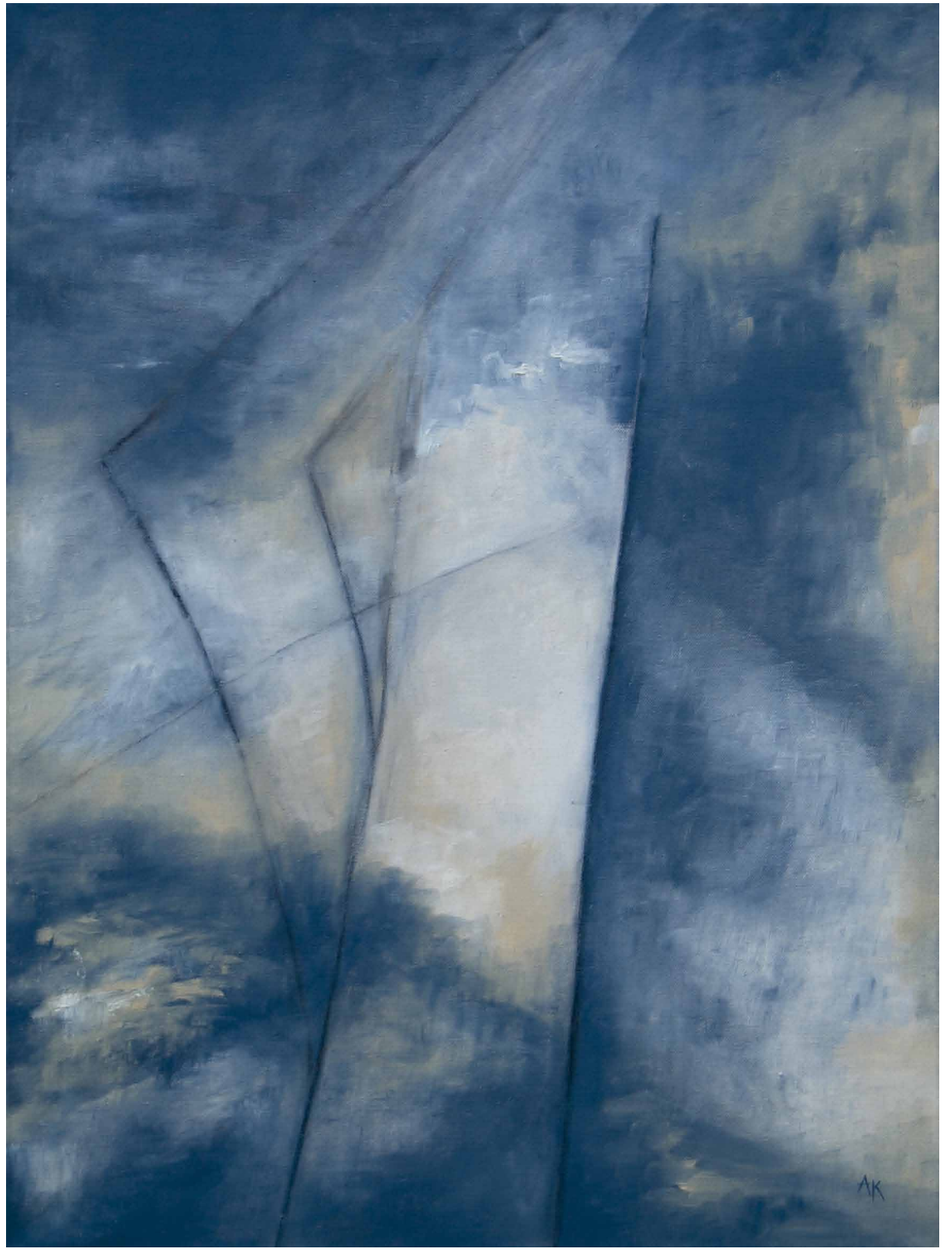
91 *Kam odletěly vážky...*, 2018, olej, plátno, 60x50 cm.
91 *Where Did the Dragonflies Fly...*, 2018, oil, canvas, 60x50 cm.



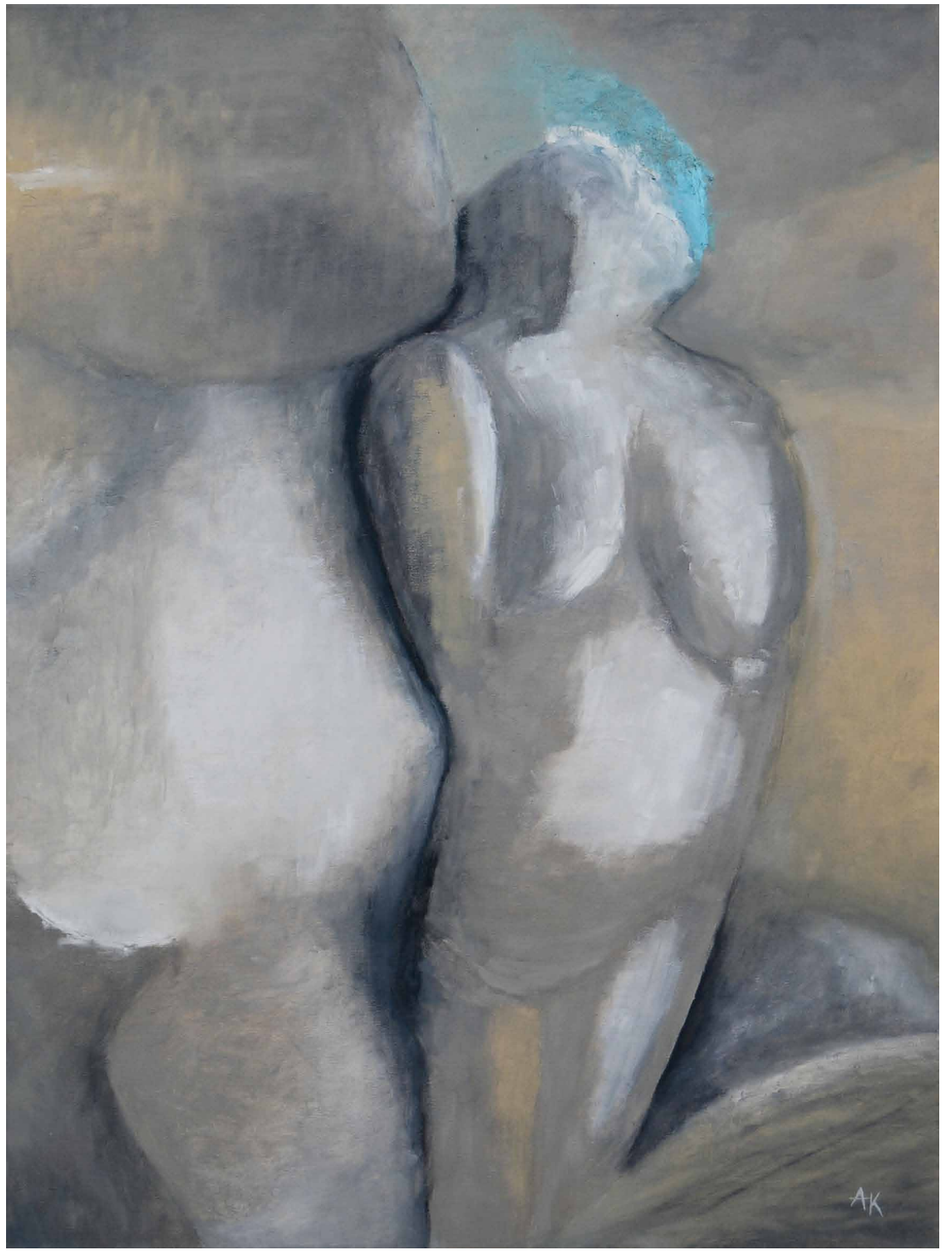
92 *Vítr v hlavě*, 2018, olej, plátno, 50x40 cm.
92 *Wind in the Head,* 2018, oil, canvas, 50x40 cm.



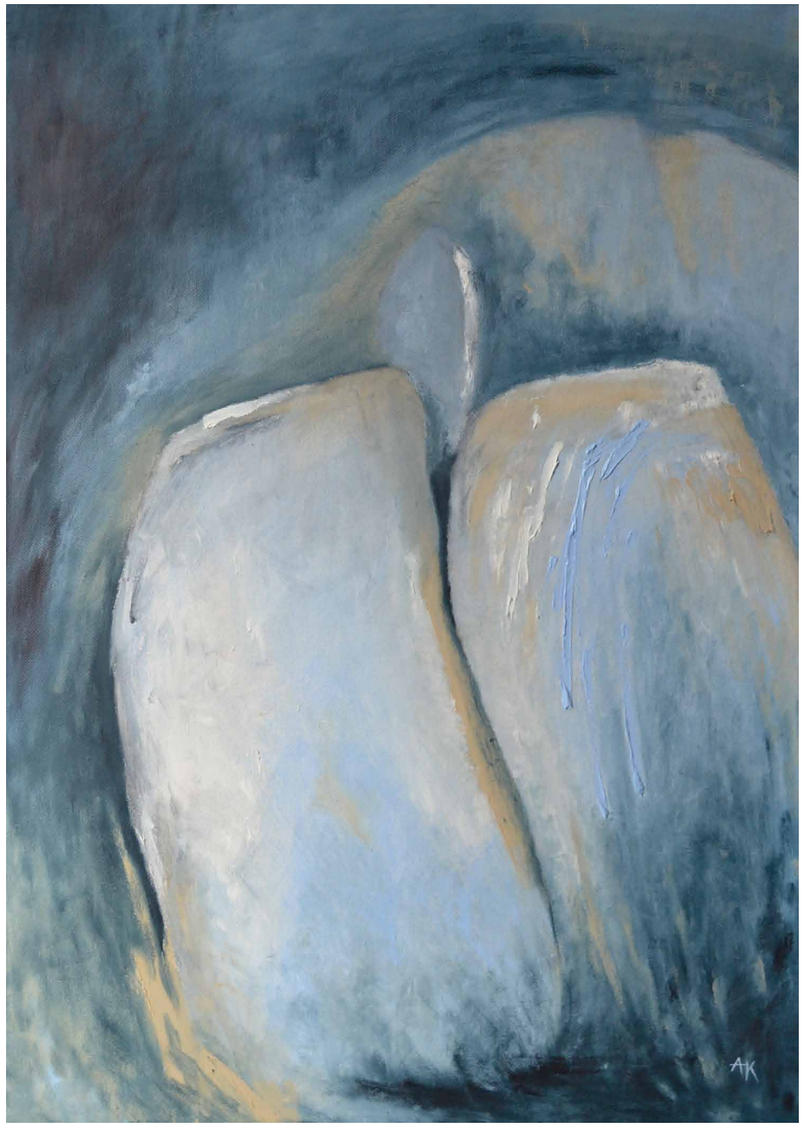
93 *Poznání*, 2018, olej, plátno, 60x80 cm.
93 *Realization*, 2018, oil, canvas, 60x80 cm.



94 *Srpen*, 2019, olej, plátno, 70x50 cm.
94 *August*, 2019, oil, canvas, 70x50 cm.



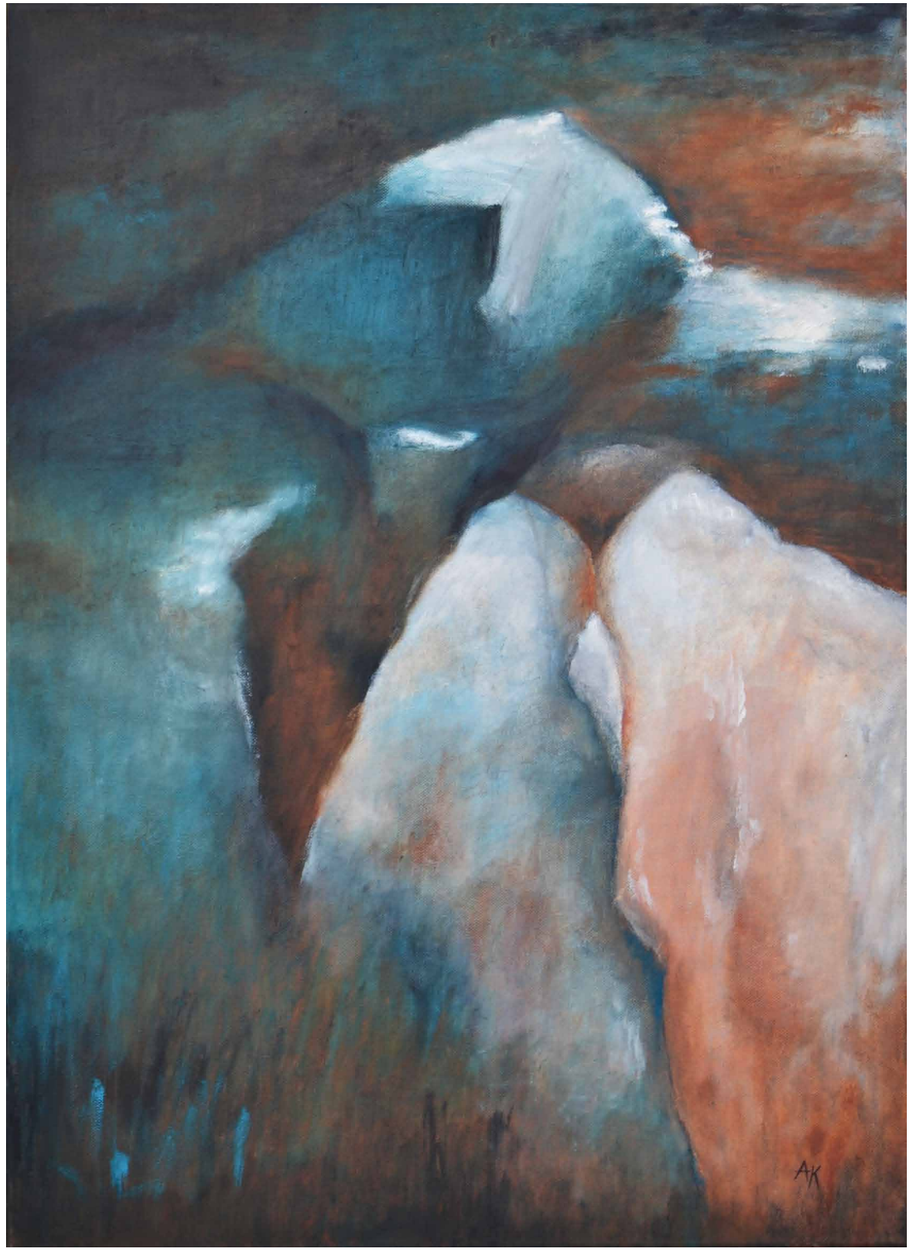
95 *Venuše,* 2019, olej, plátno, 80x60 cm.
95 *Venus,* 2019, oil, canvas, 80x60 cm.



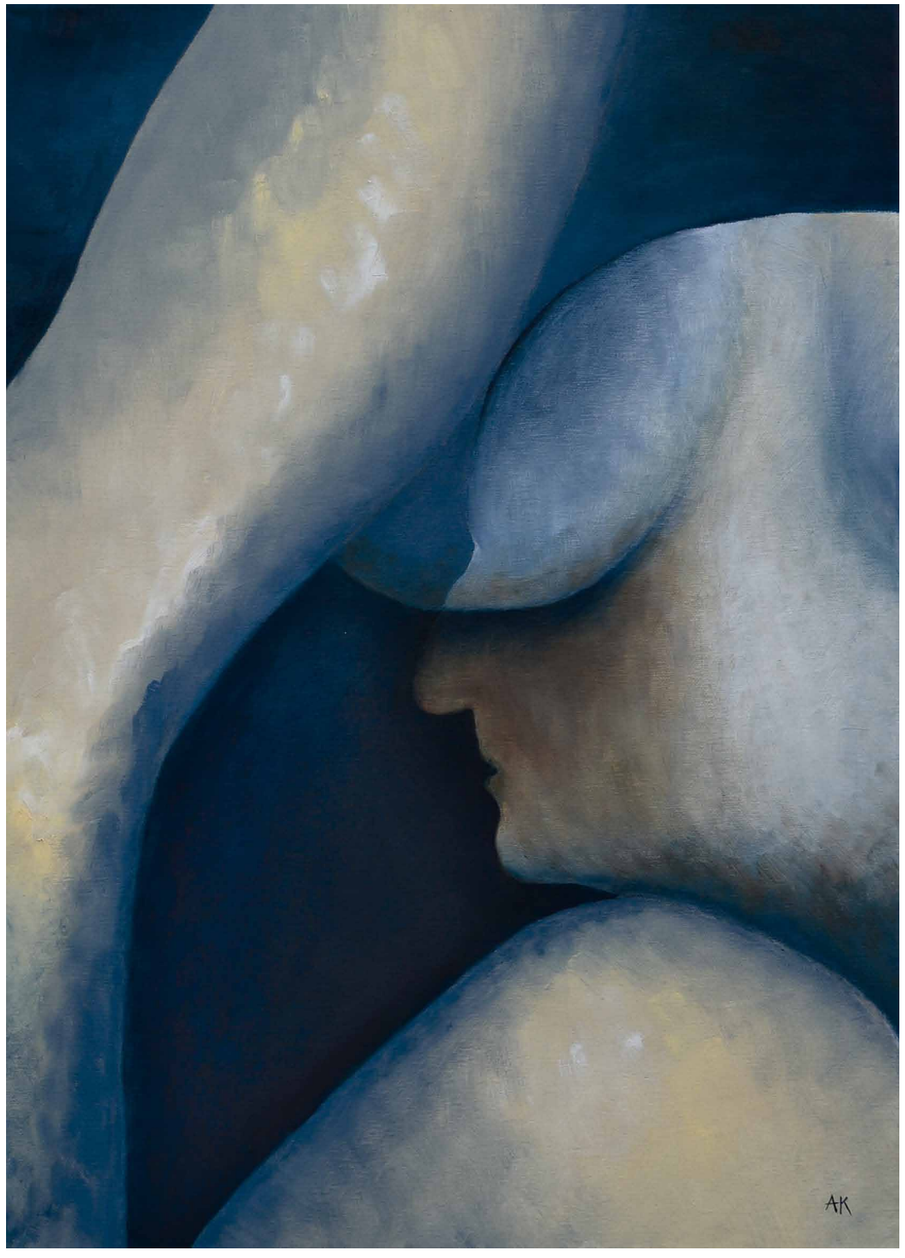
96 *Znamení kamene v nás (I)*, 2019, z cyklu *antropomorfizace a metamorfózy kamene*, 2010–, olej, plátno, 70x50 cm.
Kompozice, inspirovaná „antropomorfizovanými útvary" skal z rozmanitých lokalit, zobrazuje mýtus o Deukaliónovi a Pyrrze.
96 *Mark of Stone in Us (I)*, 2019, from the *Antropomorfization and Metamorphoses of Stone* cycle, 2010–, oil, canvas, 70x50 cm.
A composition, inspired by "anthropomorfized formations" of rocks from various localities, depicting the myth about Deucalion and Pyrrha.



97 *V květnu*, 2019, olej, plátno, 70x50 cm.
97 I*n May,* 2019, oil, canvas, 70x50 cm.



98 *Ochránce*, 2019, olej, plátno, 70x50 cm.
98 *Protector*, 2019, oil, canvas, 70x50 cm.



99 *Znamení v nás*, 2019, z cyklu *Duše a tělo (Orfismus)*, 2010–, olej, plátno, 70x50 cm.
99 *The Sign in Us*, 2019, from the *Soul and Body (Orphism)* cycle, 2010–, oil, canvas, 70x50 cm.



100 *Žena-bojovník*, 2019, olej, plátno, 80x60 cm.
100 *Woman-Warrior*, 2019, oil, canvas, 80x60 cm.



101 *Les*, 2013, linoryt, 48x38 cm.
101 *Forest*, 2013, linocut, 48x38 cm.



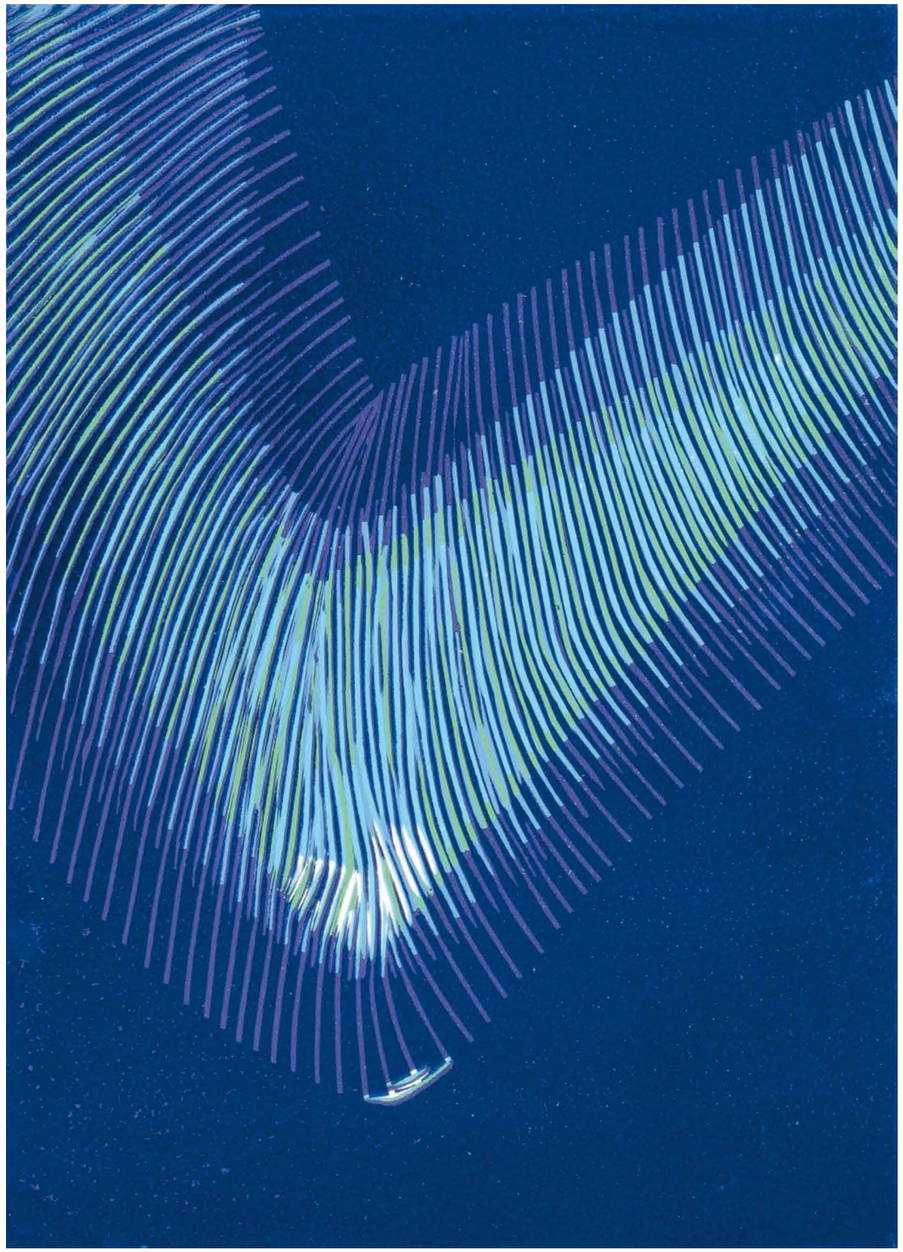
102 *Lesní*, 2013, linoryt, 59x42,5 cm.
102 *Sylvan*, 2013, linocut, 59x42,5 cm.



103 *Červený trojúhelník (inspirovaný Tracyho tygrem)*, 2015, linoryt, 32x23 cm.
103 *Red Triangle (inspired by Tracy's Tiger)*, 2015, linocut, 32x23 cm.



104 *Zezadu*, 2016, linoryt, 44x32 cm.
104 *From Behind*, 2016, linocut, 44x32 cm.



105 *Srdeční*, 2017, linoryt, 30x21 cm.
105 *Cardiac*, 2017, linocut, 30x21 cm.



106 *Křížem II*, 2017, linoryt, 70x17,5 cm.
106 *Crosswise II*, 2017, linocut, 70x17,5 cm.



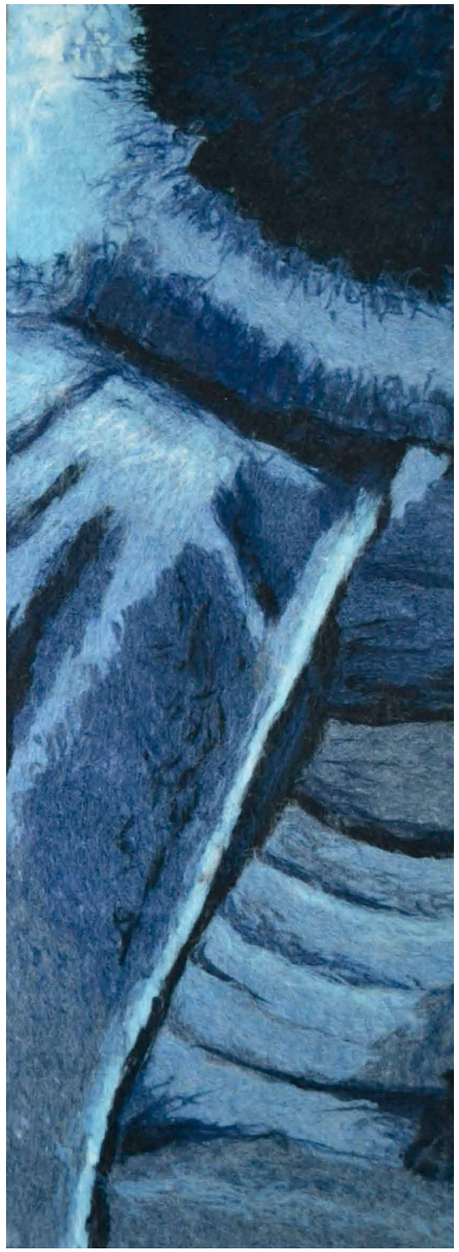
107 *Slova*, 2017, linoryt, 42x30 cm.
107 *Words*, 2017, linocut, 42x30 cm.



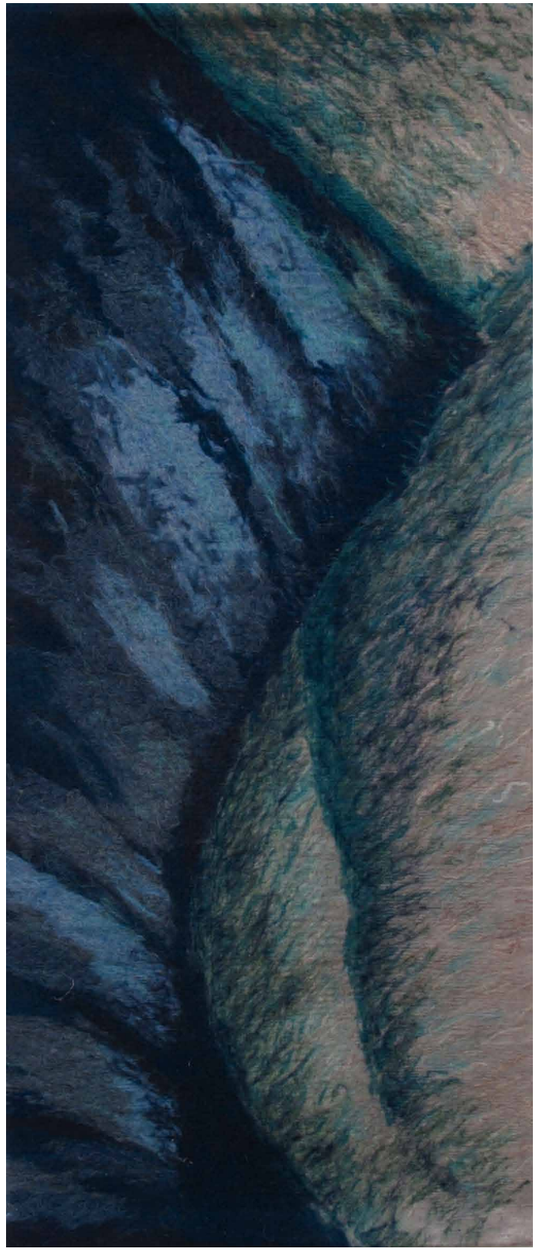
108 *Tma*, 2018, linoryt, 37,5x30 cm.
108 *Darkness*, 2018, linocut, 37,5x30 cm.



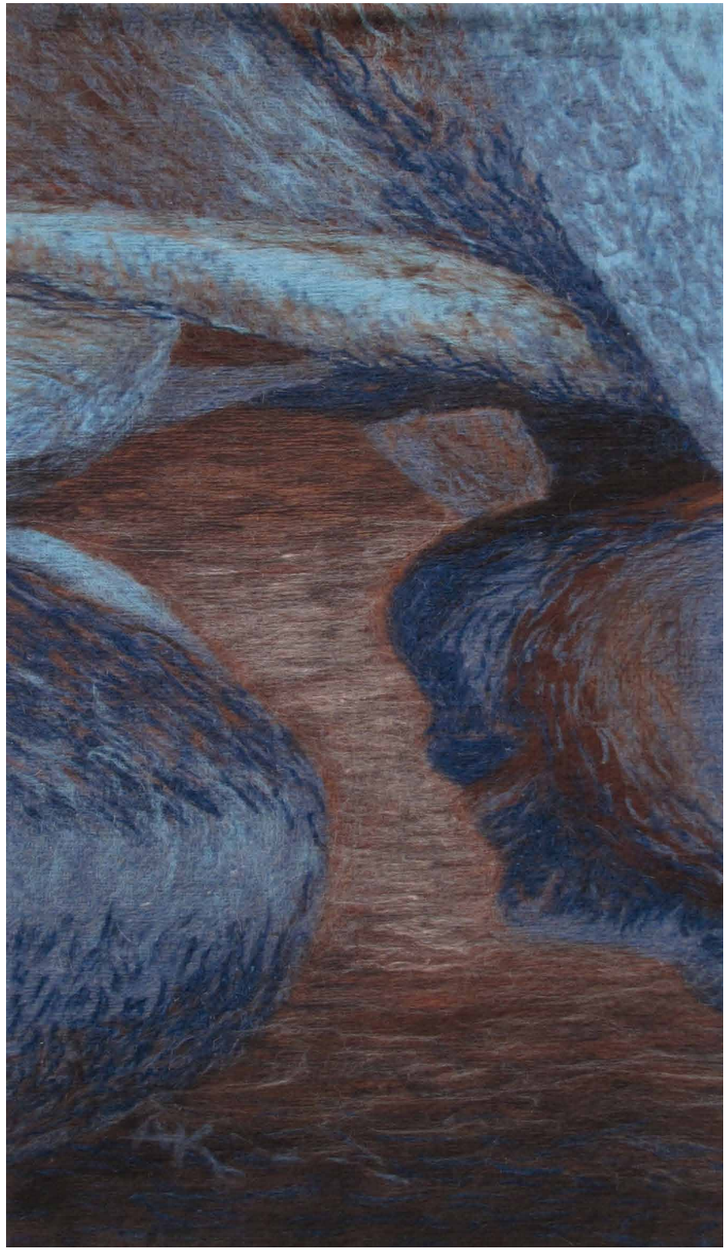
109 *Žena,* 2012, aradecor, 134x50 cm.
109 *Woman*, 2012, aradecor, 134x50 cm.



110 *Muž*, 2013, aradecor, 134x50 cm.
110 *Man,* 2013, aradecor, 134x50 cm.



111 *Dívka*, 2013, aradecor, 117x47 cm.
111 *Girl,* 2013, aradecor, 117x47 cm.



112 *Na hlavu*, 2014, aradecor, 110x50 cm.
112 *On the Head*, 2014, aradecor, 110x50 cm.

DOKUMENTACE DÍLA

Samostatné výstavy

2013 *Obrazy*, Kavárna Západočeského muzea, Plzeň.
2013 *Cestou*, Český rozhlas, Plzeň.
2014 *Kateřina*, Staroplzenecká galerie ve Starém Plzenci.
2014 *Výstava obrazů*, Městská knihovna v Kolíně.
2014 *Snění (obrazy a aradekory)*, Muzeum dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech.
2015 *Obrazy*, Galerie Třešňovka ve Štěnovicích.
2015 *Žena – Krajina*, Muzeum Lamberská stezka v Žihobcích.
2015 *Setkání*, Český rozhlas, Plzeň (společně s Miroslavou Novou).
2016 *Střípky poznání*, Městská knihovna v Nejdku.
2016 *Kamila Horáková, Alice Kopečková, Ladislav Sýkora*, Hrad Zvíkov, Zvíkov.
2017 *Cesta je poznání*, Barokní areál Skalka, Mníšek pod Brdy.
2018 *Tanec životem*, Galerie Atrium, Hotel Hvězda, Mariánské Lázně (společně s Gabrielou Sedláčkovou).
2019 *Spolu*, Plzeňská radnice, Plzeň (společně s dcerou Kateřinou Kopečkovou).
2019 *Na hraně*, Český rozhlas, Plzeň.
2019 *Spolu II*, Dům hudby, Plzeň (společně s dcerou Kateřinou Kopečkovou).
2019 *Tao*, Galerie Jiřího Trnky, Plzeň.

Kolektivní výstavy

2009 *50 let po škole*, Klub Paletka, Plzeň.
2010 *Lomy zlomy*, Plzeňská radnice, Plzeň.
2011 *Lomy zlomy 2*, Plzeňská radnice, Plzeň.
2012 *Aradecor – tradice a současnos*t, Česká inspekce životního prostředí, Plzeň.
2012 *Aradecor tradice a současnost (Milada Hynková a absolventky kurzů aradecoru ve Kdyni)*, Plzeňská radnice, Plzeň.
2014 *Člověk v krajině, krajina v člověku*, Plzeňská radnice, Plzeň.
2014 *Rokycanské bienále grafiky* – Mezinárodní přehlídka grafiky, Rokycany.
2016 *Setkávání*, Galerie Azyl, Plzeň.
2016 *Plzeňský salon 2016*, Nové divadlo, Plzeň.
2016 *Ctnosti – Neřesti, Strasti – Radosti*, Galerie 12, Náměšť nad Oslavou.
2016 *Ahoj 2016*, Schwarzachtalhalle, Neunburg vorm Wald (Německo).
2016 *Bilance 2016*, Galerie Jiřího Trnky a Galerie města Plzně, Plzeň.
2016 *8. bienále grafiky*, Muzeum dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech.
2016–2017 *Pocta Karlu IV.*, Galerie Jiřího Trnky, Plzeň.
2016–2017 *Pod stromeček knihu*, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje.
2017 *Krajina jiná*, Plzeňská radnice, Plzeň.
2017 *Umění 21. století bez předsudků*, Galerie Art Linea, Praha.
2017 *Umění 21. století bez předsudků*, Galerie Art Linea, Mariánské Lázně.
2017 *Letnice umělců*, Muzeum církevního umění plzeňské diecéze, Plzeň.
2017 *Rokycany – Pfinztal*, Muzeum dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech.
2017 *Okolo konventu*, Klášter premonstrátů, Teplá.
2017 *Metamorfózy*, DEPO 2015, Plzeň.
2017–2018 *Divadlo výtvarníkům, výtvarníci divadlu*, foyer Nové scény, Divadlo J. K. Tyla v Plzni.
2018 *Letnice umělců*, Muzeum církevního umění plzeňské diecéze, Plzeň.
2018 *Okolo konventu*, Klášter premonstrátů, Teplá.
2018 *Plzeňský salon*, foyer Nové scény, Divadlo J. K. Tyla v Plzni.
2018 *9. bienále grafiky*, Muzeum dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech.
2019 *Živly*, Galerie Jiřího Trnky, Plzeň.
2019 *Letnice umělců*, Muzeum církevního umění plzeňské diecéze, Plzeň.
2019 *Plzeňský salon*, foyer Nové scény, Divadlo J. K. Tyla v Plzni.
2019 *Barva na ulici 2019*, Proluka, Křižíkovy sady, Plzeň.
2019 *Farbe auf der Strasse 2019*, CeBB, Schönsee, Německo.
2019 *Úvod do caputologie*, Galerie z ruky, Křížovice.

Ilustrace v knihách

Malina, Jaroslav (2016): *Ctnosti a Neřesti – Radosti a Strasti*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, str. 218.
Malina, Jaroslav (2019): *ÚVOD DO CAPUTOLOGIE. Hlava I – mírné ∞. Cyklus charakterizující v básnické a výtvarné nadsázce intelektuální, a/sociální a profesní rysy člověka*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, str. 2, 105, 147, 167, 181, 221, 268, 276, 341, 393, 397, 439, 454.
Malina, Jaroslav (2019): *HVĚZDOPRAVNÉ NEBE ZVĚROKRUHU NAD NÁMI, provázené slovy, malbami a sochami*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, přebal, str. 147, 148, 272, 274, 275, 276, 277.

LITERATURA A PRAMENY (výběr)

Anonym (2013): Cestou, Český rozhlas. *Žurnál, plzeňský kulturní a společenský magazín*, srpen 2013, str. 27. Archiv Alice Kopečkové. https://alice-kopeckova.webnode.cz/

Archiv Nadace Universitas.

(haj) (2013): Alice Kopečková vystavuje… *Rokycanský deník*, 19. 8. 2013.

Malina, Jaroslav (2011–∞): *Encyklopedie antropologie: První interaktivní mezinárodní encyklopedie antropologie*. Masarykova univerzita – Akademické nakladatelství CERM. https://is.muni.cz/ do/sci/UAntrBiol/el/encyklopedie/index.html;

Malina, Jaroslav (2012–∞): *Encyklopedie sexuality, erotiky a lásky všech kultur světa.* Masarykova univerzita – Akademické nakladatelství CERM. https://is.muni.cz/do/sci/UAntrBiol/el/encykl-sexuality/index.html;

Malina, Jaroslav (2016): *Ctnosti a Neřesti – Radosti a Strasti*. Brno: Akademické nakladatelství CERM.

Malina, Jaroslav (2018–∞): *Umění světa slovem a obrazem v antropologickém kontextu od paleolitu po současnost.* Masarykova univerzita – Akademické nakladatelství CERM. https://is.muni.cz/do/sci/UAntrBiol/el/umeni_sveta/encyklopedie.html).

Malina, Jaroslav (2019): *ÚVOD DO CAPUTOLOGIE. Hlava I – mírné ∞. Cyklus charakterizující v básnické a výtvarné nadsázce intelektuální, a/sociální a profesní rysy člověka*. Brno: Akademické nakladatelství CERM.

Malina, Jaroslav (2019): *HVĚZDOPRAVNÉ NEBE ZVĚROKRUHU NAD NÁMI, provázené slovy, malbami a sochami*. Brno: Akademické nakladatelství CERM.

Prokůpková, Marie (2013): Prázdninová výstava Alice Kopečkové v Českém rozhlasu Plzeň, 2. 7. 2013. https://www.rozhlas.cz/informace/press/_zprava/prazdninova-vystava-alice-kopeckove-v-ceskem-rozhlasu-plzen--1231569

Satýnková, Vladimíra (2016): V po 14. 3. byla v Galerii@ zahájena výstava Střípky poznání… *Nejdecké listy*, duben 2016, str. 11.

Souček, Karel (2017): Obrazy Alice Kopečkové mají v Barokním areálu Skalka premiéru. *Příbramský deník*, 17. 5. 2017; https://pribramsky.denik.cz/kultura_region/obrazy-alice-kopeckove-maji-v-baroknim-arealu-skalka-premieru-20170517.html

Šopejstalová, Božena (2014): Kopečková se orientuje na grafiku a aradekor. *Rokycanský deník*, 11. 10. 2014.

Šťovíček, Vladimír (23. 7. 2013): https://plzen.rozhlas.cz/vladimir-stovicek-5003730?page=24; http://www.klastertepla.cz/pozvanky/item/249-okolo-konventu.html

Velichová, Anna (2014): S Kateřinou a s mnohými jinými (nad výstavou Alice Kopečkové). *Radyňské listy*, březen 2014, str. 10.

AUTOŘI KNIHY

Bím, Tomáš (12. 11. 1946, Praha), malíř, grafik, ilustrátor. V roce 1965 absolvoval Odborné polygrafické učiliště v Praze; je členem Grafické asociace a Sdružení českých umělců grafiků Hollar. Bímův výtvarný projev bývá řazen k precizionismu, původně americkému výtvarnému směru, který se inspiruje poezií civilizací změněného světa. Námětově však často čerpá i z atmosféry sportovního nebo milostného zápolení, zpravidla pojednaného s humorným nadhledem. Je též autorem oceňovaných exlibris a plakátů. Jeho dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Halva, Michal (20. 4. 1964, Brno), malíř, grafik a ilustrátor. Vyučil se strojním zámečníkem. Absolvoval kurz kresby u prof. Marie Helgy Heindlové; jinak autodidakt. Od kresby a grafiky přešel ke složité kombinované technice, pomocí níž při využití podkladových materiálů vytváří výrazné struktury a kompozice. Halvovy obrazy jsou prostoupeny stylizovanými figurami, šiframi a archetypálními symboly. Originalita jeho tvorby zaujala i v Japonsku, kde realizoval několik samostatných autorských výstav. Jeho dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Hlušička, Jiří V. (24. 4. 1929, Nový Bydžov), český historik umění. Vystudoval na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně dějiny výtvarného umění a estetiku (1952–1957). V roce 1959 se stal vedoucím obrazárny Moravského muzea v Brně, a když se jeho zásluhou ustavila roku 1961 Moravská galerie, byl jmenován jejím ředitelem. V této vedoucí funkci, kterou zastával do jara 1989, koncipoval vědecký, sbírkotvorný i kulturně výchovný program ústavu a osobně přispíval k jeho realizaci hlavně na úseku českého umění dvacátého století. Připravil množství výstav pro naše i evropské galerie a výstavní síně. Je spoluzakladatelem Mezinárodního bienále užité grafiky, na jehož organizačním a odborném zdaru se v letech 1963 až 1989 podílel jako generální komisař. Dosah jeho třicetiletého působení v Moravské galerii v Brně podmínila soustavná uměleckohistorická a teoretická aktivita, jež se zračí v rozsáhlé činnosti přednáškové a publikační. Vedle četných katalogů výstav a článků v českých a slovenských i zahraničních odborných časopisech je autorem knižních monografií. Vyšly v Nakladatelství čs. výtvarných umělců (*Jan Rambousek*, 1963; *Knižní grafika Bohdana Laciny*, 1963), zejména však v Nakladatelství Odeon: *Vincenc Makovský*, 1979, *František Foltýn*, 1982, *Robert Falk*, 1986, *Současná světová grafika: Deset brněnských bienále*, 1986, *Karel Jílek*, 1987, *Jaroslav Král*, 1990, *Michal Ranný*, 1993. Brněnské nakladatelství Blok mu vydalo dvoudílnou knihu *České moderní malířství v Moravské galerii v Brně* (1984, 1989) a pražské nakladatelství Akropolis dva

svazky monografie věnované Vladimíru Komárkovi – *Grafika* a *Obrazy* (1995). Jeho novější knižní publikace interpretují tvorbu dvou pařížských umělců (*Bocian, Yvonne Tinayrová*, 1997), tvorbu brněnského sochaře Josefa Kubíčka (*Sochař Josef Kubíček*, Praha: Argo, 2000) i dalších významných umělců (*Emil Filla*. Brno: Galerie Antonína Procházky, 2003, *František Foltýn*. Brno: Galerie Antonína Procházky, 2006). Intenzivně spolupracuje s Nadací Universitas (Masarykiana), autorsky se podílel na dvou svazcích Edice Osobnosti (*Zdena Höhmová*, 2001, *Vincenc Makovský*, 2002). Vydal knihu *Ještě že mám vzpomínky: Na domov, na Moravskou galerii, na přátele* (Brno: CERM, 2012) a dvě sbírky básní provázené vlastními fotografiemi *Reflexy a reflexe I., II*. (Brno: CERM, 2016 a 2019). Rovněž se soustavně věnuje činnosti znalecké a konzultantské, jíž napomáhá odborně fundovanému budování galerijních i soukromých sbírek českého moderního umění u nás i v zahraničí. Za uměleckohistorickou, galerijní a organizátorskou aktivitu obdržel četná ocenění.

Höhmová, Zdena (4. 10. 1955, Brno), malířka, grafička, ilustrátorka a pedagožka. V letech 1975–1981 absolvovala Akademii výtvarných umění v Praze. Malířčin dosavadní vývoj osciloval od zaujetí pro přírodu až po zájem o soudobé existenciální problémy, od zprvu iluzivně podbarveného vztahu ke skutečnosti až po její osobité výtvarné přepodstatnění, což vyústilo nejen v imaginárních krajinomalbách vyznačujících se závratným prostorem, ale i ve figurálních kompozicích prolnutých meditací o lidském údělu. Její dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Hoja, Kamila (9. 8. 1973, Plzeň), malířka, kreslířka a pedagožka; členka Unie výtvarných umělců. V letech 2000–2003 absolovovala studium na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. Žije a tvoří ve Chválenicích u Plzně. Specifikem její tvorby je práce s jemným papírem. Vytváří rozměrné i komorní objektové kresby, v nichž je papír nositelem výtvarného vyjadření. Objevuje tajemství kresby skrývané ve vrstvách průhledného papíru. Haptické pocity pak vyzývají k představě papír rovnat, přebírat, odhalovat a objevovat skrytou kresbu nebo její pokračování. Tematické série olejomaleb zase dokládají vnímání přírody jako inspiračního zdroje, který je nevyčerpatelný. Realizovala desítky samostatných i společných výstav u nás a v zahraničí. Její dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Malina, Jaroslav (11. 4. 1945, Vrdy [Dolní Bučice]), antropolog, archeolog, spisovatel, básník, editor; spoluzakladatel, profesor a první ředitel Ústavu antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně, zakladatel a předseda správní rady Nadace Universitas. Vedle úctyhodné řádky vědeckých a vědecko-naučných prací má v jeho tvůrčích aktivitách významné místo tvorba beletristická. Ve svém díle uplatňuje bohaté životní zkušenosti, aniž pozbývá mladého zaujetí pro hledání pravdy o člověku. Jeho texty, zdařile dotvářející poetický komentář k naší realitě, propojují tvorbu vědeckou a básnickou.

Výsledný celek snoubí funkci didaktickou, společenskou i estetickou, a tím autora právem pasuje na zakladatele originální „kognitivní poezie“ (viz zejména *Anti-Encyklopedie Anti-Antropologie*, 2013, *Světoví géniové v chajjámovských čtyřverších*, 2014, *Ctnosti a Neřesti, Radosti a Strasti*, 2016, *Hlava v makarónské poezii*, 2017, *Hlava XXXI: Hlava v originálních úslovích a obrazech od A do Ž*, 2017, *Úvod do caputologie: Hlava I – mírné ∞. Cyklus charakterizující v básnické a výtvarné nadsázce intelektuální, a/sociální a profesní rysy člověka*, 2019, *Hvězdopravné nebe zvěrokruhu nad námi, provázené originálními texty, malbami a sochami*, 2019). Inspirativní je také jeho činnost encyklopedická (viz studenty i širší veřejností vydatně užívané elektronické encyklopedie: *Encyklopedie antropologie: První interaktivní mezinárodní encyklopedie antropologie*, 2011 – https://is.muni.cz/ do/sci/ UAntrBiol/el/encyklopedie/index.html; *Člověk-Auto-Encyklopedie*, 2011 – https://is.muni.cz/do/sci/UAntrBiol/el/clovek-auto/index.html; *Encyklopedie sexuality, erotiky a lásky všech kultur světa*, 2012 – https://is.muni.cz/do/sci/ UAntrBiol/el/encykl-sexuality/index.html; *Umění světa slovem a obrazem v antropologickém kontextu od paleolitu po současnost*, 2018 – https://is.muni.cz/do/sci/UAntrBiol/el/umeni_sveta/encyklopedie.html). Dlouhodobě spolupracuje s významnými výtvarníky, jejichž díla reprodukuje ve svých knihách a jako kurátor prezentuje na výstavách a v katalozích. Významné jsou též jeho aktivity editorské a organizační v oblasti vědy a umění. V rámci Nadace Universitas, jejímž je předsedou, založil knižnice Heureka, Miscellanea, Osobnosti, Scientia a Scintilla, kde bylo pod jeho editorským vedením publikováno na sto padesát svazků. V letech 1993 až 2005 vydával časopis *Univerzitní noviny – List Masarykovy univerzity a Nadace Universitas*. V roce 2010 založil oborový časopis *Anthropologia Integra – Časopis pro obecnou antropologii a příbuzné obory* a v návaznosti na zmíněné periodikum edici *Anthropologia Integra – Series Monographica*; oba tituly vycházejí dodnes. Malinovy vědecké, vědecko-naučné a beletristické knihy vyšly u nás i v zahraničí v počtu přesahujícím dva miliony výtisků a získaly řadu ocenění.

Malina, Václav (4. 6. 1950, Plzeň), malíř, grafik, kurátor, pedagog a básník. Vystudoval výtvarnou výchovu na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni (1968–1972) a na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (1974–1979). Zabývá se malbou a grafikou, trojrozměrnými objekty a instalacemi. Založil a řídí knižní edici *Imago et verbum* (dosud v ní vyšlo 20 svazků), sám do ní přispěl dvěma knihami básní a povídek *Druhý dech* (2010) a *Pastely* (2018). Více než 40 let vyučoval na uměleckých školách. Od roku 2001 do roku 2013 byl ředitelem Galerie města Plzně. Od počátku své tvorby byl fascinován fenoménem světla. Další významnou oblastí jeho tvorby je vyjádření hudebních rytmů pomocí barevných klikatic či jiných lineárních partitur. V posledních cyklech používá geometrickou skladbu, jejímž prvotním impulsem je sice barva, ale barevná skvrna postupně nabývá pnutím forem a barevných kvalit jasný, ostře řezaný geometrický tvar ještě zdůrazněný barevnou konturou. Usiluje o propojení zažité a pochopené malířské tradice s novým konceptuálním přístupem. Ačkoli jeho mnohá díla působí na první pohled ryze

abstraktně, mají většinou základ v konkrétním osobním prožitku přírody či v inspiraci zprostředkované literaturou nebo hudbou. Jeho dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Mikulka, Alois (13. 8. 1933, Brno), malíř, sochař, ilustrátor a spisovatel. V letech 1948 až 1952 absolvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Brně, v letech 1952 až 1958 vystudoval obor monumentální malby na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Mikulkova tvorba malířská, grafická, sochařská i literární je osobitá… Formálně se pohybuje mezi dětským, naivním a lidovým výtvarným výrazem, originálně umocněným poetickou imaginací a svérázným humorem. Námětově těží zejména ze starověkých i novodobých mýtů, bible, dějinných událostí, westernu i současného života a science fiction. Vyznačuje se srozumitelností a technickou dokonalostí, je plná fantazie, poezie, hravosti, půvabu, zároveň laskavosti a humoru – za zdánlivou nezávazností lze však vytušit hluboký filozofický základ a etické poslání. Jeho dílo je zastoupeno v galeriích a soukromých sbírkách u nás a v zahraničí.

Mistr Zvěrokruhu (činný počátkem 21. století), pojmenování neznámého multimediálního umělce světového věhlasu, pravděpodobně českého původu.

Mikysková, Jana (19. 10. 1969, Velké Meziříčí), sochařka, keramička, malířka a pedagožka; členka Klubu výtvarných umělců Horácka a Unie výtvarníků České republiky. V letech 1991–1994 absolvovala keramická studia v Kunštátu na Moravě, poté se věnovala výuce výtvarného oboru na základní umělecké škole; od roku 1996 provozuje soukromý ateliér. V keramické a malířské tvorbě, která se často vyznačuje stylizovanou nadsázkou a humorným nadhledem, kombinuje různé techniky i materiály (včetně dřeva, skla nebo kovu). Tematicky se inspiruje příběhy z mytologie, historie i každodenního života. Její dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Neuwirt, Jiří (27. 2. 1948, Ostrava), grafik, malíř, ilustrátor, pedagog. V letech 1963–1967 vystudoval Střední školu uměleckých řemesel v Brně. Po absolvování školy se zabýval uměleckým kovářstvím a medailérstvím. Postupně se jeho zájem zaměřoval stále více na grafiku (užitou i volnou). Aktivní zájem o literaturu ho přivedl k ilustracím a úpravám knih. Souběžně rozvíjel i tvorbu ex libris, za kterou obdržel několik mezinárodních ocenění. Je členem ostravské Skupiny 4 a členem výtvarného spolku Nová věc, který je součástí Unie výtvarných umělců; rovněž je členem Združenia výtvarných umelcov západného Slovenska. Sedmnáct let působil jako pedagog na oddělení grafiky Střední umělecké školy v Ostravě a posléze učil na soukromé škole AVE Art v Ostravě grafické techniky a knižní tvorbu. Uskutečnil přes padesát samostatných výstav a zúčastnil se řady výstav společných. Jeho dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Nová, Miroslava (24. 1. 1935, Malnice), sochařka a pedagožka; členka Unie výtvarných umělců plzeňské oblasti, Asociace umělců medailérů a plzeňské skupiny P89. Vystudovala obor výtvarná výchova na Pedagogické fakultě v Plzni. Zabývá se portrétní plastikou (v roce 1982 vytvořila bustu Alice Benetkové), figurativními i nefigurativními skulpturami a reliéfy, věnuje se medailérské tvorbě. Od roku 1972 pracuje s českými mramory – suchomastským, mořinským, nehodívským a sliveneckým. Její dílo sochařské i medailérské bylo prezentováno na mnoha autorských i společných výstavách u nás (Klatovy, Mariánská Týnice, Plzeň, Praha aj.) a v zahraničí (Glasgow, Haag, Lisabon, Londýn, Paříž, Sofia, Výmar aj.). Velké pískovcové nefigurativní objekty, vytvořené na sochařských sympoziích ve Vejprtech, jsou umístěny ve zdravotnických zařízeních v Erlabrunnu (Německo), Ivančicích, Lounech nebo Mariánských Láznich. Miroslava Nová učila do roku 2011 na Základní umělecké škole v Plzni kresbu, malbu, grafiku, modelování a dějiny umění; mnoho jejích žáků se věnuje výtvarné práci dodnes.

Olšanová, Ivana (13. 1. 1963, Kyjov), malířka. Absolvovala ekonomické vzdělání v Brně a výtvarné školení v ateliéru Studánka u Tomáše Vrány při výtvarném sdružení Pátečníci a obor Arteterapie na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity. Aktivně se výtvarné tvorbě věnuje od roku 2000. Námětem jí jsou ženské a mužské postavy zasazené do sofistikované kompozice a reflektující vztah mezi mužem a ženou, ten věčný protiklad, věčný svár. Její obrazový svět zahrnuje i krajiny, přírodní fenomény nebo sny. Při své tvorbě naslouchá vnitřním pocitům a inspiraci nachází v nekonečné dokonalosti přírody a vesmíru. Věří, že „vše podléhá stejnému univerzálnímu rytmu, univerzálnímu dechu, jako je příliv a odliv, pohyb hvězd, živí a mrtví se spojují v energii, která ovládá pozemské i vesmírné dění“. Její dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Soukup, Václav (31. 8. 1957, Mariánské Lázně), kulturolog a antropolog působící na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde přednáší základy sociální a kulturní antropologie, kulturologie a paleoantropologie. Patří k zakladatelům interdisciplinárně koncipovaného studijního oboru kulturologie a průkopníkům biokulturologie. Je autorem řady inspirativních odborných článků a vědeckých monografií věnovaných dějinám antropologického myšlení, paleoantropologii, evoluci člověka a genezi myšlení, kultury a umění (*Modely kultury v sociální a kulturní antropologii*, 1987, *Přehled antropologických teorií kultury*, 2000, *Dějiny antropologie*, 2004, *Evoluce člověka a pravěké umění*, 2010, *Pravěké umění*, 2011, *Prehistorie rodu Homo*, 2015, *Umění a kultura království Benin*, 2016 aj.). V letech 2016–2019 zastával funkci rektora Vysoké školy mezinárodních a veřejných vztahů Praha, kde uplatňoval své hluboké multidisciplinární znalosti v dalších oborech.

Strýčková, Jiřina (8. 12. 1946, Brno), textilní výtvarnice, malířka, pedagožka. Absolvovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze (ateliér textilní tvorby). Mezi léty 1973 a 2015 vyučovala kresbu figury a oděvní návrhářství na současné Vyšší odborné škole

oděvního designu a managementu a Střední uměleckoprůmyslové škole textilní v Brně. V rámci volné tvorby v sedmdesátých a osmdesátých letech tkala rozměrné autorské gobelíny, v devadesátých a desátych letech navrhovala oděvní modely z ručně tkaných látek. Celoživotně se věnuje figurální kresbě, která je charakteristická minimalismem a laskavou nadsázkou. Její práce jsou zastoupeny ve státních muzeích a galeriích i v soukromých sbírkách.

Svoboda, Jan (7. 6. 1957, Nové Město na Moravě), malíř, ilustrátor, sochař, designér. Vystudoval Fakultu stavební Vysokého učení technického v Brně (1976–1981), zároveň se věnoval amatérskému divadlu a studiu malby. Od 90. let působí jako výtvarník „na volné noze". Vedle malířské a sochařské tvorby, inspirované zpočátku zejména prehistorickými artefakty, se zabývá i vytvářením originálního nábytku. V posledních letech se jeho tvorba vyznačuje geometrickou abstrakcí, oproštěnou od jakékoli předmětnosti, jejímiž základními prvky jsou elipsy, čtverce, kruhy, trojúhelníky, úsečky nebo amoebovité útvary skládající enigmatické kompozice… Vytvořil několik desítek realizací ve veřejných i soukromých prostorách. Jeho dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Svoboda, Jaroslav (9. 2. 1938, Sokoleč u Poděbrad), sklářský výtvarník. V letech 1953–1957 absolvoval Uměleckoprůmyslovou školu sklářskou v Železném Brodě, v letech 1966–1970 Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1990 založil vlastní sklárnu v Karlově u Žďáru nad Sázavou. Svobodova tvorba koresponduje s vývojem skleněné plastiky posledních desetiletí. Jeho dílo je výtvarně a technologicky vyvážené, plastiky jsou na pomezí mezi racionálním a lyrickým vnímáním a zpracováním materiálu. Zkoumá vztah hmoty, tektoniky tvaru, prostoru a světla. Výrazným znakem jeho tvorby je důraz na světlo, průsvitnost, průhlednost, barevnost, kontrast broušených a nebroušených částí povrchu. Jeho dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Syka, Karel (21. 9. 1949, Plzeň), malíř, grafik, designér a výtvarný pedagog; ředitel Základní umělecké školy – samostatný výtvarný obor v Plzni, ředitel 1. čs. Galerie dětského výtvarného projevu v Plzni – Galerie Paletka, čestný předseda Unie výtvarných umělců plzeňské oblasti. Vystudoval Pedagogickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni a dále se zdokonaloval soukromým studiem. Absolvoval několik desítek společných a samostatných výstav, jeho dílo je zastoupeno v našich a zahraničních sbírkách. Je spoluautorem designu sportovního retro automobilu Gordon, řady logotypů a firemních image. Restauroval desítky obrazů z majetku veřejných institucí i soukromých sbírek. V mládí rockový hudebník, který po květnatém životě a rozsáhlých pracovních činnostech touží po povolání poustevníka:-)

Štěpánek, Miroslav (7. 1. 1953, Velké Meziříčí), šperkař, kovotepec a pedagog. Vyučil se v oboru tváření kovů, umělecké řemeslo studoval soukromě. Ve vlastní výtvarné tvorbě je mu nejbližší úsporné a minimalistické tvarosloví kubismu a funkcionalismu. Pracuje s nerez ocelí v kombinaci s drahými kovy, sklem a kamenem. Osobitost a výjimečnost jeho artefaktů umocňuje dokonalé řemeslné zpracování. Kromě šperků se věnuje návrhům a realizacím kovových prací v architektuře a kovovým předmětům pro prezentaci různých institucí a společností. Realizoval i několik pamětních desek ručně sekaných do mědi (replikováním techniky užívané v gotickém období). Navrhuje a sestavuje kovový nábytek s použitím nerostů a fosílií. Jeho dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Tasovský, Pavel (22. 11. 1960, Brno), umělecký kovář a sochař. V roce 1978 absolvoval Školu uměleckých řemesel v Praze, dále odborný kurz muzejních konzervátorů – specializace kov, dřevo – v Moravském zemském muzeu v Brně (1981–1982) a Mistrovskou školu uměleckých řemesel v Praze. Do roku 1989 byl zaměstnán v kovářské dílně Uměleckých řemesel v Brně. V roce 1989 založil uměleckou kovářskou dílnu v Náměšti nad Oslavou a začal se zabývat volnou tvorbou; tu charakterizuje invence při volbě témat a jejich ztvárnění a dokonalé zpracování užitých materiálů (ocel, nerezová ocel, železo, kámen). Inspiruje se příběhy z mytologie, historie a každodenního života nebo přírodními motivy; k jeho zásadním tématům patří „zvěrokruh", který zpracoval několikrát a pokaždé originálním způsobem. Jeho dílo je zastoupeno v našich a zahraničních galeriích a sbírkách.

Autoři fotografií

Archiv Alice Kopečkové, 1, 2, 4, 7, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 39–113.
Archiv Nadace Universitas, 9–22.
Kopečková, Alice, 28, 37.
Kopečková, Karolína, 6, 35, 38.
Kopečková, Kateřina, patitul, 3, 5, 8, 23, 24, 31, 33, 34.
Křivka, Vladimír, 36.

SUMMARY

The monograph by Jaroslav Malina, Jiří Hlušička, Václav Malina *et alii*, devoted to the life and work of the paintress Alice Kopečková (Benetková), follows the life journey of the artist from the years of her youth, connected with her birth-place, Plzeň (Pilsen), and Prague.

When in Prague, she studied at the secondary technical Graphic School (Střední průmyslová škola grafická), while in Pilsen she graduated from the Faculty of Education, the University of West Bohemia (Pedagogická fakulta Západočeské univerzity v Plzni). For a long time, she has taught at the Primary Art School (Základní umělecká škola) in Pilsen and is a member of the Visual Artists Union of the Pilsen Region (Unie výtvarných umělců plzeňské oblasti).

The story of her life and artistic work represents a harmony of introverted personal intimacy and creative impressionism – it is the art of the dialogue of motion, colour and the line that separates static mass from the explosion of emotions and the desire to overcome barriers and conventions in the quest for Čapek's rare Blue chrysanthemum:

Silent as sculpted Leaena, the lioness of ancient lore,
of noble stock of Nelli, Toyen, Kahlo or mute Klára,
her enigmatic pictures are articulate all the more.

Maybe she keeps her head above water
in order to reach the foot of an unorthodox rainbow
so that the life-saving buoys she might
on herself and fellow beings bestow.

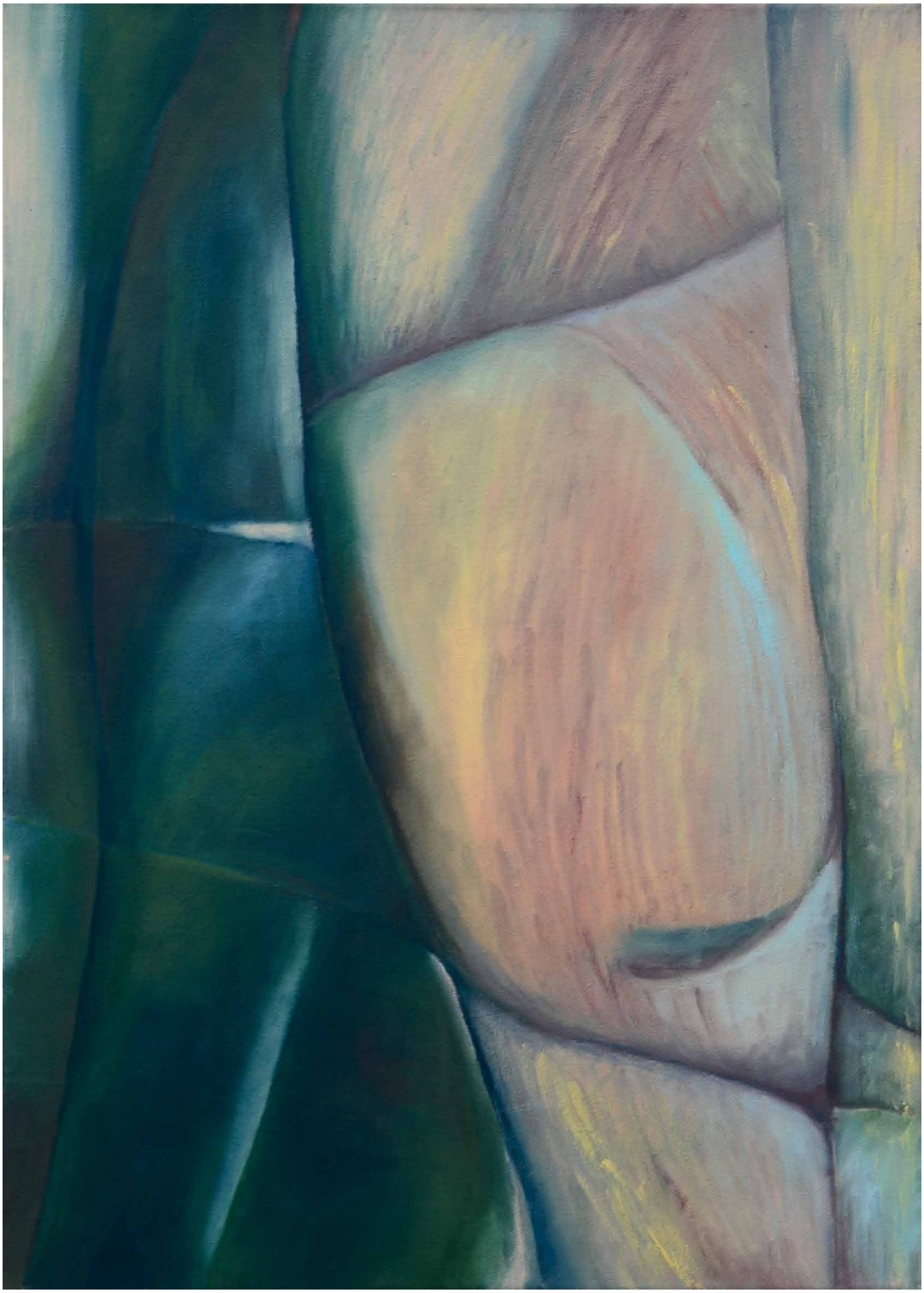
For from her youth she has been a sportswoman by disposition and is aware that "nothing is for free". Through her own striving for success on the athletic track she has discovered the beauty of movement, speed and the moment when the human body freezes in a victorious catharsis. Maybe, thanks precisely to this experience, there emerged an important theme in her works of art – "infinite immobility of dynamics / finite dynamics of immobility" of the elegant female body. Such paradoxical collocations may perhaps have been used by the founder of futurism Filippo Tommaso Marinetti (1876–1944), who in his *Manifesto del futurismo* (The Manifesto of Futurism, 1909) *inter alia* states: "…the splendour of the world has been enriched by a new beauty: the beauty of speed…" and the Roman poet and philosopher Titus Lucretius Carus (about 97–55 B.C.E.) might have added: "… admit, that nobody perceives time as such, unrelated to the stillness and movement of things…" The female body as portrayed in the artist's paintings represents a sign segmented into a phase movement that is compressed, multiplied and appears as interminable…

Another important source of her inspiration is animate and inanimate nature, enhanced by her almost natural scientific erudition in the spheres of geology, botany and zoology, as well as by her own cultivator's initiatives. It appears that by anthropomorphizing the natural formations on her canvases she explores ways in which it is possible to renew a balanced approach in relation to her cultural and natural interests. We surmise that she reverts right back to the roots, when that balance is upset, to the period when town dwellers began to be separated from nature, as depicted, for example, in the famous Babylonian *Epic of Gilgamesh* [*Sha naqba īmuru*, lit. *"He who Sees the Unknown"*], about 2000 B.C.E.).

Her creativity is reflected not only in her paintings, but also in a collection of linocuts and aradecor tapestries distinguished by a sense of the rhythmization of space, as well as her feeling for the choice of specific means of graphic art. It is characterized by a non-illusive conception of the pictorial space, based on the relationship between warm and cool colours. In her intimately tuned canvases she prefers shallow pictorial space; however, she avoids flat volume projection and emphasizes relief modeling. In so doing, she takes into account the imaginary light that does not fall on the volumes but rather seems to emanate from within them. In creating the plasticity of painting materials a broken brushwork is non-negligibly brought to bear, creating, as it does, the delicate, barely noticeable quiver of a living organism. And it is exactly this discreet, but suggestive, vibration that makes it posible to sense the innermost mainspring of the artist's creativity – a motive hidden to the fleeting glance under the cover of the painter's form: it discloses the authoress' yearning to achieve life harmony and to discover its adequate pictorial and graphic expression.

In the cyclic arrangement of various variant solutions of the figurative theme one can discover the background of her art. Her modern artistic language oscillates between a figurative and abstract point of view. In her pictorial realizations she is able to steer clear of descriptiveness as well as of the literary approach, evidently being aware that the fancy visions drifting around in her head cannot be captured in words, but only in pictures. Despite the fact that the predominating theme of the artist's output is the female body she is interested in its manifold yet also ambiguous metamorphoses, and one cannot fail to see that even her figural compositions embrace a more comprehensive vision of the world. The curves and volumes of the female corpus may, thanks to her metaphorical optics, evoke the vision of landscape and in the same way expose in various bodily hideaways a kind of complete and original, intimate retreat. Her inclination towards the integration of various painting genres is evidenced also by the ouright landscape paintings or those inspired by nature or perhaps architectural motifs, whose morphology cannot conceal human corporeality. They fascinate by generating a peculiar mystery, suggesting, by means of the relationship between the compositional dominants, human beings in a dialogue.

The artist's vision of the world goes beyond a confusion of the values characterizing the contemporary rather chaotic fine arts production; her inclination to anthropomorphism, as expressed in the genre blending, represents a contribution to contemporary visual culture.



113 *V letu*, 2014, olej, plátno, 70x50 cm.
113 *Aflight*, 2014, oil, canvas, 70x50 cm.